

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmickowski
wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 246

Poznań, czwartek dnia 2 czerwca 1932

Rok XXVII

„Sanacja” a przysposobienie do obrony granic

„Sanacyjny” „Dzień Pomorski” postawił obok polityki zagranicznej dziedzinę przysposobienia narodu do obrony na wypadek wojny jako tę, co do której każdy uświadomiony obywatel państwa rozumieć musi konieczność współpracy z czynnikami rządowymi.

I tym razem powiemy: słusznie; ale i w tym wypadku zwróćmy uwagę na drugą stronę sprawy, która tamta powinna poprzedzać, a mianowicie na prawdę, że czynnik rządowy ma obowiązek postępowania w dziedzinie przysposobienia narodu do obrony na wypadek wojny tak, aby społeczeństwo z nim współpracować mogło.

Omawiając to zagadnienie, zostawiamy oczywiście zupełnie na uboczu spełnianie obowiązku służby wojskowej. Jest to obowiązek bezwzględny wobec państwa, nie podlegający w żadnej mierze dyskusji. Tak samo nie mamy tu na myśli stosunku do armii jako całości, jako jednego z głównych organów państwowych, stosunku do ogólnych zagadnień wojskowych jako takich, do spraw wojskowo - budżetowych i t. p. Te kwestje doznają ze strony naszego obozu, nawet, gdy niezbędne są zastrzeżenia, bardzo oględnego traktowania. Natomiast zmuszeni niestety jesteśmy patrzeć bardzo krytycznie na pewne poczynania pewnych kół wojskowych i na objawy niezdrowe w życiu odnośnych organizacji półwojskowych, służących przysposobieniu wojskowemu.

Jest najgorętszym pragnieniem każdego partyjnie niezacietrzewionego Polaka widzieć w armii tylko armję, oddaną sprawie obrony państwa i jego granic przed ewentualnym napadem wroga zewnętrznego. Wciąganie oddziałów wojskowych do obrachunków wewnętrznych, jak tego byliśmy świadkami w maju roku 1926, wypacza ideę armii państwowej w jej podstawach, obniża jej wartość wewnętrzną, szkodzi jej sprawie, szkodzi stosunkowi do niej społeczeństwa cywilnego niepomniernie.

Niestety nie skończyło się w Polsce na maju roku 1926. Musimy przypomnieć zachowanie się pewnych czynników wojskowych w życiu politycznym w sposób, który na mundur oficerski fatalny rzucił cień. Mamy na myśli ów łańcuch poczynañ „sanacyjnych”, tak bardzo odległych od bohaterstwa, począwszy od nocnego zbiorowego napadu na b. ministra skarbu Zdziechowskiego, a skończywszy na Brześciu i hańbie, którą on okrył Polskę wobec całego świata cywilizowanego.

Za objaw też wysoce ujemny i szkodliwy uważamy skierowywanie oficerów wysokiej szarży na takie czy inne terytoryjne wybory, celem prowadzenia tam agitacji partyjnej i walki na rzecz „sanacji”, — walki, która w dodatku nie przebiega w środkach. Przypominamy rolę generała Dreszera, przysłanego przy ostatnich wyborach z Warszawy do Poznania na naczelnego komisarza wyborczego B. B. na obszar wojewódzki.

Dokoła nowego rządu Rzeszy

Przed rozwiązaniem Reichstagu? — Nowi ministrowie gabinetu junkrów i generałów — Wizyta von Höschy u Herriota

Berlin, 2. 6. (Tel. wł.) Dziś w południe prezydent Hindenburg na wniosek kanclerza Papena, zamianował dotychczasowego ambasadora w Londynie von Neuratha ministrem spraw zagranicznych, dotychczasowego dyrektora ministerjalnego v. Schwerina ministrem finansów, oraz dotychczasowego bawarskiego ministra sprawiedliwości dr. Guertnera, ministrem sprawiedliwości Rzeszy. Ministrowi gospodarki dr. Warmboldowi prezydent powierzył równocześnie sprawowanie urzędu ministra pracy.

Berlin, 2. 6. (Tel. wł.) Dziś rano przyjechał do Berlina ambasador w Londynie von Neurath, który po konferencji z kanclerzem von Papenem zgodził się objąć ministerstwo spraw zagranicznych.

W kołach politycznych uchodzi za pewne, że kanclerz po przedstawieniu na posiedzeniu Reichstagu we wtorek programu rządowego, bezpośrednio potem odczyta dekret rozwiązujący parlament.

Paryż, 2. 6. (PAT.) Pertinax w notatce biograficznej, poświęconej von Neurathowi, min. spraw zagranicznych Rzeszy, stwierdza, że należy on do dyplomatów starej daty.

Nie wyróżniał się nigdy wyjątkową inicjatywą, jednakże zna dobrze swój zawód i będzie poprawnie wykonywał otrzymane instrukcje. W otoczeniu hr. Bernsdorffa i młodego ks. Bismarcka był mile widziany w kołach towarzyskich Londynu i przenikał do sfer radykalnych i socjalistycznych.

W obecnym gabinecie będzie spełniał rolę obrony na flankach, obróconych w stronę Londynu, żeby osłabić reakcję, jaką mogłaby tam wywołać powstanie prawicowego rządu.

Francja — pisze Pertinax — nie ubolewa nadmiernie z powodu wypadków, jakie rozegrały się po tamtej stronie Renu, gdyż zerwały one zastanę z prawdziwych kierowników Niem-

iec. Przywódcy militarni, junkrzy, biurokraci, wypływający obecnie na światło dzienne, rządzą również samowładnie w poprzednich gabinetach.

Berlin, 2. 6. (PAT.) Bar. v. Braun, nowo mianowany minister wyżywienia, pochodzi z rodziny wielkich posiadaczy ziemskich w Prusach Wschodnich. Przed wojną był on landratem w Poznańskim. Po przewrocie objął stanowisko prezydenta rządowego w Gabinie.

Podczas puczu Kappa ogłosił on odezwę ówczesnego nadprezydenta prowincji Winniga, opowiadając się za monarchicznym przewrotem i z tego powodu zawieszony był przez rząd pruski w urzędowaniu.

Paryż, 2. 6. (PAT.) Hr. Schwerin von Krossig, który brał udział w komisji rzeczoznawców skarbowych, obradujących w Paryżu celem zbadania sytuacji w państwach naddunajskich, opuścił wczoraj popołudniu Paryż, udając się do Berlina, gdzie otrzymał portfel ministra finansów w gabinecie v. Papena.

Paryż, 2. 6. (PAT.) W związku z wczorajszą wizytą ambasadora Rzeszy von Höschy u Herriota, prasa francuska donosi, że krok ten zmierział do 2 celów: oficjalnego zawiadomienia przyszłego premiera i ministra spraw zagranicznych o powstaniu w Niemczech rządu von Papena i rozproszenie do pewnego stopnia niepokojów, jaki budzi w kołach politycznych Francji a zwłaszcza w sferach lewicowych pozaparlamentarnych charakter nowego gabinetu niemieckiego i jego bardzo zdecydowana orientacja prawicowa.

Z drugiej strony w czasie spotkania tego poruszona miała być również kwestja zbliżającej się konferencji lozańskiej i stanowiska, oraz stanowiska, jakie zajmie wobec programu reparacji przedstawiciel nowego rządu niemieckiego.

Jedno z ogniw stałego „Drang nach Osten”

Znamienny artykuł „Narodni Politika” — Prześladowanie polskiego szkolnictwa w Niemczech jest bezprzykładne w dziejach

Praga, 2. 6. (PAT.) „Narodni Politika”, przedstawia coraz silniejszy napór niemiecki na resztki szkolnictwa polskiego w Rzeszy i niedopuszczanie do zakładania najmniejszej nawet prywatnej polskiej szkoły mniejszościowej.

Pismo to stwierdza, że jest to prze-myślana taktyka Niemiec, które i na tej drodze dążą do pogorszenia stosunków z Polską, pragnąc siać zamęt oraz użyć tego również argumentu dla swej propagandy antypolskiej, zagrażającej

pokoju europejskiemu w bardzo poważny sposób.

Prześladowanie szkolnictwa polskiego, nie mające przykładu w historii, jest tylko jednym ogniwem w łańcuchu stałego „Drang nach Osten”, równoznacznego z dążeniem do usunięcia Polaków, jako najsilniejszej ości przeciwko zalewowi germańskiemu. Codzienne wystąpienia niemieckie są jasnym dowodem, że Niemcy dążą do odwetu, stwarzając stałe niebezpieczeństwo naruszenia pokoju.

Takie i tym podobne rzeczy wyrażają niestety armii polskiej jako takiej, wielką krzywdę i szkodę, boć masy mają zawsze skłonność do generalizowania i utożsamiania jednostek względnie kół odnośnych z całością. Tem tłumaczy się ów chłód, jaki zapanował między znaczną częścią społeczeństwa cywilnego, a wojskiem, nad czem my, jako narodowcy, głęboko ubolewamy.

Obóz narodowy konsekwentnie przeciwdziała temu uogólnianiu zarzutów i temu chładowi, ale wszyscy wiemy, że nie jest to łatwe, i wiemy, kto ponosi odpowiedzialność za spowodowanie istniejącego stanu rzeczy. Niech „Dzień Pomorski” nad tem się zastanowi, za-

miast pouczać obóz narodowy o potrzebie współpracy społeczeństwa z czynnikami rządowymi w dziedzinie przysposobienia narodu do obrony na wypadek wojny.

To samo powiedzieć należy, i to w znacznie jeszcze szerszej mierze, o metodach „sanacyjnych”, stosowanych na gruncie organizacji półwojskowych ze „Strzelcem” na czele. Z istoty organizacji wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego wynika, że służyć one winny wyłącznie temu celowi ogólnemu - państwowemu, by całe społeczeństwo mogło mieć do nich zaufanie i powierzać mu swoją młodość z myślą o przyszłej, koniecznej ewentualnie, zbroj-

nej obronie integralności państwa i nie-tykalności jego granic.

Tymczasem „sanacja” zrobiła ze „Strzelca” i pokrewnych mu „ideowo” związków przysposobienia wojskowego faktycznie organizacje „akcji czynnej” na rzecz panującego systemu i stojącej za nim partii, a często wręcz bojówki, terroryzujące pałkami i rewolwerami zgromadzenia wyborcze i wogóle zebrania polityczne przeciwnych obozów, jak widzieliśmy to jeszcze świeżo na Pomorzu. I ludzie, którzy takie rzeczy robią względnie im patronują, mają odwagę „gorszyć się” innymi, że nie chcą z tem „współpracować”. Troszkę w tem „gorszeniu się” za wiele przewracania wszystkiego do góry nogami, za wiele obłudy i cynizmu.

A wniosek nasz ogólny z rozważań w trzech ostatnich artykułach wstępnych? Kto kładzie nacisk na potrzebę współpracy z czynnikami rządowymi dziś więcej, niż kiedykolwiek, musi się logicznie zgodzić na to, że obecnie bardziej, niż kiedykolwiek, stać winien na czele państwa rząd, cieszący się zaufaniem społeczeństwa, będący istotnym wyrazem jego woli. Żadna polemiczna gra słów tej prostej, oczywistej prawdy zamącić, czy zgłębiać zasłonić nie zdoła. We wskrzeszeniu zaufania do steru państwowego tkwi klucz sytuacji.

Przestroga

Warszawski „Kurjer Poranny” (nr. 145), należący do obozu pomajowego, ale czasami lekko frondujący, zamieścił na naczelnem miejscu, w związku z mnożeniem się wypadków zdrady i szpiegostwa ze strony osób, mających dostęp do wiadomości, co następuje:

„Powstały u nas kliki, mafje, które zamykają się w sobie, utożsamiając się z państwem jako całością, ba, nawet stawiając się ponad państwem. Kliki te dopuszczają jednak w swoje obozy różnych demagogów, byle tylko liczba zwolenników rosła, a demagogiczne schlebienie biorą za dobrą monetę, byle tylko przyklaskiwali; w ten sposób wielu osobników najnieodpowiedniejszych ma dostęp do najdonioślejszych spraw państwowych, a ich natura podła korzysta z tych udogodnień dla praktykowania procedury zdrady kraju. Jest to stan zatrważający, jeżeli zważymy, że zbyt wielu wojskowych i cywilnych ostatnimi czasy musiało państwo stracić za zdradę główną.

„Zamykanie się w jakiś klan, który nie dopuszcza pod swoim adresem krytyki, uważając krytykę za swego wroga, doprowadza do tego, że utrudnia kontrolę nad indywiduami, które dostają się do takiej czy innej partii odrazu z potwornymi zamiarami.

„Poziom moralny, etyczny jest niski. Zato wybujała żądza używania, pyszałkowstwa, życia nad stan, lekko-myślności, nie liczącej zazwyczaj ze stanowiskiem, godnością i poborami. Oto śliskie ścieżki, po których trudno jest stąpać tym, którzy nie wykuli w sobie stałej równowagi.

„W Polsce ostatnie wydarzenia każą nam pracować nad przetasowaniem odpowiednim społeczeństwa, a interes państwowy domaga się dokładniejszego brakowania ludzi tam, gdzie idzie o byt państwa. Tutaj nie może być żadnych względów, a błędów w tej dziedzinie jest zbyt wiele. Błędy te notujemy na terenie międzynarodowym i wewnętrznym. Bądźmy ostrożniejsi, choć mniej ekskluzywni”.

W atmosferze rugów

Rugi na wielką skalę, dokonane w kuratorium okręgu szkolnego w Poznaniu, nie powinny przebrzmieć bez echa. Społeczeństwo powinno znacznie więcej zainteresować się szkolnictwem, bacząc na słowa a nawet niedomówienia różnych osobistości.

Pewne światło na rugi te rzucić mogą niektóre zdarzenia, posiedzenia i słowa, wygłaszane z okazji niedawnego pobytu ministra oświaty Jędrzejewicza. Mimoходом warto zwrócić uwagę na fakt, że odbyły się aż trzy właściwie powitania gościa. Część wyjechała aż do Kępna i tam swe homagium składała, inni robili to w zamku w Poznaniu, a jeszcze inni w „Belwederze”. Należą wszyscy do B. B. W. R., a prócz tego każda grupka tworzy jeszcze swoją partię. Są — jak ułóż — cztery. Nawet wobec przyjazdu ministra pogodzić się nie mogli.

Najciekawsze — jak nas informowano — było posiedzenie poznańskiego „Zrębu”. Jest to ukochane dziecko ministra, organizacja ponoć „ideowa”, mająca swoich ludzi w większych miastach Polski, kierowana z centrali w Warszawie. Celem jej, to „ideowe” kierowanie szkolnictwem wszystkich stopni, „nastawianie” go na znaną wszystkim, a właściwie nieznaną ideologię... Przed panem ministrem składali sprawozdania członkowie „Zrębu” z uniwersytetu, szkół średnich i powszechnych. Imieniem tych ostatnich mówił nauczyciel szkoły powszechnej Machalski, że przyszedł z Kongresówki do ziem zachodnich, by walczyć z brakiem zrozumienia, z obskurantyzmem, z klerykalizmem w Poznańskim itd...

Co za szlachetna i piękna postać! Opuścił swój Obrzydłówek czy inny Kaczy Dół, który dzisiaj przewyższa już pewnie miasteczka Belgii, a przybył tutaj i cenne swoje siły, swój zapal poświęca tak nisko stojącemu, zacofanemu Poznańskiemu... Do złotych ksiąg przeciw takiego wpisywać, aby przypadkiem nie uległ zapomnieniu...

Nie wolno zapomnieć również wyznania wiary studenta uniwersytetu Banaszka, który jasno i wyraźnie

scharakteryzował, czym jest tak chłubnie dawniej znane, jako tajna organizacja młodzieży gimnazjalnej, Tow. Tomasza Zana. Jest to dzisiaj całkiem jednostronna organizacja młodzieży gimnazjalnej, której patronuje pan kurator okręgu, a opiekunem jest jeden z wizytatorów. Organizacje polityczne na terenie gimnazjalnym są jak najsurowiej zabronione, ale ta jedna, dla szerzenia „ideologii”, oczywiście nią nie jest... Tak jak przecież — tyle razy się to oświadcza — nie jest partja — B. B. W. R... Dotychczasowe zastrzeżenia młodzieży samej i rodziców co do Tow. Tomasza Zana, znalazły pełne swe zatwierdzenie, i to publicznie, wobec ministra.

Wzruszony minister tym „ogromem” pracy panów „zarebistów”, gorąco dziękował „kolegom, bliskim jego sercu”...

Po posiedzeniu odbył się bankiet, urządzony przez t. zw. Towarzystwo Kultury Akademickiej. Co to za nowa organizacja „sanacyjna”, nie wiele kto wie. Oczywiście toasty szumne i dumne prof. Sobieskiego, prof. Różyckiego i prezesa Związku Zawodowego Nauczycielstwa Szkół Powsz. Zycha, który wprawdzie wystąpił przeciw poddaniu szkolnictwa władzom administracyjnym, ale równocześnie z dumą mówił o kroczeniu ramię w ramię ze „Zrębem” w żmudnej pracy na terenie Wielkopolski...

Jakież wnioski z tych kilku podanych faktów. Są one zdaje się wyraźne i jasne. Istnieje grupka ludzi kilkustopniowo zakonspirowanych, a odkomenderowanych na pewne stanowiska, i ci wydają opinie, przedstawienia do swych wyżej postawionych „braci” czy „towarzyszy”, a ci już odpowiednio informacje uzyskane zastosowują. Niechże społeczeństwo wie o tem, niech zrozumie tragiczne położenie nauczycielstwa.

I jeszcze jedno. W kuratorium poznańskim dla 6000 nauczycieli, dyrektorów, inspektorów itd. wydaje opinie niedawno do biura personalnego przydzielony młody nauczyciel, dawniejszy oświatowy referent „Strzelca”...

Pomorzenie w szeregach narodowych

Imponujące zjazdy i zebrania Str. Narodowego — Niesłychane wybryki „sanatorów” na Kaszubach

Doceniając w pełni ogromne znaczenie, jakie z punktu widzenia interesów państwowych posiada ruch narodowy na Pomorzu, Stronnictwo Narodowe urządziło znów w tej dzielnicy szereg wielkich zjazdów i zebrań.

Szczególne uwagę zwrócono na Kaszuby. Najpierw odbyło się duże zebranie w Pucku w sali tamtejszego Domu Kuracyjnego. Przewodniczył znany obywatel, p. Antoni Miotk. Entuzjastycznie przyjęte przemówienia wygłosili poseł Szturmowski i ks. kanonik Łosiński. Cóż sami mówcy przemawiali w kilka godzin później w Mechowej.

Z dalszych zebrań w pow. morskim wymienić należy następujące: 1 maja zebranie w Kiełnie (przemawiali posłowie Matłosz i Szturmowski, oraz p. Hirsch z Gdańska), 16 maja zebranie w Luzinie (przem. pos. Matłosz), Lebnie i Szemudzie (przem. pos. Szturmowski i b. pos. Sołtysiak), 22 maja w Żarnówcu i Łebczu (przem. pos. Matłosz i b. pos. Sołtysiak). Wszędzie przebieg zebrań był imponujący.

Zaciekłość partyjna „sanacji”, nie liczącej się zupełnie na nakazami interesów państwowych na Pomorzu, doprowadziła do niesłychanych zjść w Wejherowie i Chyloni, gdzie garstki nasłanych krzykaczy „sanacyjnych” zaczęły się awanturować, a policja zebrania zaraz rozwiązała. Na zebranie w Chyloni przybyła specjalna grupa „sanatorów” z Gdyni, w której skład wchodził m. in. prezes gdyńskiego koła Związku Obrony Kresów Zachodnich (!) Nowacki, sekretarz Z. O. K. Z. (!) Legocki, urzędnik komisariatu rządu, a zarazem przywódca „sanacyjnej” „Federacji” Majewski, dyrektor Izby Przemysłowej Kawczyński i poseł B. B. Tebinka. „Sanatorzy” sprowokowali awanturę ku oburzeniu licznie zebranej ludności kaszubskiej. Fakt, że wśród przybyłych rozbijaczy znajdowali się prezes i sekretarz Z. O. K. Z., świadczy wymownie o istotnym charakterze tej organizacji, kierowanej przez „sanatorów” z pod znaku „Młodej Polski”. Wiek w Chyloni wykazał, jak panowie z Z. O. K. Z. pojmują

„jednolity front narodowy” w najbardziej zagrożonej naszej dzielnicy.

W Kościerzynie starosta Małanowski nie dopuścił do zebrań sprawozdawczych, na których przemawiać mieli posłowie ks. kan. Łosiński i Szturmowski. To samo stało się w Kartuzach, gdzie podczas przemówienia pos. Szturmowskiego rozwiązano zebranie.

Niezrażeni występami bojówki „sanacyjnej” działacze narodowi zwołali na dzień 23 maja drugie zebranie Str. Nar. w Wejherowie, którego przebieg był wspaniały. Referowaliśmy już o niem obszernie w „Kurjerze”.

I w innych częściach Pomorza odbył się szereg zebrań i zjazdów Stron. Narodowego.

W stolicy Kociewia, Starogardzie odbył się zjazd powiatowy przy udziale 600 osób. Przewodniczył dr. Bałewski, przemawiali posłowie Matłosz i Szturmowski, oraz p. Sołtysiak.

Dn. 27 maja odbyło się wielkie publiczne zebranie Str. Nar. i O. W. P. w Starogardzie. Przemawiali posłowie Lewandowski, Matłosz i Sacha.

Dnia 28 maja ciż sami mówcy referowali na bardzo licznych zebraniach w Tczewie.

W Gniewie odbył się piękny zjazd powiatowy Str. Nar. z referatami pp. Matłosza i Szturmowskiego. Wybrano zarząd powiatowy Str. Narod. z p. M. Gogolkiewiczem na czele.

W Grudziądzu na zebraniu Str. Nar. przy udziale 1000 osób przemawiali poseł prof. Rybarski i ks. kan. Bolt.

W Tucholi odbył się zjazd powiatowy Str. Nar., a wieczorem tegoż dnia drugie zebranie dla ludności miasta. Na obu zebraniach przemawiali ks. sen. Bolt, pos. Mazur i p. Sołtysiak. Wybrano zarząd powiatowy Str. Nar. z ks. prob. Mazellą z Jeleńca na czele.

W Cekcynie (pow. tucholski) odbyło się zebranie Str. Nar. z referatami pp. Mazura i Sołtysiaka.

W Sępólnie odbył się zjazd powiatowy przy udziale 500 osób, a wieczorem tegoż dnia zebranie dla ludności miasta. Referowali pp. Mazur i Sołtysiak. Wybrano zarząd powiatowy

Str. Nar. z p. Józefem Kutznerem na czele.

W powiecie chojnickim odbyły się zebrania w Legbądzie, Łęgu i Czarsku. Referowali pp. Matłosz i Mazur. W Czarsku obecnych było do 2.000 osób. W samych Chojnicach zebranie odbyło się już poprzednio.

W Świeciu na zebraniu Str. Nar. przy udziale 500 osób przemawiali pp. Mazur i Sołtysiak. Ci sami mówcy referowali również w Kolonji Ostrowickiej. W Nowem na dwóch wielkich zebraniach — jednym dla ludności wiejskiej, drugim dla miejskiej — wystąpili z przemówieniami posłowie Matłosz, Szturmowski i Mazur. Odbyły się też piękne zebrania Str. Nar. w Bzowie (przem. pp. Mazur i Sołtysiak) i w Lipuszu.

W Brodnicy odbył się zjazd powiatowy przy udziale 400 osób. Przemawiali posłowie Kamiński i Sacha. Wieczorem przemawiali oni na drugim zebraniu, przeznaczonym dla ludności miasta, która stawiła się w liczbie 1500 osób.

W pow. wąbrzeskim odbyło się ostatnio wspaniałe zebranie Str. Nar. w Mlewie. Przemawiali poseł Sacha i ks. prałat Gulowski.

W Gostyczynie w obecności 400 osób przemawiali pp. Mazur i Sołtysiak.

W Toruniu odbyło się w sali Dworu Artusa wielkie zebranie Str. Nar. i Obozu Wielkiej Polski, o którym już pokrótce donosiliśmy. Przemawiali na niem poseł prof. Rybarski i prezes Str. Nar. na Pomorzu, ks. sen. Bolt.

Wszędzie uchwalono rezolucje, wyrażające pełne zaufanie władzom i posłom Str. Narodowego, oraz protesty przeciw projektowi nowej ustawy samorządowej. Przebieg zebrań i zjazdów zaświadczył wymownie o tem, że ludność Pomorza lawą skupia się pod sztandarami narodowymi. „Sanacja” wszędzie traci na wpływach.

Zależy od postawy naszego narodu

Na wiecu Stronnictwa Narodowego w Siedlcach pos. St. Zieliński scharakteryzował ruch hitlerowski i sytuację w Niemczech. „Świat cały — zakończył swe przemówienie — obserwuje to, co się dzieje w Niemczech i zadaje sobie pytanie: wojna czy pokój? — Odpowiedź na to pytanie zależy w znacznym stopniu od tego, jak będzie się zachowywało społeczeństwo polskie. Jeżeli po tamtej stronie granicy polsko - niemieckiej będą wiedzieli, że jesteśmy zdecydowani bronić każdej piędzi naszej ziemi, jeżeli będą wiedzieli, że sojusz nasz z Francją trwa, najgorszy hitlerowiec zawaha się i cofnie. Od postawy naszego narodu zależy w pierwszym rzędzie pokój w Europie”.

Niepohamowane obelgi żydowskie

P. dr. Ożjasz Thon, sjonistyczny rabbin krakowski, poseł i przewodniczący koła żydowskiego w Sejmie, występuje na łamach pism żydowskich w sposób niezwykle wyzywający. Odnazczył się pod tym względem w czasie zamordowania ś. p. Wacławskiego w Wilnie. Obecnie ogłasza w „Naszym Przeglądzie” (nr. 150) niesłychane napastliwe uwagi, w których oszukańczo zestawia w jednym rzędzie ostre działania hitlerowców przeciw Żydom z jakimś drobnym wypadkiem u nas. Pod obelżywym nagłówkiem „Co to za nędzne karły” pisze mianowicie p. Thon:

„Będzie się chodzić na żydowskie cmentarze i przewracać kamienie grobowe, o ile to będą niemieckie hitlercy. Zresztą u nas także potrafią... Będą, o ile są niemieckimi hitlercami, wywabiali wśród nocy żydowskich lekarzy i będą ich bili do krwi, do bezprzytomności. Tak to zrobili w Halberstadtzie, jak doniosły dzienniki. Albo też, jeśli będą polskimi hitlercami, to będą tak naklejali osobom, wychodzącym ze sklepów żydowskich, na plecach kartki z napisem: „Ta świnią ku-

puje u Żydów”. Tak to doniosł dziennik krakowski za „Dziennikiem Wileńskim”, oczywiście bez słowa nagany lub napomnienia, tylko zupełnie do broduznie i po ojcowsku pobłażliwie...

„Ot, to jest dzisiejsza młodzież hitlerowska. Dla niej chyba nie trzeba już żadnej Ody, wystarczy stare marksowskie wezwanie: Hitlercy wszystkich narodów połączcie się! To się łatwo da skutecznie, bo mają wszyscy ten sam wzrost i podnoszą się do tego samego poziomu. A niema obawy, że się nawzajem podziobią, bo krakowi nigdy oka nie wykole. Będzie jeden ryszok ich gnieździł od wschodu na zachód, od północy do południa...”

Przypuścimy: że chamskie obliczenie i idjotyczna socjologia są słuszne, i w ten dziki sposób się spowoduje znaczną szkodę handlowi żydowskiemu...

„Nie pohańbieniem cmentarzy; nie objaniem lekarzy w ciemną noc w Halberstadtach; ani naklejeniem chlewnych kartek w Wilnach można zwalczyć i zwyciężyć naród, który od czterech tysięcy lat produkuje najwyższe walory ludzkiej kultury i do dnia dzisiejszego w pierwszym stoi szeregu. Zamierzacie się z motyką na słońce, w dodatku z brudną motyką. Z brudną i haniebną kruchą...”

Wystąpienia takie, jak p. Thona, posła i przewodniczącego koła żydowskiego, są czemś beprzekładnym i w żadnym innym kraju zupełnie niemożliwym ze strony Żydów w miastach takich kłamliwych zestawień i obelg przeciw młodzieży czy społeczeństwu narodu tego kraju. Potem pisma żydowskie wyrażają zdziwienie, że w sądzie wileńskim stwierdzono w rozprawie o zamordowanie ś. p. Wacławskiego istnienie nienawiści Żydów względem społeczeństwa chrześcijańskiego. Wyzywające obelgi p. Thona na łamach pisma żydowskiego są jednym więcej dokumentem prawdy, która cudzoziemcom wydawałaby się zupełną niemożliwością.

Uznanie Ojca św. dla robotnika wielkopolskiego

Z okazji 40-lecia Katolickich Towarzystw Robotników Polskich w archidiecezjach gnieźnieńskiej i poznańskiej, otrzyma siedmiu wybitnych członków-robotników orderu papieskiego, a mianowicie: „Pro Ecclesia et Pontifice” pp. Piotr Jańczak z Poznania, Jan Cywiński z Bydgoszczy, Jan Matelski z Poznania, Józef Urban z Ostrowa, oraz „Bene Merenti”: pp. Stanisław Dopierała ze Skokowa pod Borkiem, Szczepan Czub z Poznania, Michał Świątek z Inowrocławia. Dekoracji dokona J. Em. ks. kardynał Prymas podczas uroczystej akademii robotniczej na zakończenie XXVIII Zjazdu Delegatów, wszystkich 254 Towarzystw w Poznaniu, w niedzielę 12 czerwca.

Nauczyciele - ogniskowcy przeciwko Kościołowi

Polska Katol. Agencja Prasowa donosi:

W Katowicach odbył się dwudniowy zjazd Związku Nauczycielstwa Polskiego z pod znaku osławionego „Ogniska”, znanego ze swych antyreli-gijnych przekonań i poglądów. Na wspomnianym zjeździe zapadły uchwały wyraźnie zwrócone przeciwko katolickiemu charakterowi wychowania młodzieży. Inicjatorami tych uchwał są przywódca Związku, z którymi nie solidaryzuje się wielu nawet samych „ogniskowców”. Ludność województwa śląskiego, w olbrzymiej większości szczerze i głęboko katolicka, musi wobec tych żądań odczuć wątpliwości, czy dzisiejsze wychowanie katolickiej młodzieży jest wszędzie i zawsze we właściwych rękach, a jednocześnie musi dać wyraz oburzeniu wobec dostrzegania w żądaniach „ogniskowców” prób zamachu na swoje prawa i świętości.

NIECH NIKOGO NIE ZBRAKNIE — W KARNYCH SZREGACH O. W. P.!

Wzywamy wszystkich naszych członków, oraz szerokie rzesze sympatyków do masowego przybycia na

Wiec Manifestacyjny

organizowany przez Oboz Wielkiej Polski w sprawie prowokacji niemieckich w stosunku do Polski. Wiec ten odbędzie się w niedzielę, 5 b. m., o godz. 12-tej w sali kina „Apollo” (ul. Ratajczaka lub Piekary).

Zarząd Stronnictwa Narodowego na m. Poznań

Herriot utworzy gabinet z samych radykałów

Paryż, 2. 6. (PAT.) Stanowiska, zajęte przez stronnictwa radykałów socjalnych i socjalistów, uważane są jednomyślnie przez całą prasę jako zamknięcie wrota do wszelkiej współpracy rządowej tych stronnictw.

Socjalistyczny „Le Populaire” nazywa odpowiedź radykałów odrzuceniem warunków, postawionych przez socjalistów.

Ze swej strony dzienniki radykalne wyrażają ubolewanie z tego powodu, że propozycje socjalistów uczyniły niemożliwą współpracę obu partii.

Obecnie uważają za rzecz niemal pewną, iż gabinet radykalny pod przewodnictwem Herriota utworzony będzie w końcu bieżącego tygodnia. Rząd ten znajdzie poparcie żywiołów centrowych i lewicowych.

W Rumunii przesilenie jeszcze trwa

Bukareszt, 2. 6. (PT.) Król Karol rozpocznie narady z przedstawicielami stronnictw w sprawie utworzenia nowego rządu dopiero po przybyciu do Bukaresztu Titulescu, który jest oczekiwany w piątek rano.

Król Karol przedewszystkiem wznowi usiłowania, aby doprowadzić do skutku rząd unii narodowej, a gdyby to się okazało niemożliwe, jest przewidziana próba utworzenia rządu koncentracyjnego w węższych ramach.

Naogół przewiduje się tu, że nowy gabinet stanie przed parlamentem na początku sesji zwyczajnej w połowie października.

„Le Petit Journal” przewiduje, iż nowy rząd rozporządzać będzie większością 450 głosów.

Paryż, 2. 6. (PAT.) Izba deputowanych zbierze się w piątek o godzinie 14,30 w celu dokonania wyboru prezydium.

O ile — co jest prawdopodobne — przewodniczący zarówno izby jak i senatu będą wybrani w ciągu piątkowego popołudnia, wówczas prezydent Lebrun mógłby rozpocząć w piątek wieczorem narady, a następnie powierzyć Herriotowi misję utworzenia gabinetu. Rząd, ukonstytuowany w ciągu soboty lub niedzieli, mógłby wówczas stanąć przed parlamentem w przyszły wtorek. (Havas.)

Zarządy poszczególnych partii zwołano na posiedzenia celem zajęcia stanowiska w obliczu nowej sytuacji. Żadnych decyzji dotychczas nie podjęto.

Bukareszt, 2. 6. (PAT.) Szef partii liberalnej Duca oświadczył gotowość znalezienia środków wyjścia z kryzysu w razie utworzenia rządu wyłącznie liberalnego. W kołach politycznych spodziewane jest, iż w razie gdyby Titulescu nie utworzył rządu koncentracyjnego, zostałby powołany bezpartyjny rząd silnej ręki z wojskowym na czele.

pańskie) generalny strajk. Wszystkie przedsiębiorstwa i sklepy zamknięto. Ruch zamarł zupełnie. Strajkujący przerwali komunikację telegraficzną i rozbili kilka sklepów.

W mieście doszło do rozruchów i manifestacji, które zlikwidowała gwardja cywilna. Wiele osób odniosło rany. Władze przeprowadziły liczne aresztowania. Organizatorami strajku są syndykaliści. Gubernator kieruje osobiste akcją, mającą na celu utrzymanie porządku.

Pięć osób utonęło

Grodno, 2. 6. (Tel. wł.) We wsi Szczerbowice w Grodzieńszczyźnie grupa młodzieży 7 osób pojechała łodzią po Niemnie. Wskutek lekkomyślnego balansowania łódź się wywróciła i cztery dziewczyny oraz jeden chłopak utonęli.

Zmiany w kolejnictwie

Warszawa, 2. 6. (Tel. wł.) Minister komunikacji zamianował dotychczasowego dyrektora kolei w Radomiu inż. Stanisława Łagunę na to samo stanowisko w Katowicach, a dyrektora ruchu w Warszawie inż. Budkiewicza przeszedł na dyrektora kolei w Radomiu. (w)

Obniżenie czynszu

Lwów, 2. 6. (Tel. wł.) Magistrat postanowił obniżyć czynsz w domach miejskich o 15 proc. z ważnością od 1 czerwca. Są szanse, że rada miejska uchwałę zatwierdzi.

Sprawa syndykatu azotowego

Warszawa, 2. 6. (Tel. wł.) Do Szwajcarii wyjechał naczelny dyrektor Chorzowa były minister Kwiatkowski na konferencję państw produkujących wyroby azotowe. Konferencja omawiać będzie utworzenie międzynarodowego syndykatu azotowego. (w)

Odływ złota z Ameryki

Nowy Jork, 2. 6. (PAT.) Wczoraj zaznaczył się w Ameryce największy od jesieni ub. r. odływ dzienny złota, wskutek wysyłki do Europy 23 milionów dol. i odłożenia jako rezerwy dalszych 21 milionów, przeznaczonych do wysłania.

Chesterton o groźbie bolszewizmu w Anglii

W tygodniku swoim „G. K. Weekly” zwraca uwagę Chesterton na postępującą, zdaniem jego, w Anglii bol-

OGÓLNY OBROT P.K.O.

w pierwszym kwartale r. b. wyniósł przeszło

6 MILJARDÓW ZŁOTYCH

np 10 624

szewizację. „Ponieważ — jak stwierdza G. K. C. — partja socjalistyczna doznała przy wyborach ostatnich druzgocącej klęski, w parlamencie zaś rozporządza przeważającą większością t. zw. partja narodowa, wydaje się niektórym Anglikom, iż... wszelka obawa przyszłej socjalizacji Anglii jest już uchylna”. Bolszewizacja dokonywa się wszakże przedewszystkiem w dziedzinie duchowej (pisarze jak Middleton i Aldous Huxley), a w dziedzinie społecznej nie dopatruje się Chesterton żadnych objawów, któreby zakręwały na próbę zreformowania ustroju kapitalistycznego. Zdaniem Chestertona, o ile nie wkroczy w te stosunki wyzwająca inicjatywa twórcza, przewrót dokonać się może nadzwyczaj szybko. „W stosunku bowiem — konkluduje nasz autor — do jasnej koncepcji wolności oraz własności, wart jest kapitalizm komunizm i naodwrot”.

Jubileusz katolickiego pisma polskiego w Ameryce

(KAP.) Wychodzący w Milwaukee katolicki dziennik polski „Nowiny Polskie” obchodził w dniu 8 bm. 25-lecie swojego istnienia. Obchód, który rozpoczął się uroczystą pontyfikalną Mszą św. odprawioną w miejscowej bazylice św. Józefa, zaszczylił swą obecnością J. Em. ks. Stanisław Bona, biskup z Grand Island i J. Em. ks. Samuel A. Stritch, arcybiskup Milwaukee.

Z Kongresu Eucharystycznego w Dublinie

(KAP.) Na tegoroczny Kongres Eucharystyczny w Dublinie przybędzie, jak można sądzić ze zgłoszeń, 158 biskupów i około 7 tysięcy księży.

Prezydent Irlandji De Valera przez dziennik swój „The Irish Press” zwrócił się do ludności z wezwaniem, by ku upamiętnieniu Kongresu sadzono drzewa pamiątkowe, które „na liczne wieki staną się żywym pomnikiem największego wydarzenia w historii Irlandji”. Wezwanie prezydenta spotkało się, zwłaszcza w prowincjach zachodnich kraju, z wielce entuzjastycznym i gorącym przyjęciem.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 2. 6. 1932 r.
Warunki: Handel hurtowy parytet Poznania, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg (121 f. w. h.); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg (119,1 f. w. h.); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg (127,1 f. w. h.); 4) pszenicy pom. 74,35 kg (126,4 f. w. h.); 5) jęczmienia pozn. i pom.: a) 64 do 66 kg. b) 68 kg.; 6) owsa pozn. i pom. 43,55 kg. (74,1 f. w. h.).

Ceny transakcyjne:
Żyto 695 tonn par. Poznań . . . 28,75
Żyto 30 tonn par. Poznań . . . 28,65
Żyto 105 tonn par. Poznań . . . 28,60
Pszennica 135 tonn par. Poznań . . . 29,75

Ceny orientacyjne:
Żyto 28,50 — 28,75
Uspokobienie spokojne.
Pszennica 29,75 — 30,00
Uspokobienie spokojne.
Jęczmień 64—66 kg. 21,00 — 22,00
Jęczmień 68 kg. 22,00 — 23,00
Uspokobienie słabe.
Owies 21,50 — 22,00
Uspokobienie spokojne.
Maka żytnia 65% wł. work. 42,25 — 43,25
Uspokobienie spokojne.
Maka pszena 65% wł. work. 44,25 — 46,25
Uspokobienie spokojne.
Otręby żytnie 16,50 — 16,75
Otręby pszenne 14,75 — 15,75
Otręby pszenne (grube) 16,00 — 17,00
Łubin niebieski 11,00 — 12,00
Łubin 20łty 13,50 — 14,50
Makuch iniany 36—38% 24,00 — 26,00
Makuch rzepakowy 36—38% 18,00 — 19,00
Makuch słonecznik. 46—48% 18,00 — 19,00
Ogólne uspokobienie spokojne.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8,89 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Pol-

ski oddział w Poznaniu płać dziś za 100 mk. niem. w dewizach 210.10 zł., gotówka 208.00 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 174.36 do 174.62 zł., gotówka 174.02 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 2. 6. 1932 r.
Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna; do notowania doszło tylko w dwóch papierach z powodu zbyt słabych obrotów. Z pożyczek państwowych handlowano 5 proc. Poż. konwersyjną po 29¼—29 w placeniu, pozatem poszukiwano 4 proc. Poż. inwest. po 83½%, przy braku oddawców. Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 8 proc. listami dol. starami po 56—56½ w transakcjach, zaś mniejsze ilości 4 proc. listów zastawn. konwert. handlowano po 24.— w oddaniu, bez notowania, w końcu ofiarowano 6 proc. listy żytnie po 13¼, lecz bez obrotu.

Z akcyj bankowych poszukiwano Bank Polski po 69.— bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej. Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 29¼—29% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 56—56½ +
Tendencja spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 2. 6. 1932 r.

Waluty Gotówka
Dolary St. Zj.: tr. 8,87, sp. 8,89, kup 8,85.

	Dewizy:		
	trans.	sprzed.	kup.
Holandja	361,30	362,20	360,40
Londyn	32,85	33,01	32,69
Nowy Jork	8,904	8,924	8,884
kabel	35,14	35,23	35,05
Paryż	26,39	26,45	26,33
Praga	174,48	174,91	174,05
Szwajcaria	45,75	45,98	45,52
Włochy	210,85		
Berlin			

Tendencja nieco słabsza.

Papiery wartościowe i obligacje:
4% poż. inw. 86,25
5% poż. konw. 31,00
4% poż. dolarowa 46,25
7% poż. stabil. 41,75 42,25
10% poż. kolejowa 100,00

Tendencja mocniejsza.

Akcie w złotych:
Bank Polski 0,00— 70,00

Tendencja utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg.

Berlin, 2. 6. 1932 r.

Pszennica march. 75—76 kg. 265,00—267,00
dalej par. loco wagon Berlin tr. 275,00

Tendencja słaba.

Zyto march. 72—73 kg. . . 195,00—197,00

Tendencja słaba.

Zyto rosyjskie cif Berlin kup. i sp. 195,00

Tendencja słaba.

Jęczmień pastewny i przemysłowy 175,00—182,00

Tendencja spokojna.

Owies march. 162,00—165,00

Tendencja słabsza.

Maka pszena 32,25— 35,75

Tendencja spokojna.

Maka żytnia 70% 25,75— 27,75

Tendencja spokojna.

Otręby pszenne 10,75— 11,25

Tendencja spokojna.

Otręby żytnie 9,70— 10,20

Tendencja mocniejsza.

Groch Victoria 17,00— 23,00

Groch drobny jadalny 21,00— 24,00

Groch pastewny 15,00— 17,00

Peluszka 16,00— 18,00

Bób 15,00— 17,00

Wyka 16,00— 18,00

Łubin niebieski 10,00— 11,50

Łubin 20łty 14,00— 15,50

Kuchy Iniane 37% 10,50— 10,60

Kuchy z orzecha ziemnego 10,80— 11,00

Kuchy mielone (maczka) 10,80— 11,00

Wytłoki suche paryt. Berlin 8,80

Srót Soja ekstrahowany 46% loco Hamburg 10,40

Srót Soja ekstrahowany 46% loco Szczecin 11,20

Ziemniaki jadalne białe bez obrotów.

Ziemniaki jadalne czerwone 1,40— 1,60

Ziemniaki inne 20łte 2,20— 2,40

Ziemniaki fabryczne w fg za funt 7 1/2 — 8 1/2

Ogólna tendencja spokojna.

Giełdy zbożowo - towarowe

Lwów, 1. 6. Owies małopolski niezadecyzowany 24 — 25. Inne kursy niezmiennione. Tendencja utrzymana, uspokobienie spokojne.

Warszawa, 1. 6. —Żyto 30 — 30,25, pszenica 32 — 32,50, zbierana 31 — 32, owies jednolity 25,25 — 26,50, zbierany 23,50 do 24, jęczmień na kaszę 23 — 23,50, otręby pszenne szale 16 — 16,50, średnie 15,50 do 16, żytnie 16 — 16,50. Ogólny obrót 795 tonn, w tem żyta 585 tonn, uspokobienie spokojne.

Redukcje w Mysłowicach

Mysłowice, 2. 6. (Tel. wł.) — Wczoraj miano tu wypłacić robotnikom zaległe zarobki, co jednak nie nastąpiło.

Oburzona załoga porzuciła pracę i wezwała wszystkich na narady. Panował przytem tak burzliwy nastrój, że pobito jednego z robotników, który przemawiał umiarkowanie. Tłum chciał wtargnąć na podwórze willi dyrektora fabryki, ale przeszkodziła temu policja.

Po południu dowiedziano się, że dyrekcja kopalni zawiadomiła radę załogową o konieczności redukcji 700 robotników. Pod silnem wrażeniem zebrali się wszyscy znowu przed kopalnią i starali się bezskutecznie dostać do biur. Dotąd kopalnia zatrudniała zgórą 2000 robotników.

Skutki umów z Niemcami

Warszawa, 2. 6. (Tel. wł.) Jeszcze w kwietniu poselstwo polskie w Berlinie przedłożyło rządowi niemieckiemu projekt umowy lotniczej, umowy eksploatacyjnej jako uzupełnienie zawartej w roku 1930 zasadniczej polsko-niemieckiej umowy lotniczej. — Rząd niemiecki nie odpowiedział nawet czy i kiedy chce podjąć rokowania na ten temat. (w)

Hitlerowcy pobili księdza

Essen, 2. 6. (PAT.) W Krefeldzie doszło do starcia między hitlerowcami a młodzieżą centrową. W gronie młodzieży znajdował się kapłan katolicki, którego hitlerowcy dotkliwie pobili. — Policja aresztowała kilku z pośród nich.

Gdańsk znów protestuje!

Gdańsk, 2. 6. (Tel. wł.) Senat wolnego miasta w nowej nocy wręcznej komisarzowi Rzplitej, protestuje przeciw polskiej akcji bojkotowej Gdańska i Sopot, a przedewszystkiem przeciw udziałowi w tej akcji polskich urzędników kolejowych.

Dyplomatyczna niedyspozycja?

Berlin, 2. 6. (PAT.) Wielkie wrażenie wywołała w kołach politycznych wiadomość, że b. kanclerz Brüning nie przyjął wczoraj desygnowanego na stanowisko szefa rządu v. Papena, tłumacząc się niedyspozycją. W zastępstwie Brüninga konferował z v. Papenem sekretarz stanu v. Puender.

Zaburzenia w Maroku

Casablanca, 2. 6. (PAT.) Wczoraj wybuchł w Ceucie (Maroko) hisz-

Rządy Rzeszy od roku 1919

Rząd von Papena jest dziewiętnastym z rządu gabinetem Rzeszy od r. 1919. Oto wykaz gabinetów poprzednich:

Luty 1919 — czerwiec 1919: rząd Scheidemanna (socjalisty), sprawy zagraniczne: Brockdorff-Rantzau. Czerwiec 1919 — marzec 1920: rząd Bauera (socjalisty), sprawy zagraniczne: Hermann Müller.

Marzec 1920 — czerwiec 1920: pierwszy rząd Hermann Müllera (soc.), sprawy zagraniczne: Köster.

Czerwiec 1920 — maj 1921: rząd Fehrenbacha (centrowca), sprawy zagraniczne: Simons.

Maj 1921 — październik 1921: pierwszy rząd Wirtha (centr.), sprawy zagraniczne: Rosen.

Październik 1921 — listopad 1922: drugi rząd Wirtha (centr.), sprawy zagraniczne: Wirth i Rathenau.

Listopad 1922 — sierpień 1923: rząd Cuna; sprawy zagraniczne: v. Rosenberg.

Sierpień 1923 — październik 1923: pierwszy rząd Stresemanna (Niem. Partja Lud.), sprawy zagraniczne: Stresemann.

Październik 1923 — listopad 1923: drugi rząd Stresemanna (Niem. Partja Lud.), spr. zagraniczne: Stresemann.

Listopad 1923 — czerwiec 1924: pierwszy rząd Marxa (centr.), sprawy zagraniczne: Stresemann.

Czerwiec 1924 — styczeń 1925: drugi rząd Marxa (centr.), sprawy zagraniczne: Stresemann.

Styczeń 1925 — styczeń 1926: pierwszy rząd Luthera, sprawy zagraniczne: Stresemann.

Styczeń 1926 — maj 1926: drugi rząd Luthera, sprawy zagraniczne: Stresemann.

Maj 1926 — styczeń 1927: trzeci rząd Marxa (centr.), sprawy zagraniczne: Stresemann.

Styczeń 1927 — czerwiec 1928: czwarty rząd Marxa (centr.), sprawy zagraniczne: Stresemann.

Czerwiec 1928 — marzec 1930: drugi rząd Hermann Müllera (soc.), sprawy zagraniczne: Stresemann.

30 marca 1930 — październik 1931: pierwszy rząd Brüninga (centr.), sprawy zagraniczne: Curtius.

Październik 1931 — 30 maja 1932: drugi rząd Brüninga (centr.), sprawy zagraniczne: Brüning.

Obecny rząd von Papena jest najbardziej pravicowym rządem ze wszystkich dotychczasowych powojennych gabinetów Rzeszy.

Proces przeciwko Kotlińskiemu, Mikulskiemu i towarzyszom

Dzień jedenasty

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Gdynia, 1 czerwca.

Maszyna sądowa pracuje ustawicznie nadal. W trybach jej jest jeszcze wciąż świadek inż. W. Szpakowski. W obliczeniu na godzinę przesłuchiwało go bez mała całą dobę.

Świadek inż. Szpakowski jest dla przewodu sądowego bardzo ważkim elementem, bo był on tym, który z ramienia ministerstwa poczt i telegrafów odebrał od kierownictwa budowy gmach poczty gdyńskiej, „kolaudował” ją, jak mówią fachowcy, tak pod względem ilościowym, jak i jakościowym. Praca inż. Szpakowskiego nad „kolaudowaniem” gmachu pocztowego trwała przeszło cztery miesiące. — Miał do sprawdzenia dwanaście tysięcy pozycji: badał jakość i ilość materiałów i cen.

Dzisiejsze przedpołudnie poświęca się pocztowym żelbetom. Jeden termin techniczny goni drugi. Stuchacz otrzaskuje się powoli z takimi słowami, jak „przedmiar”, „przenikanie betonu”, „siatka Ledochowskiego”, „uzbrojenie”, „gładź” itd., ale nie pojmując uporu biegłych, którzy nie szczędzą świadkowi pytań, żeby dowiedzieć się od niego, czy w pierwszej serii robót żelbetonowych dokonano obliczenia zużytego żelaza z uwzględnieniem „przenikania betonu”, czy też nie. Podobnie, czy w drugiej serii robót żelbetonowych „uzbrojenie” słupów i belek było większe, aniżeli w pierwszej i w jakim stosunku.

Świadek inż. Szpakowski zeznaje dzisiaj spokojniej i konkretniej, aniżeli wczoraj i w ubiegły piątek. Przyznaje, że w pierwszej serii żelbetów zużyto 65 a nie 108 kg żelaza na jeden metr sześć. Na pytanie mec. Kurpisa oświadcza, iż ceny w pierwszej serii uważał za stosunkowo niskie i dla skarbu korzystne. Co do cen w drugiej serii, wykonywanych tylko przez firmę Mikulski, mówi, iż „ze względów formalnych przy odbiorze robót nie mógł ich zmienić”. W dalszym ciągu, na wniosek mec. Stankiewicza, sąd postanawia sprowadzić z ministerstwa rysunki wykonawcze żelbetu celem przeprowadzenia obliczeń ilości zużytego żelaza.

Po żelbetach biegli rozstrząsają prace asfaltowe. Świadek zeznaje, że nie może sobie przypomnieć, czy stwierdził, że nie było przetargu na te prace. Zdaniem biegłego nadzwyczaj wysoka cena asfaltu (36 mm asfaltu z podłożem i plantowaniem za 1 mtr. kw. — 48 zł) nie wydała mu się zbyt wygórowana. Dodaje, że stwierdzanie cen nie było jego obowiązkiem. Mimo tego zastrzeżenia, przyznaje oskarż. Granowskiemu, że ceny 88—94 zł za mtr. sześć „orientacyjnie” nie uważał za wysokie.

Akt oskarżenia oblicza, że Mikulski i Kotliński, poza czystym zyskiem 800 000 zł osiągniętym z budowy poczty, poszkodowali wraz z inż. Granowskim Skarb Państwa na sumę 216 000 zł, ale dodaje zaraz, że jest to tylko

„mała część” całej szkody, której odcenić nie można, ponieważ gmach pocztowy został wybudowany, wobec tego użycie ilości i jakości materiałów nie można już sprawdzić. Poza tem brak dotyczących umów i innych podkładów, które wycofano z aktów budowy poczty.

Na wniosek prokuratora sąd postanawia odczytać sprawozdanie delegatów N. I. K. P., inż. K. Rodkiewicza i St. Danko, którzy dokonali kontroli gmachu pocztowego i hotelu ambulanserów przy dworcu, oraz poczty w Orłowie. Sprawozdanie datowane jest w Warszawie w dniu 15 lutego 1930 i adresowane do dyrektora Dep. III Najwyższej Izby Kontroli Państwa.

Według tego sprawozdania budowa poczty w Gdyni trwała od 12 września 1927 do 4 października 1929. — Pierwotny projekt o 20 000 mtr. sześć, i w cenie 1 600 000 zł wzrósł z powodu zmian, które bez zatwierdzenia przez wyższe instancje, przeprowadził inż. Ruszczewski, na 30 000 mtr. sześć, i około 4 850 000 zł. Wykonano dużo robót luksusowych i zbędnych, zupełnie nieprzewidzianych. Wbrew statystyce obrotu pocztowego zainstalowano mechaniczne urządzenia (do dzisiaj jeszcze nie czynne — Red.) Dalej niepotrzebnie dawano licówkę z belgijskiego marmuru, dębową stolarkę, wykintne urządzenia kuchenne i wanny w budynkach mieszkalnych itd. Kierownictwo budowy było kolejno w rękach inż. Ruszczewskiego, Szukiewicza i inż. Pranowskiego. Inż. Ruszczewski szafował zaliczkami i skupywał materiały często niepotrzebnie. Najważniejsze i intratniejsze roboty, z punktu widzenia interesów przedsiębiorcy, na ogólną sumę przeszło 2 500 000 zł oddano początkowo firmie Machajski i Mikulski i następnie faktycznie bez żadnych przetargów i w większości wypadków bez umów — firmie Jan Mikulski, która to firma wykonała roboty za 2 011 335 zł. Przetarg na drugą serię robót żelbetonowych (723 000 zł) robi wrażenie zmywy pomiędzy firmami, wzgl. porozumienia z kierownictwem budowy. W dalszym ciągu sprawozdania znajdują się zarzuty, które uwidocznione są w akcie oskarżenia. Co do poczty w Orłowie, to delegaci N. I. K. P. nic nie wykryli. Budynek o kubaturze 3 656 metrów kosztował 190.141 zł.

Również na wniosek prokuratora sąd odczytuje sprawozdanie, które z kolaudacji w Gdyni złożył świadek inż. Szpakowski z datą 20 maj 1931 r. Sprawozdanie to, usiłujące wytłumaczyć ministerstwu, że budowa poczty nie była zbyt kosztowna, kończy się wnioskiem o udzielenie absolutorium inż. Granowskiemu i naczelnikowi Janowi Gronkowi, prowadzącemu księgi kasowe. Według tego sprawozdania urząd pocztowy Gdyni I o kubaturze 29 911 m sześć, kosztował 4 808 903,53 zł, czyli za metr sześć, przeszło 160 zł! —

Pomiędzy prokuratorem i świad-

kiem inż. Szpakowskim i osk. Granowskim wywiązuje się na zakończenie następująca rozmowa:

Prokurator: — Panie Granowski! Co panu wiadomo w sprawie pożyczki, udzielonej przez pana inż. Szpakowskiemu?

Osk. Granowski: — Nie była to żadna pożyczka. Za zabezpieczeniem wekslowem dałem panu Szpakowskiemu, na początku roku 1931, sumę 2 000 złotych, ponieważ chciałem wziąć na Gdańsk przedstawicielstwo dachów aluminiowych jego patentu. Później interes nie doszedł do skutku, więc weksle puściłem w obieg i wykupił je inż. Szpakowski.

Prokurator do świadka Szpakowskiego: — Panie inżynierze, czy pan ma co do nadmienia na oświadczenie osk. Granowskiego?

Świadek Szpakowski: — Nic nie chcę kryć! Powiedziałem to już sędziemu, który mnie przesłuchiwał. — Pożyczkę częściowo spłaciłem i dalej spłacam — poczem patetycznie: — Wolno człowiekowi mieć stosunki prywatne, pozasłużbowe. Tak mi mówi sumienie! —

FOB.

Kwoka demaskuje się w dalszym ciągu

Polska Katolicka Ag. Prasowa pisze co następuje:

Do powiatowego miasta Śniatynia w woj. Stanisławowskim przybyła z Warszawy umyślnie p. Halina Siemieńska, by — zgodnie z zawczasu rozplakatowanymi po mieście ogłoszeniami Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet w Śniatyniu — wygłosić w dniu 23 bm. odczyt na temat „Historji ruchu kobiecego w Polsce”. Publiczność, zwabiona niewinnością tematu i osobą prelegentki z Warszawy, zgromadziła się licznie. Po otwarciu zebrania przez przewodniczącą, żonę miejscowego starosty, głos zabrała prelegentka. W kilku ledwie słowach skreśliwszy ruch emancypacyjny kobiet, przystąpiła do omówienia właściwego przedmiotu swego referatu. W pierwszej części z całym cynizmem omówiła potrzebę zakładania t. zw. „poradni świadomego macierzyństwa”, motywując zachętę wielkim przyrostem naturalnym w Polsce. W drugiej natomiast przystąpiła do referowania projektu nowej ustawy małżeńskiej według Komisji Kodyfikacyjnej, podkreślając te „korzyści”, jakie przyniesie kobietom, a przedewszystkiem wolność do więzów moralnych narzucanych przez Kościół katolicki. Zgromadzeni w milczeniu wysłuchali wywodów prelegentki i bez słowa dyskusji opuścili salę.

Występ pani Siemieńskiej wywołał oburzenie w miejscowym społeczeństwie i odsłonił właściwe oblicze Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet.

Budowa Bazyliki morskiej w Gdyni

Od Komitetu budowy bazyliki morskiej w Gdyni otrzymujemy odezwę, w której czytamy m. in.:

„Trzydziestotysięczna ludność nowej Gdyni zlościwa w twardej, codziennym znoju nowe drogi dla polskiej ekspansji gospodarczej w stronę krajów zamorskich, wierna pracującym wierce i pomna uroczystych ślubów wierności dla morza, narodu i jego reprezentantów, woła dziś do całej Polski o pomoc w budowie wiekopomnego, godnego Polski i polskiego morza Domu Bożego.

Na znanej już niemal całej Polsce Kamiennej Górze, na najwyższym wzniesieniu w Gdyni, stanąć ma wspaniała Bazylika Morska jako widomy pomnik wdzięczności narodu za odzyskaną wolność i dostęp do morza, pomnik, który będzie symbolem naszego ślubowania, że nigdy już przemoc nie wydrze nam polskiego morza, tej ości naszej siły i przyszłości.

Bazylika Morska stanie się miejscem pielgrzymek dla milionów Polaków, będzie jak Oko Opatrzności czuwała nad rozwojem naszego portu, będzie dla narodu źródłem wiary i ufności, a dla wracających z tułactwa reemigrantów i żeglarzy — widocznym zdala drogowskazem, krynicą pocieszenia i pomocy.

W myśl statutu Tow. Budowy Kościoła w parafji rz.-kat. Bazyliki Mor-

skiej w Gdyni członkiem Towarzystwa może być każdy Polak, i to: zwyczajnym — za opłatą składki 50 groszy miesięcznie, honorowym — za wniesieniem 1000 zł w ciągu czterech lat, fundatorem — za wniesieniem 10.000 złotych w ciągu sześciu lat.

Składki na Bazylikę Morską przyjmuje: Bank Gospodarstwa Krajowego w Gdyni, ul. 10-go Lutego, albo przekazem na P. K. O. Warszawa nr. 170.158 (Bank Gospodarstwa Krajowego) na konto Bazyliki Morskiej.

Narzucali okólnikami, teraz grożą — egzekucjami

Pisma obozu rządowego ogłaszają następujące zawiadomienie:

„Instytut Badania Najnowszej Historji Polski zwraca się z wezwaniem do wszystkich zalegających z opłatą prenumeratorem zbiorowego wydania „Pism — Mów. Rozkazów” Marszałka Piłsudskiego o wpłaceniu należnych wydawnictwu rat na konto P. K. O. Nr. 22.902 w nieprzekraczalnym terminie do dnia 1 lipca br. W razie nieuiszczenia rat przez zalegających z opłatami prenumeratorem, wydawnictwo będzie zmuszone bezzwłocznie po dniu 1 lipca wystąpić przeciwko nim na drogę sądową, co narazi nieposłusznych prenumeratorem na zbędne i nieproporcjonalnie wysokie w stosunku do zaległych opłat koszty sądowe.”

W chwili, gdy rozpoczynano to wydawnictwo, bardzo liczne były wiadomości o narzucaniu instytucjom i ludziom tego wydawnictwa poprostu okólnikami w drodze oburzającego nacisku. Obecnie instytucjom i ludziom brak grozi dosłownie na najpotrzebniejsze rzeczy. A tu ten instytut szczególnego nabożeństwa — grozi egzekucjami!

Hasła „Trzeciej Rzeszy”

Lipsk, 2. 6. (PAT.) Wśród tutejszej ludności robotniczej wielkie poruszenie wywołała wiadomość, pochodząca rzekomo ze źródeł miarodajnych, według której związek wydawców lipskich na jednym z ostatnich zebrania plenarnych, zasięgnąwszy uprzednio rady oślawionego doradcy finansowego, hitlerowca Banga, wypowiedział się na temat wprowadzenia w Niemczech 12-godzinnego dnia pracy i znaczną redukcją zarobków robotniczych, które „powinny obracać się w granicach od 20 do 22 mk. tygodniowo”.

Urzeczywistnienie tych planów miljonerów lipskich, które równoznaczne są z hasłami t. zw. „Trzeciej Rzeszy”, godziłoby w najelementarniejsze potrzeby życiowe mas pracujących, świadcząc o zupełnym braku poczucia humanitarności wśród niemieckiej klasy posiadającej.

Duńczycy w PTTO?

Gdynia, 2. 6. (Tel. wł.) „Danziger Neueste Nachrichten” informuje, że w dniu 25 maja rząd polski podpisał nową umowę z grupą duńską w „Polskim Transatlantyckim Tow. Okrętowym”. Na mocy tej umowy Duńczycy ustąpili za cenę 4 500 000 zł zapłaconą obligacjami Państwowego Banku Rolnego, 23 procent swoich udziałów w przedsiębiorstwie i utrzymali w rękę jeszcze 25 procent udziału w kapitale „P. T. T. O.”, ustalonym na 9 milj. zł. Równocześnie grupa duńska wymazała swoją hipotekę, zapisaną w wysokości 9 milj. zł na statkach towarzystwa.

Powyższa wiadomość jest sprzeczna z oświadczeniem dyr. dep. morskiego dr. Hilchena, złożonem ostatnio wobec dziennikarzy, że w posiadaniu rządu polskiego jest 100 proc. udziałów „P. T. T. O.” — S. B.

Przeciw cudzoziemcom

Monachjum, 2. 6. (PAT.) Stojące pod wpływem narodowo socjalistycznym stowarzyszenie studentów medycyny uniwersytetu w Erlangen postanowiło wykluczyć ze swego grona wszystkich cudzoziemców. Decyzja ta została surowo potępiona przez kolegium profesorów wydziału medycznego, jako niecelująca z godnością akademicką.

Stronnictwo Narodowe

Koło Stare Miasto

Zebranie plenarne odbędzie się w piątek, 3 b. m. o godzinie 20 w lokalu p. Pohlowej. Referat wygłosi p. Stanisław Libera. O liczne i punktualne przybycie prosi

ZARZĄD.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Kredyty dla kupiectwa

w komisji handlowej przy min. przemysłu i handlu

W dniu 31 maja b. r. odbyła się w ministerstwie przemysłu i handlu pod przewodnictwem p. ministra dr. F. Zarzyckiego kolejna konferencja komisji handlowej, poświęcona sprawie kredytów dla kupiectwa. Na konferencji tej w obecności przedstawicieli zainteresowanych resortów oraz przedstawicieli Banku Gospodarstwa Krajowego, Banku Polskiego, Banku Rolnego i P. K. O. rozważone zostały wszystkie tezy kupiectwa w odniesieniu do kredytowania życia gospodarczego.

W szczególności sfery kupieckie zwróciły uwagę, że:

1) należy zastanowić się w polityce kredytowej państwowych instytucji bankowych jednakowe obiektywne warunki udzielania kredytów o charakterze i zakresie przez instytucje te stosowanym, dla wszelkich form handlu, zwłaszcza bez dotychczasowego szczególnego uprzywilejowania handlu spółdzielczego;

2) należy stworzyć fundusz kredytowy dla kupiectwa w Banku Gosp. Krajowego, przy czym fundusz ten winien być rozprawdany przedewszystkiem w formie następujących kredytów: a) krótkoterminowego kredytu wekslowego — na cele obrotowe, b) średnioterminowego kredytu indywidualnie zabezpieczonego — przede wszystkim na cele konwersyjne.

Następnie zostały szczegółowo omówione tezy w odniesieniu do kredytu krótkoterminowego, średnioterminowego, długoterminowego, sprawy komitetów opiniodawczych oraz polityki kredytowej wobec handlu Banku Polskiego, Banku Gosp. Krajowego i Państwowego Banku Rolnego. Zostało ponadto zdecydowane, że możliwości realizacji wspomnianych tez zostaną opracowane przez specjalną komisję przy współudziale min. skarbu.

Giełda pieniężna w maju

Ogólny zastój na wszystkich giełdach światowych odbił się równocześnie na naszych rynkach krajowych. Zauważa się również w ostatnich tygodniach zanik handlu akcjami na giełdach europejskich, co ma niestety miejsce na giełdach krajowych już od miesięcy.

Obroty w miesiącu sprawozdawczym (zł 601.500,—) obniżyły się w stosunku do kwietnia o ca. 45.000,— zł, niestety kursy niektórych papierów obniżyły się również, częściowo poważnie, co wynika z poniższego zestawienia.

Z papierów państwowych poniosła największą stratę oraz najniższy dotychczas notowany kurs 5 proc. pożycz. która rozpoczęła notowanie kursów 37 proc., spadając nagle w ostatnich dniach miesiąca na 28 proc. Rentowność papieru wynosi przy tym kursie ca. 18 proc. Lepiej utrzymała się w kursie 4 proc. pożycz. inwestycyjna, wykazując nawet małąwyżkę, notując w ciągu miesiąca 83—85.

Wyjątkową pozycję stanowią 8 proc. oblig. m. Poznania z roku 1926, 1927 i 1929, notując bez zmiany stale 92 proc., jak również 8 proc. oblig. Komunalnego Banku Kredyt. po kursie 90 1/2 oraz 8 proc. listy zast. Zach. Pol. Tow. Kredyt., które po przejściowej zniżce z 90 1/2 na 85 proc. dogoniły pod koniec miesiąca prawie całą stratę osiągając kurs 89 1/2 proc.

Większym wahaniem uległy papiery lokacyjne Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, zwłaszcza 8 proc. listy dolarowe stare, notując w maju 65—56—60—56 proc. oraz 8 proc. listy dol. w złocie amortyzac., w notowaniach 59—56 proc. Na zniżkę 8 proc. listów dol. wpłynął w pierwszym rzędzie wielki spadek naszych pożyczek państwowych w New-Jorku. Dalsze osłabienie w kursie wykazały również 4 proc. listy zast. konwert. P. Z. K. obniżając się z 29 proc. na 26 1/2 proc. pod koniec miesiąca, natomiast utrzymały się w notowaniu 6 proc. listy żytnie, notując w mniejszych wahanach po 13 3/4—15—13 3/4—14 1/2—13 3/4.

Z akcji bankowych doszło do notowania jedynie akcjami Banku Polskiego, który notował 68—70—69, nie wykazując większych wahań. Akcje przemysłowe pozostały bez notowań.

W obrotach pozagiełdowych obracano 4 proc. premij. dol. Ser. III. po 44—47 zł za 1 sztukę 5 dol. oraz 3 proc. pożycz. budowl. po 36—31 zł za sztukę 50 złotych.

Jak Niemcy dbają o swój eksport

Podsekretarz stanu i prowizoryczny kierownik Reichswirtschaftsministerium, p. dr. Trendelenburg oświadczył ostatnio na zjeździe izb przemysłowo-handlowych, że Niemcy, patrząc na swój eksport, powinni odczuwać uczucie zadowolenia. Dlaczego? Oto, z porównania kilku cyfr wynika, co następuje:

Od r. 1925, w którym to roku Rzesza odzyskała pełną swobodę w dziedzinie handlu zagranicznego, eksport z Niemiec wzrósł z 9,2 miliardów mk. do 13,5 miliardów w r. 1929. Lata 1930 i 1931, jako kryzysowe, przyniosły wprawdzie spadek wywozu (9,6 miliardów w ub. r.), jednak udział eksportu w zbycie ogólnej produkcji towarowej wzrósł w tym czasie. Mianowicie, w rekordowym roku 1929 Niemcy wywoziły na rynek światowy 31 proc. swej produkcji, zaś w niezmiernie ciężkim, pod znakiem powszechnego protekcyjizmu stojącym roku 1931 cyfra ta wzrosła do 38 proc. Wprawdzie więc absolutne cyfry eksportu wykazują spadek, jednak cyfry relatywne świadczą o wzroście — i to nie byle jakim! — znaczenie eksportu dla produkcji towarowej.

Dr. Trendelenburg przypisał zasługę niemieckim kołom gospodarczym, które potrafiły w latach powojennych odzyskać utracone rynki zagraniczne i tak się na nich zaprowadziły, że — mimo gwałtownego kryzysu — utrzymały, a nawet zwiększyły znacznie zagranicznych rynków w systemie niemieckich rynków zbytu.

Przyznać Niemcom trzeba, że o rozwój swego eksportu zabiegają, jak żaden inny naród. (I nie tylko o stronę aktywną bilansu handlowego dbają Niemcy, lecz również o stronę pasywną, czego dowodem gwałtowne zahamowanie przywozu, umożliwiające u-

trzymanie bilansu w równowadze). Ze Niemcy nie ustają w wysiłkach podejmowanych w celu wzmocnienia wywozu, tego mamy nowy dowód: jest nim pomysłaowa impreza bremeńskich sfer gospodarczych, realizująca postulat clearingu towarowego.

Pod egidą bremeńskiej izby handlowej powstało towarzystwo (o kapitale 500 tys. RM.), które przedsięwzięło sobie zorganizowanie obrotu kompensacyjnego. Towarzystwo spodziewa się, że system transakcyj zamienionych przyczyni się w znacznym stopniu do ożywienia międzynarodowych obrotów handlowych, choćby tylko dlatego, iż wykluczy trudności w uzyskaniu dewiz. Działalność towarzystwa będzie nosiła charakter wyłącznie pośredniczący, przyczem z jego usług będą mogli korzystać zarówno eksporterzy, jak i importerzy. Zamierza ono w drodze scentralizowania podaży i popytu zorganizować wewnętrzno-krajowy rozrachunek pomiędzy niemieckimi importerami i eksporterami. Ponoć początki działalności nowego towarzystwa od razu potwierdziły słuszość nadziei pokładanej w tej imprezie.

Wartoby i w Polsce pomyśleć nad powołaniem do życia instytucji clearingu towarowego. Sądzymy, — abstrahując chwilowo od innych korzyści — że taka instytucja przyczyniłaby się waleń do zmniejszenia sald debetowych, jakie wykazuje bilans naszych obrotów z kilku państwami, szczególnie ze Stanami Zjednoczonymi. Wszak zagran. eksporter jest zainteresowany w kompensacie towarowej, tj. w faworyzowaniu na własnym rynku wewnętrznym zbytu towarów, pochodzących z kraju, który znów odbiera jego produkty! Poza to, ważnym szczegółem jest zbędność poważniejszego kapitału przy zakładaniu „izby clearingu towarowego“.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) Spadek produkcji w Polsce a zagranicą. Ze strony sfer urzędowych czynione są wytrwałe usiłowania, zmierzające do przekonania społeczeństwa, że kryzys gospodarczy w Polsce występuje w formie o wiele łagodniejszej, niż w innych krajach. Jednym z najcharakterystyczniejszych przejawów kryzysu jest spadek produkcji. Odtąd ostatnie cyfry, zaczerpnięte z tej dziedziny przeczą tym oficjalnym zapewnieniom. O ile np. w ciągu 2 pierwszych miesięcy b. r. spadek produkcji węgla w stosunku do tychże miesięcy ub. r. wynosił w Anglii 2 proc., we Francji 14 proc., w Niemczech 19 proc., w Stanach Zjednoczonych 22 proc., — w Polsce spadek ten wynosił 24 proc. W tymże samym okresie produkcja surówki żelaza w Anglii utrzymała się na wysokości przedwojennej, we Francji spadła o 35 proc., w Niemczech o 25 proc., w Stanach Zjednoczonych o 42 proc., a w Polsce o 70 proc. Wreszcie jeśli chodzi o produkcję stali, to wzrosła ona w tymże okresie w Anglii o 2 proc., we Francji spadła o 33 proc., w Niemczech o 45 proc., w Stanach Zjednoczonych o 41 proc., a w Polsce o 66 proc.

(k) Przetarg bydła rozplodowego w Poznaniu. Dnia 1 bm. odbył się na terenie Targów Poznańskich przetarg bydła rozplodowego, urządzony przez Wielkopolskie Towarzystwo Hodowców Bydła Nizinnego czarno-białego. Ogółem sprzedano 49 buhajów z pełnym pochodzeniem i wiadomą mlecznością. Przetarg ten odbył się jak przypuszczać było można pod znakiem braku pieniędzy. Popyt na buhaje rozplodowe był naogół słaby. Z ogólnej ilości sprzedanych buhajów sprzedano 32 sztuki za przeciętną cenę wszystkich buhajów 821 zł, (ceny wahały się od 550 do 2.000 zł). Ceny te oczywiście czołowych hodowców nie zadowolili i dlatego lepsze buhaje zabrali hodowcy z powrotem. Najwyższą cenę (2.000 zł) osiągnął p. Sondermann z Przyborówka za buhaja nr. katalogu 51 (kupujący p. Szulczewski z Chwaliszewa).

(k) Spadek wartości towarów w handlu zagranicznym. Teoretyczna wartość tonny w obrocie zagranicznym Rzeczypospolitej Polskiej w r. 1931 wynosiła 155 zł w porównaniu do 189 zł w r. 1930 i 228 zł w r. 1929. Wartość teoretyczna tonny towaru w handlu przez Gdańsk i Gdynię wynosiła w r. 1931 — 85 zł w porównaniu do 142 zł w r. 1930 i 143 zł w r. 1929. Spadek wartości towarów w handlu zagranicznym Rzeczypospolitej Polskiej tłumaczy się ogólnym spadkiem cen na rynkach światowych z powodu kryzysu gospodarczego. Zaznaczyć należy, że analogiczne zjawisko zachodzi w handlu zagranicznym wszystkich państw i może służyć za miarę klęski gospodarczej, gdyż naogół obroty ilościowe w światowym handlu zagranicznym spadły w porównaniu do roku 1930 o 80%, wartościowo zaś o 30,1%.

Z ZAGRANICY

(z) Krach niemieckiego koncernu włókienniczego. Przed tygodniem jeden z wielkich koncernów włókienniczych Niemiec, grupujący cały szereg fabryk „Wagner i Moras“ w Zittau zawiesił wypłaty. Zobowiązania tego kolosa wynoszą przeszło 20 milj. marek. Głównymi wierzycielami przedsiębiorstwa są banki: Bank Rzeszy, niemiecki Commerz Bank, Bank Państwa Saksonji, oraz Dresdner Bank. W skład koncernu wchodziło ogółem 12 fabryk. Są to przedsiębiorstwa, tkalnie i wykończalnie. Przedsiębiorstwo, jako koncern powstało z fuzji szeregu wielkich firm włókienniczych o kapitale akcyjnym 7 milj. marek. Sanacja koncernu ma być przeprowadzona przez udzielenie pomocy finansowej ze strony rządu Saksonji i banków. Załamanie się tego kolosa wywołało szczególnie silne wrażenie w kołach niemieckiego handlu włókienniczego, gdyż przed kilku miesiącami koncern utworzył szereg sklepów sprzedaży bezpośredniej dążąc do wyeliminowania handlu. Pokażna ilość tych sklepów w 50 miastach Niemiec przyczyniła się poważnie do osłabienia niemieckiego handlu detalicznego.

(z) Projekt unii celnej estońsko-łotewskiej. Na konferencji gospodarczej estońsko-łotewskiej Łotwa wniosła projekt zawarcia unii celnej pomiędzy obu państwami. Prasa komentując powyższą propozycję uważa, że pomimo dążenia Estonji do zawarcia tej unii, realizacja jej napotka duże trudności.

(z) Rekordowy wywóz złota ze Stanów Zjedn. A. P. w ub. tygodniu. Eksport złota w ostatnim tygodniu osiągnął wartość 73 milj. dol., co jest rekordem tegorocznym.

(z) Funt zamiast złota. Izba reprezentantów Australji przyjęła projekt ustawy, upoważniającej bank emisyjny Australji do wymiany znacznej części rezerwy złotych

na walutę angielską. Różnice osiągnięte przez zamianę złota na funty angielskie przeznaczone będą na fundusz stabilizacyjny waluty.

(z) Jak spekulowano na giełdzie nowojorskiej przed krachem w r. 1929. Komitet bankowy senatu amerykańskiego rozpoczął w tych dniach dochodzenie w sprawie olbrzymich spekulacji niektórymi papierami na giełdzie nowojorskiej w latach 1929 i 1930. W roku 1929 utworzony został wielki pool, grający na zwykłą akcyj Radio-Corporation; do poolu należał szereg wybitnych przedstawicieli finansjery nowojorskiej, a więc m. in. John J. Rascob, W. C. Durant, Walter Chrysler, Charles M. Schwab etc. Udziałowcy poolu przy ogólnych wkładach w wysokości 12.683.000 dol. zarobili w ciągu tygodnia 5 milj. dol. W roku 1930 Harry M. Warner, prezydent znanej wytwórni filmowej Warner Bros. Pictures Inc. wspólnie z braćmi zarobił na spekulacjach akcjami towarzystwa 7.394.000 dol. Bracia Warner sprzedali akcje na termin bez oddawania efektywnych sztuk po kursie 54 dol. za akcję i pokryli się po ogłoszeniu wiadomości, że dywidenda Warner Bros. Pictures Inc. nie będzie wypłacona po kursie 23 dol. Interesy te dokonane były pod fikcyjnymi nazwiskami, prezydent Warner zaprzecza jednak, jakoby już wcześniej wiedział o tem, że dywidenda nie zostanie wypłacona.

SPORT

Lekka atletyka

Uniwersytet — Wyższa Szkoła Handlowa, piąte doroczne zawody międzyuczelniane odbędą się w niedzielę o godz. 16 na stadionie „ośrodek“, (wejście od ulicy Marceleskiej). Zapowiadają się one bardzo ciekawie ze względu na udział czołowych zawodników. Skład Uniwersytetu przedstawia się następująco: 100 i 200 m Balcer i Jezierski; 400 — Marciniec i Piechocki II; 1500 — Gancarz i Zychski; 4×100 — Balcer, Jezierski, Hryniewicz i Radwański; skok w dal — Balcer i Hryniewicz; w wyż — Kruszczyński i Sikorski; oszczep — Turczyk i Nowopolski; dysk — Balcer i Kaczmarek; kula Balcer i Molicki. Skład drużyny W. S. H. wchodzi m. i. Piechocki I, Drzycimski, Wesper, Góralewski, Gołński.

Zawody jubileuszowe urządził SMP przy farze dla wszystkich członków SMP. Początek 6 czerwca o godz. 18 na boisku Sokoła. Program zawodów: poniedziałek przedbiegi na 100 mtr. i skok w dal; wtorek — finał 100 mtr., skok w wyż i przedbiegi na 400 mtr.; środa — dysk, finał 400 mtr. i oszczep; czwartek — tyczka, granat, przedbiegi sztafet 4×100 i 4×400; piątek — wysięg kolarski na 50 klm.; sobota — turniej błyskawiczny w palanta, finał sztafet 4×100 i 4×400 mtr., bieg 3000 mtr. Zgłoszenia przyjmuje kierownik zawodów p. Czesław Kamiński (Wielkie Garbary 55). Zawody rozpoczynają się codzień o g. 18 (w sobotę o 17). Wstęp na boisko bezpłatny.

Piłka nożna

Składy drużyn na mecz Północ i Południe Polski, który odbędzie się w niedzielę w Warszawie są następujące: zespół Północy (zestawił p. mjr. Loth): Frymarkiewicz (ŁKS) — Martyna (Legja) i Bułanow (Pol.) — Szaller, Cebulak i Nowakowski (Legja) — Szczepaniak (Pol.), Herbsteich (ŁKS), Nawrot, Latusiński i Wypijewski (Legja). Zapasowi Keller i Jung II (Warsz.), Łańko i Seichter (Pol.), Ziemiański (Legja). Drużyna Południa ustawiona przez p. Kałużę wystąpi w składzie: Otfinowski — Zachemski i Pajak (Cr.) — Kotlarczyk II (Wisła), Chruściński i Mysiak (Cr.) — Urban (Ruch), Matjas (Pog.), Kossok, Ciszewski (Cr.) i Włodarz (Ruch). Zapasowi: Albański (Pogoń), Chmielewski (Czarni) i Bajorek (Wisła). Tym razem większe szanse na zwycięstwo posiada drużyna Północy.

Tennis

Turniej o mistrzostwo Poznania rozpoczął się dziś o godz. 15 na kortach „AZS“ przy ul. Noskowskiego 4. Udział biorą wszyscy czołowi zawodnicy polscy, których wymieniliśmy już poprzednio. Nie przejechali niestety z powodu choroby M. Stolarow i Hebda, lecz turniej przez to na atrakcyjności nie straci. Jerzy Stolarow grać będzie w podwójnej z Popławskim, Warmiński z Tłoczyńskim. Jutro dalszy ciąg rozgrywek od godz. 9 do zmroku.

Obóz Wielkiej Polski

urządza

w niedzielę, dnia 5 czerwca r. b., o godz. 12 w południe, w sali kinoteatru „Apollo“ (ul. Ratajczaka)

WIELKI WIEC MANIFESTACYJNY

w sprawie zakusów niemieckich na ziemię polskie.

Przemawiać będą: Poseł Stefan Sacha, redaktor „Słowa Pomorskiego“, Red. Feliks Fikus.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Dwa świętokradztwa w Bydgoszczy

Włamywacze splądrowali dwa kościoły na przedmieściach Bydgoszczy

Bydgoszcz, 2. 6. (Tel. wł.). Dziś w nocy popełniono w Bydgoszczy świętokradztwo w dwóch kościołach.

Pomiędzy godziną 1-szą a 2-gą po północy włamali się świętokradcy przy pomocy wytrychów przez zakrystję do kościoła na przedmieściu Szwedowo, gdzie plądrowali przez dłuższy czas, rozbijając wszystkie skarbonki i szafy. Na szczęście łupem złodziei padło zaledwie trochę pieniędzy, bowiem dnia poprzedniego skarbonki były wypróżnione przez władze parafialne.

Pomiędzy godz. 2 a 5 nad ranem nie-

znani sprawcy dokradli się do kościoła św. Wincentego a Paulo na przedmieściu Bielawki. Sprawcy włamali się przy pomocy wytrychów od strony ulicy Kopernika. Przez zakrystję przeszli do kościoła, rozbijając szafy i wszystkie skarbonki. W zakrystji ukradli dwa kielichy, a ze skarbonek pewną, nieustaloną dotąd sumę pieniędzy.

Policja zabrała się energicznie do wykrycia sprawców tych świętokradztw. Istnieje prawdopodobieństwo, że w obu kościołach plądrowała ta sama banda.

Wioślarskie eliminacje olimpijskie w Poznaniu

W nadchodzącą niedzielę 5 czerwca odbędą się na jeziorze witobelskim pod Stęszewem doroczne regaty międzyklubowe, które jednakże w tym roku z uwagi na biegi eliminacyjne do olimpiady budzą powszechne zainteresowanie. Poza tym po raz pierwszy rozgrywany będzie bieg o mistrzostwo stoł. miasta Poznania dostępny odtąd dla towarzystw z całej Polski. Program regat przewiduje 15 biegów w których startować będą 42 osady składające się z 209 wioślarzy z 15 różnych towarzystw. Komunikacja do pięknie położonego jeziora witobelskiego jest bardzo dogodna. Koleją dojechać można do stacji Stęszew skąd tylko 10 minut drogi do jeziora. Rozkład jazdy pociągów jest następujący: odjazd z Poznania o godz. 14.58 i 15.15, powrót z Stęszewa o godz. 20.20 i 20.40.

Pozatem kursować będą z dojazdem do miejsca regat autobusy i to z Kaponiery o godz. 14.30 i co 15 minut do godz. 15.30.

Niewątpliwie na regaty te pospieszą wszyscy nasi sportowcy i szerokie rzesze publiczności by urzecz eliminującą się reprezentację Polski na olimpiadę w Los Angeles.

Znów samobójstwo młodej dziewczyny

Ubiegłej nocy zatrała się 12-letnia Marja Magdziakówna, zatrudniona jako służąca u pp. Janasów przy ul. Wrocławskiej 20. Dziewczynę zastała jej pracodawczyni rano już martwą. Przywołał lekarz Pogotowia (55-55) stwierdził zgon wskutek zatrucia. Zwłoki przewieziono do Zakładu Medycyny Sądowej. Powodów rozpaczywego kroku nie stwierdzono. (kl)

Uderzony przez samochód

Na Górnej Wildzie uderzył przejeżdżający samochód półciężarowy PZ 48 692 p. Jana Słupczyńskiego (ul. Staroleśka 80). Z powodu pokaleczeń na głowie, wezwano pogotowie ratunkowe, które udzieliło p. Słupczyńskiemu pierwszej pomocy. (kl)

Usiłowane włamanie do sądu

Jednej z ostatnich nocy nieznani jeszcze złodzieje włamali się do gmachu sądu grodzkiego w Krotoszynie, gdzie usiłowali rozpruć kasę ogniową. Jak wskazują ślady, włamywacze spłoszono. (kl)

Na gorącym uczynku

Na gorącym uczynku kradzieży w Państwowych Zakładach Zbożowych na ul. Staroleśkiej, ujęto Stanisława Czajkę ze Staroleśki (ul. św. Antoniego 14). Czajkę odebrano worek żyta, a dwaj jego współnicy zbiegli niepoznani. (kl)

Parowóz najechał na wózek pocztowy

Ubiegłej nocy około godziny 1 najechał parowóz, stojący między torami na poznańskim dworcu osobowym wózek pocztowy, gniotąc go doszczętnie. Podczas wypadku pracownicy pocztowi pp. Ignacy Roliński i Stanisław Bartkowiak odnieśli lekkie obrażenia. Również został lekko uszkodzony parowóz. (kl)

Demonstracja eksmitowanych

Z mieszkania przy ul. Niskiej 5 eksmitowano Jakóba Kaczkowiaka i Józefa Kaźmierczaka. Obaj eksmitowani załadowali swe sprzęty na wóz i zwieźli je przed ratusz, pozostawiając je na chodniku. Na zarządzenie władz miejskich meble przewieziono do składnicy miejskiej przy ul. Wenecjańskiej. (kl)

60-ciolecie śmierci twórcy „Halki”

Ciekawe pamiątki po wielkim kompozytorze narodowym, Stanisławie Moniuszce

Jak budowano największy tunel

Ciekawy artykuł o budowie tunelu pod św. Gotthardem, już w najnowszym (23-cim) numerze tygodnika Ilustracja Polska.

(Największe i najtańsze piśmo ilustrowane dla szerokiej kół publiczności. Pojedynczy egzemplarz tylko 45 groszy. Nabyć można u kolporterów ulicznych, w kioskach dworcowych „Ruchu”, w księgarniach oraz w agenturach naszych. Miesięczny abonament 1.50 zł kwartalnie 4.— zł bez kosztów przesyłki. Egzemplarzy okazowych bezpłatnie należy żądać wprost od administracji — Poznań, św. Marcina 70).

KALENDARZYK

Czwartek, 2 czerwca 1932.

Słońce: wschód 3.35; — zachód 20.06; — długość dnia 16 godz. 31 min.
Księżyc: wschód 2.04; — zachód 18.41; — przed nowiem.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Czwartek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana + 11 st. C., pogodnie, wiatr północny, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 751 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 18 st. C., najniższa + 9 st. C. Ilość opadu 1 mm.

Przewidywania pogody na piątek: Dalsza poprawa pogody, w dzień dość ciepło.

Kal. rzk.: Erazm M.; jutro Franciszek.
Kal. słow.: Klotylda; jutro Litomil.

KRONIKA KOŚCIELNA

— **Nabożeństwo w kościele Przemienienia Pańskiego.** W czwartek, 2 bm. rozpoczyna się czterdziestogodzinne nabożeństwo. Uroczyste nieszpory z procesją odbędą się o godz. 19.30. Po nieszporach pozostaje wystawiony Najśw. Sakrament przez całą noc aż do nieszpór następnego dnia do godz. 17.30. W sobotę i niedzielę będzie wystawiony Najśw. Sakrament od godz. 5 rano aż do nieszpór. Msze św. odbędą się w piątek, sobotę i niedzielę o godzinie 5, 6, 7 i 8. W niedzielę suma z kazaniem o godz. 10.30. W niedzielę na zakończenie nieszpory z kazaniem i procesją. Od 6 czerwca odbywać się będzie nabożeństwo do Najśw. Serca Pana Jezusa przez cały miesiąc w dni powszednie o godz. 19.30.

— **Uroczystość Najśw. Serca Jezusowego w kościele OO. Jezuitów.** Dnia 2-go czerwca o godz. 18.30 nabożeństwo z nauką i procesją do 4 ołtarzy, adoracja Najśw. Sakramentu aż do północy. O godz. 23 „Godzina święta”. Benedykcja. Dnia 3 bm. całodzienna wystawienie Najśw. Sakramentu, msze św. o godz. 6, 7, 8, 9 i 10. Komunia św. będzie udzielana od godz. 5 rano. O godz. 17 nieszpory, po których zaraz wyruszy procesja W. Garbarami na pl. Bernardyński. N. B. Organizację katolicką, któreby pragnęły wziąć udział w procesji, muszą stanąć o godz. 17 na W. Garbarach.

OSOBISTE

— **Prezydent Ratajski oraz przewodniczący rady miejskiej dr. Romuald Paczkowski powrócili z Międzynarodowego Kongresu Miast w Londynie** wczoraj do Poznania.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Sodalicia Marjańska Urzędników.** Zebranie plenarne odbędzie się 6 bm. o godzinie 19 w Marianum w klasztorze OO. Jezuitów, wejście ul. Szewska 18. — **Sodalicia bierze udział w procesji Najśw. Serca Jezusowego** 3 bm. z kościoła OO. Jezuitów. Zbiórka o godz. 17.30 przy wejściu do sali sodealicyjnej z ulicy Dominikańskiej.

— **Z Związku b. Czwartaków (58 p. p. Włp.).** W niedzielę, 5 bm. o godz. 11.30 odbędzie się w świetlicy 58 p. p. w Poznaniu, ul. Bukowska 34, walny zjazd delegatów Związku b. Czwartaków, na który zjadą się delegaci kół: gnieźnieńskiego, powińskiego, rogozińskiego, wrzesińskiego, wągrowieckiego i poznańskiego. Na intencję zjazdu odprawi się o godz. 10-tej msza św. w kościele garnizonowym (pl. Działowy). Zarazem przypominaemy, że termin składania wniosków o nadanie Krzyża względnie Medalu Niepodległości upływa z dniem 1 lipca 1932. Zarząd Główny apeluje do Czwartaków, którzy dotąd nie stawili wniosków, by niezwłocznie zgłosili się po odbiór formularzy tych wniosków do wiceprezesa p. Trybalskiego Stanisława, pl. Sapieżyński 11.

— **Stow. Inżynierów i Architektów w Poznaniu.** Zebranie odbędzie się w piątek, 3 bm. o godz. 20 w sali klubowej Kola Towarzystwa, ul. Nowa 7-8. Na porządku obrad odczyt p. Bieleni na temat: „Londyn — wielki port świata”.

— **Ze Stow. Żeńskiej Młodzieży Kupieckiej.** W niedzielę, dnia 5 bm. odbędzie się z okazji zjazdu Związku Kobiet Pracujących o godz. 10 msza św. w kościele św. Wojciecha. Przybycie wszystkich członków konieczne. — **Plenarne zebranie** odbędzie się we wtorek, 7 bm. o g. 19.15 na sali Domu Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1 z wykładem p. Haliny Smoluchowskiej o masonerii.

ŻYCIE SOKOLE

— **Tow. Gimn. „Sokół” Poznań III i XIII** urządzają w niedzielę, 12 bm. w o-grodzie p. Zielińskiego przy ul. Rolnej zabawę latową. — **Czysty dochód** przeznacza się na wyjazd młodzieży na zlot w Gdyni. Początek o godz. 16.

— **„Sokół” Luboń** urządza w niedzielę, 5 bm. na własnym boisku wielką zabawę latową z udziałem doborowej orkiestry. Moc niespodzianek, początek o godzinie 15.

WYKŁADY

— **Tow. Miłośników Języka Polskiego.** Odczyt prof. Romana Pollaka p. tyt. „Pierwszy polski traktat o języku” odbędzie się w piątek, 3 bm. o godz. 20 w sali 18 Coll. Minus.

WYSTAWY

— **Z Muzeum Wielkopolskiego.** Zamknięcie wystawy Orłowskiego w Muzeum Wielkopolskim nastąpi ostatecznie w niedzielę, 5 bm. Ciekawe te eksponaty pochodzące czy to z naszych instytucji kulturalnych czy ze zbiorów prywatnych, dają możliwość zbliżenia się i zapoznania z twórczością wybitnego tego artysty naszego z początku 19-go wieku. Ze względu na zainteresowanie, jakie okazuje młodzież naszą dla sztuk plastycznych — urządziła Dyrekcja Muzeum Wielkopolskiego w porozumieniu z Kuratorium Okręgu Szkolnego Pozn. specjalny wykład dla uczniów 6—8 kl. i to w piątek, dnia 3 bm. i sobotę, 4 bm. o godz. 12 na salach tegoż Muzeum. Po wykładzie prelegentka p. Romana Szymańska objaśniać będzie słuchaczom wystawione eksponaty. Dla młodzieży wstęp wolny od opłaty.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **„Zielona wenta” na Bursę Rzemieślniczą** odbędzie się 5 czerwca o godz. 15 na Ratajach w Ogrodzie Kuracyjnym. W programie m. in.: koncert, loteria fantowa, strzelanie z łuków, strzelanie do baloników, rzut kula, oszczepem, pocztą japońsko-chińska, koło szczęścia, tańce na murawie, konkurs taneczny, polonez z lampionami, ognie sztuczne itd. Każdy 25 gość otrzymuje przy kasie wstępu jeden los na loterię fantową bezpłatnie. — **Opłata za wstęp** bardzo niska.

— **Koło Przyjaciół Harcerzy przy 23 druż. harc. im. Józefa Wybickiego** urządza 5 bm. na dziedzińcu III szkoły wydz. przy ul. Stromej kiermasz z wielce urozmaiconym programem. Początek o godz. 15. Wstęp dowolny. W razie niepogody kiermasz odbędzie się w auli szkoły wydziałowej.

— **Wielką zabawę latową** na dziedzińcu szkoły powszechnej na rzecz swych najbardziej potrzebujących urządzi w niedzielę, 5 b. m. o godz. 15 zarząd Komitetu Rodzicielskiego przy 28-iej szkoły powszechnej na Wildzie. O liczne przybycie i poparcie wniosłego celu prosi Zarząd.

— **Szkoła Muzyczna im. Chopina w Poznaniu**, ul. 27 Grudnia 19 urządza w sobotę 4 bm. o godz. 20 na sali koncertowej

Chore kobiety otrzymują przez użycie naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa” lekkie wypróżnienie, przyczem połączone to jest nieraz z nadzwyczaj doborczynnym działaniem na chore organy. Zadać w aptekach i drogeriach. nw 10987

Domu Ewangelickiego w Poznaniu do roczny popis uczniów.

— **W sprawie wycieczki do Wilna.** Zarząd Polskiego Tow. Krajoznawczego, Oddział w Poznaniu, przypomina, iż listę zgłoszeń na wycieczkę do Białowieskiej — Wilna — Grodna zamyka się z dniem 8 bm. Do tej pory należy przekazać na P. K. O. konto 203 385 należność za bilet kolejowy 3 kl. w kwocie 45.30 zł oraz 10 zł tytułem wpisowego. Zgłoszenia przyjmują także „Orbis”, Poznań, pl. Wolności 9. Wyjazd z Poznania nastąpi 28 bm. o godz. 15.10, powrót do Poznania 5 lipca o godz. 14. — **Ponieważ zamiast przewidzianych sześć dni wycieczka potrwa ośm, koszt jej podniesie się nieznacznie.**

— **Sodalicia Marjańska Akademickich U. P.** W piątek, 3 bm. bierzemy udział w procesji. Zbiórka o godz. 17 przed Marianum, ul. Szewska.

— **Narodowa Organizacja Kobiet** bierze udział w procesji ku czci Najśw. Serca Jezusowego w piątek, 3 bm. Punkt zborny pod sztandarem o godz. 17.30 na rożnik W. Garbar i ul. Dominikańskiej. — **Wzywa się członkinie** do licznego udziału. — Zarząd.

— **Sodalicia Pań Miejskich p. w. Niepok. Poczęcia Najśw. Marii Panny** uprasza członków o wzięcie udziału w procesji ku czci Najśw. Serca Jezusowego w piątek, 3 bm. Zbiórka o godz. 17.30 przed wejściem do kaplicy sodealicyjnej z ulicy Dominikańskiej.

— **Sodalicia Panien Urzędniczek** bierze udział w jutrzejszej procesji ku czci Serca Jezusowego. Zbiórka o godz. 17.30 przed zakrystją kościoła OO. Jezuitów.

— **Tow. Kultury i Sztuki w Gostyniu** dostarcza wycieczkom przewodników, którzy ułatwiają zwiedzanie zabytków miasta Gostynia. Zgłoszenia uprasza się kierować do prezesa p. M. Dzieciuchowicza, Gostyń, Rynek, tel. 100.

— **Koło Rodzicielskie przy gimnazjum św. Marii Magdaleny w Poznaniu** urządza w niedzielę, 5 bm. o godz. 15 na dziedzińcu gimnazjum zabawę latową z urozmaiconym programem. Muzyka wojskowa, bardzo bogata loteria fantowa, obfity i tani bufet we własnym zarządzie.

— **Serdeczna troska**, jaką otacza Stowarzyszenie Pań św. Wincentego a Paulo parafji Bożego Ciała, nie wystarcza, aby wszystkim najbardziej potrzebującym do przetrwania ciężkiej niedoli. Do tego potrzeba funduszy, które w dzisiejszych czasach niesłychanie szybko się czerpią. Zatem w stałej trosce o uzupełnienie funduszy swych, urządza ruchliwe Stow. w nadchodzącą sobotę, 4 bm. w ślicznym ogrodzie na Solacz zabawę latową z bardzo urozmaiconym programem. Pamiętajcie o nas, o naszych milusińskich, dla których przygotowuje się moc niespodzianek. — **W sobotę** zatem wszyscy podążymy na Solacz, aby przy godziwej rozrywce zacerpnąć znowu zapas świeżego powietrza a skromnym datkiem wspomóc najbardziej potrzebującym do przetrwania najcięższych chwil.

— **Koło Przyjaciół przy 20 Pozn. Drużynie Harcerskiej im. gen. Sowińskiego** urządza z klubem mandolinistów „Sempre vivo” koncert w niedzielę, 5 bm. o godz. 11—13 w ogrodzie „Różowej Kukulki” (ogród przy Teatrze Wielkim) oraz o godz. 15-tej wielką wentę harcerską.

— **Koło Przyjaciół Harcerzy 14 druż. im. St. Żółkiewskiego** przy gimnazjum Karola Marcinkowskiego urządza 5 bm. na dziedzińcu gimnazjum przy ul. Bukowskiej wentę z wielce urozmaiconym programem: popisy, loteria i różne inne niespodzianki. Początek o godz. 15. Wenta odbędzie się w sali gimnastycznej.

— **Okręg I. Włp. Zw. Kół Śpiew.** prosi wszystkich członków chórów poznańskich o wzięcie udziału w uroczystościach ku czci St. Moniuszki, które odbędą się 3, 4 i 5 bm. Wszyscy członkowie, tak czynni, jak wspierający, winni wziąć udział w niedzielę o godz. 10 w nabożeństwie oraz pochodzie, który o godz. 11.30 wyruszy z Nowego Rynku.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Przebieg pogody w miesiącu maju** podług obserwacji na stacjach meteorologicznych Uniwersytetu Poznańskiego. — **Ubiegły miesiąc** maj był przeważnie bardzo ciepły, częściowo nawet upalny, jak w pełni lata. Temperatura powietrza wahała się w Poznaniu od 3 do 31 stopni Celsjusza, średnio zaś wyniosła 15.1 stopnia i wypadła aż o 2 stopnie na wysoko. Po dłuższym okresie suchym nastąpił pod koniec miesiąca czas bardzo dżdżysty. Ilość spadłej wody wyniosła w 18 dobach ogółem 72 milimetrów, co stanowi 157 procentów normalnej ilości opadu w maju. — **Słońce świeciło** ogółem 228 godzin, czyli przez 89 procentów zwykłego usłonecznienia w tym miesiącu. W obserwatorium meteorologicznym w Golecinie temperatura powietrza opadała najmniej do 1 stopnia nocą 10 maja. Dni z upałem zdarzyło się 7, gdy normalnie bywa ich tylko 3. Burze przeciętnie 4 razy, grad padał 3 razy. Około środka bieżącego miesiąca czerwca należy oczekiwać powrotu większych chł-

dów, który zazwyczaj występuje w tej porze roku.

KRONIKA SĄDOWA

— **Za kradzież sklepową.** Anna Bogaczyk (Pamiątkowa 9) jest znaną złodziejką sklepową. Ostatnio weszła ona w towarzystwie znajomej Jankowskiej do magazynu p. Kalamajskiego i poczyniła różne zakupy na 200 zł. Przy tej okazji Bogaczykowska skradła większą partję jedwabnych pończoch. Manipulacje złodziejki sklepowej spostrzegła ekspedientka,

która spowodowała jej aresztowanie. Sąd wymierzył Bogaczykowskiej karę więzienia przez 5 miesięcy. Sprawa Jankowskiej, która współdziałała z Bogaczykowską, będzie osobno rozważana, gdyż odsiaduje ona karę półtora roku więzienia w Gdańsku. (z.)

JARMARKI

— **Oslęczna.** Jarmark ogólny na konie, bydło, świnię, produkta rolne i towary kramne odbędzie się we wtorek, 7-go czerwca.

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— **Budźń.** („Święto Druchen.“) W niedzielę, 29 maja dorocznym zwyczajem obchodzili miejscowe Stow. Młodych Polek swe „Święto Druchen“. Po nabożeństwie odbyła się akademja na sali p. Zi-ranka, którą zagaił wobec licznych gości ks. patron, poczem nastąpiły śpiewy i deklamacja druchen oraz treściwy wykład ks. patrona na temat „Emancypacja kobiet“. Po wykładzie 17 nowicjuszek złożyło uroczyste przyrzeczenie. (bk.)

— **Czarnków.** (Procesja Bożego Ciała.) W niedzielę odbyła się doroczna procesja około Rynku. Procesję, która wyruszyła z kolegiaty o godz. 10.30, celebrował ks. dziekan Rosenberg z Lubasza w asyście licznych księży. Sumę odprawił ks. prof. Król z Krusze. Udział w procesji brały wszystkie organizacje.

— (Młodzież Żeńska.) W niedzielę, 29 bm, u stóp Patronki, Królowej Korony Polskiej, przystępowała młodzież żeńska ze swym sztandarem do wspólnej komunji św. Następnie odbyła się w sali Ogrodu Browarnego akademja. Sala była przepelniona.

— (Kradzież.) W nocy z czwartku na piątek wtargnęli złodzieje do willi handlarza bydła Magnusa Wolfa przy ulicy Wieleńskiej. Łupem złodziei padła wielka ilość bielizny i garderoby. Złodziei dotychczas nie wykryto.

— **Grodzisk.** (Zgon.) Przeżywszy lat 81 zmarła w sobotę w Krośnie pod Wągrowcem matka czcigodnego naszego ks. prob. Kruszk. Pogrzeb odbył się we wtorek, 31 ub. mies.

— (Posiedzenie rady miejskiej.) Na ostatnim posiedzeniu przyjęła rada miejska do wiadomości sprawozdanie z rewizji kas miejskich za kwiecień i uchwaliła obniżyć czynsz dzierżawny gmachu sądu grodzkiego od 1. 7. rb. na 7 000 zł z tem, że w razie polepszenia się sytuacji finansowej pobierać się będzie czynsz pierwotny. W sprawie dodatku komunalnego do pensji na wyrób i sprzedaż napojów alkoholowych podtrzymała rada miejska swe uchwałę z 24. 11. 31 r. oraz zatwierdziła według zarysu, ustalonego przez magistrat w dniu 21. 4. rb., projekt umowy z Bacon-Export w sprawie eksploatacji rzeźni eksportowej w Grodzisku.

— (Uroczystość poświęcenia pomnika dla poległych powstańców.) Staraniem tutejszego Tow. Powstańców i Wojaków wybudowano na starodawnym cmentarzu przy kościółku św. Ducha pomnik poległym powstańcom z roku 1848. Uroczystość poświęcenia pomnika naznaczono na dzień 10 lipca rb.

— (Kradzież z włamaniem.) W dzień jarmarku pomiędzy godz. 2—3 po południu dokonali dotąd niewykryci sprawcy włamania z kradzieżą w mieszkaniu urzędnika kolejowego p. Leona Fabisia, Nowy Świat 1. Łupem złodziei padło 1 ubranie sportowe, 3 spodnie, kapelusz, kołnierzyki, rękawiczki, koszule, krawatki, 1 złoty i 1 srebrny zegarek oraz portfel z ważnymi dokumentami i papierami wojskowymi. Rzecz znamienita, że w tym samym czasie, prawdopodobnie ci sami opryskowie, włamali się do pokoju brata p. F., Bronisława, pomocnika komintarskiego, zamieszkałego na St. Rynku i skradli nowe ubranie, 1 wierzchnia i 2 koszule trykotowe. Wypadki te nie są odosobnione, gdyż od pewnego czasu już i to stało w dzień jarmarkowe, odbywają się podobne wizyty złodziei-włamywaczy, których pomimo energicznych poszukiwań nie zdołano dotychczas wykryć i oddać w ręce sprawiedliwości.

— (Kradzież roweru.) Przybyłem celem kupna drzewa do nadleśnictwa Lasów p. Janowi Tajferowi z Daków Mokrych skradziony został dnia 23 bm. rower, znajdujący się przed biurem nadleśnictwa. Sprawcą kradzieży był Franciszek Banaś ze Sworczy, który rower ukrył w zagajniku w lesie. Rower odnalazła policja i zwróciła właścicielowi. (sg.)

— **Jarocin.** (Napad nocny i okradzenie kościoła.) Niestychany wypadek zdarzył się pod Jarocinem. Na przejeżdżającego w nocy właściciela jednego z majatków w powiecie jarocińskim p. Fr. P., który z rodziną wracał z pogrzebu, napadło kilkunastu opryszków i, zatrzymawszy konie, zaczęli strzelać ze straszaków. P. Fr. P., znany z odwagi i siły, dzięki dzielnej interwencji i bystrości umysłu, zdołał wyjść cało z groźnej awantury. — Tej samej nocy okradziono kościół w Siedleminie, rozbijając skarbnik. Szkoda jest tem większa, że kościół jest jeszcze surowy i wymaga wiele funduszy do wykończenia.

— **Modrze, pow. poznański.** (10-lecie Młodych Polek.) Obchodzono tutaj bardzo uroczyste 10-lecie istnienia Stow. Młodych Polek. W uroczystości wzięły u-

dział wszystkie miejscowe organizacje i wiele sąsiednich. Po nabożeństwie odbyła się uroczysta akademja, złożenie wieńców na grobach zmarłych druchen, a wieczorem odbyło się przedstawienie. Założycielem Stow. jest ks. prob. Dzierżkiewicz, patronem ks. Remelski.

— (Z życia S. M. P.) Tutejsze S. M. P. zajęło w III związkowym konkursie obywatelskości zaszczytne czwarte miejsce z pośród 620 stowarzyszeń, zdobywając również piękną nagrodę. Intensywna praca i wspólny rozwój tutejszego S. M. P. jest zasługą ofiarnego Patronatu z ks. prob. Dzierżkiewiczem na czele. W ostatnim czasie powstały za staraniem S. M. P. parafii Modrze 4 nowe stowarzyszenia i to w Kąkolewie, Łodzi, Lapowicach i Strykowie. Stowarzyszenia te rozwijają się dość dobrze i mają pokaźne liczby członków. (j.)

— **Mosina.** (Święto Druchen.) Stowarzyszenie Młodych Polek obchodziło w niedzielę, dnia 29 maja br., „Święto Druchen“. Rano o godz. 10 odbyła się zbiórka towarzystw ze sztandarami przy ognisku, poczem wyruszone pochodem z orkiestrą do kościoła na nabożeństwo. Po mszy św. odbył się pochód po mieście oraz defilada, poczem udano się na salę p. Hoffmana, gdzie odbyła się akademja, połączona śpiewem i deklamacją. Piękną orkiestrę wygłosiła nauczycielka p. Stróżyńska. Na zakończenie przemówił w serdecznych słowach ks. patron Krajewski i rozdał druchom nagrody i dyplomy z ostatniej wystawy okręgowej prac ręcznych. Na tem zakończono tę piękną uroczystość. (se.)

— **Murwana Goślina.** (Wizytacja biskupia.) Dnia 21 czerwca wizytować będzie tutejszą parafię J. E. ks. biskup Dymek. Celem godnego przyjęcia dostojnego gościa zawiązał się staraniem ks. prob. Adamka komitet, w skład którego wchodzi przedstawiciele władz i miejscowych organizacji.

— (Z akcji charytatywnej.) W kwietniu rozwiązał się tut. parafjalny komitet niesienia pomocy ubogim, powołany staraniem ks. prob. Adamka w myśl orędzia ks. Prymasa. Komitet czynny był od 1 grudnia 1931 do 22 marca 1932. Z akcji jego korzystało 60 ubogich oraz 60 dzieci. Wydano w tym czasie 9240 obiadów i 4620 śniadań. Fundusze czerpano głównie z subwencji miejscowych bractw i towarzystw, jak również z ofiarności miejscowego obywatelstwa i okolicznego ziemianstwa. Technicznie wykonaniem akcji dożywiającej zajęło się miejscowe Tow. św. Wincentego a Paulo, które dzięki sprężystej współpracy prezesa Parafjalnego Komitetu, p. kierownika szkoły Bazy-lego zaszczytnie wywiązało się ze swego zadania.

— (Liga Katolicka.) Na ostatnim walnym zebraniu Parafji. Ligi Katolickiej wybrany został p. Reichel sekretarzem w miejsce ustępującego p. Kleinerta. Za pracę włożoną około rozwoju nowej tej placówki dziękował zarządowi ks. prob. Adamek, a w szczególności prezesowi p. dyr. Ligockiemu, zachęcając zarazem zebranych do harmonijnej współpracy na niwie społecznej.

— **Pniewy — Lwówek.** (Cech Rzemieślników Budowlanych.) Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się 5 czerwca o godz. 12.30 w lokalu p. Wincentego Bogusławskiego w Pniewach, Rynek 5.

Z Pomorza

— **Chojnice.** (Wybryk natury.) W Starych Suminach uległo się u gospodarza Góreckiego gąsię z trzema nogami; trzecia nóżka rozwija się słabiej, ponieważ gąsię jej nie używa. Pozatem mały dziwolak nie różni się w rozwoju od reszty ptasiej gromady. Wśród trzody chlewnej rewizora mięsa w pobliskim Ostrowitem znajduje się świnka o dwóch oczach, jeden jest normalny a drugi znacznie powyżej wydłużony. (x.)

— **Czernsk.** (Z Tow. Ludowego.) Na sali p. Jagalskiego odbyło się walne zebranie Tow. Ludowego, gdzie po sprawozdaniu z calorocznej działalności wybrano nowy zarząd w składzie pp.: dr. Zieliński — prezes, Błociński — zastępca, Świątek — sekretarz, Pankidejski — zastępca, Kręcki — skarbnik. Komisję rewizyjną tworzą pp.: Repiński i Wróbel. (tts.)

— **Grudziądz.** (Ciężkie kradzieże.) — Do składu firmy „Alchemja“ przy ul. Wy-bickiego włamali się złodzieje i skradli z gabinetu właściciela 4300 zł w gotówce, przeznaczone na wykupienie weksli oraz większą ilość różnych gatunków perfum i mydeł pachnących, których wartość jeszcze nie ustalono. Tej samej nocy włamała się inna szajka złodziejska, wybiwszy dziurę w murze, do hotelu pod „Złotym Lwem“, gdzie dokonała kradzieży bielizny i ubrań wartości około 500 zł. W

noc przedtem skradli złodzieje na szkodę pulk. Zygmunta Zaboklickiego ze strychu bieliznę wartości 800 zł. Złodziei dotychczas nie zdołano wykryć.

— (Matura.) W gimnazjum żeńskim otrzymały następujące abiturjentki świadectwa dojrzałości: Bielówna Franciszka, Bobrowska Halina, Drodowska Marja, Fuszarszanka Marja, Garbrechtówna Urszula, Górka Biruta, Górka Marja, Hewelkówna Jadwiga, Jakubowska Antonina, Korzeniewska Irena, Krużyńska Ludwika, Kujańska Helena, Kulczyńska Zofja, Lachowska Felicia, Lutobarska Felicia, Noetziówna Urszula, Nowakówna Franciszka, Pawłowska Władysława, Rucińska Klara, Suchomska Anna, Szłowskińska Halina, Trzyszcanka Wanda, Ulatowska Władysława, Ussakowska Natalja, Wałaszowska Marja, Wilczyńska Helena, Wojtasówna Elżbieta i Zakrzewska Halina. (ski.)

— **Puck.** (Zjazd właścicieli wędzarni.) W Pucku odbył się doroczny zjazd właścicieli wędzarni z całego wybrzeża polskiego z udziałem przedstawicieli Morskiego Urzędu Rybackiego, Izby przemysłowo-handlowej i Urzędu Skarbowego. Po dłuższej dyskusji uchwalono zwrócić się do władz o przydział soli przemysłowej dla wędzarni, o obniżenie podatku dochodowego z 2 na 1 procent, oraz o obniżenie taryfy kolejowej na drobne przesyłki pospieszne. (as.)

— **Sępólno.** (Straszną walka dozorczy z więźniami.) W czasie wykonywania prac podwózkowych rzuciło się 2 więźniów, Bronisław Ossowski i Najdrowski na dozorcę Tomaszewskiego, którego powalili na ziemię i zaczęli dusić. Szczęśliwym trafem nadbiegła córka dozorczy, która rzuciła się na pomoc ojcu, ratując go od niechybnej śmierci. W czasie szamotaniny się zbiegł przez mur Br. Ossowski, znany jako niebezpieczny włamywacz. (as.)

— **Starogard.** (Przejazd Hindenburga.) W drodze powrotnej z Prus Wschodnich przejeżdżał przez Starogard do Berlina prezydent Rzeszy Hindenburg.

— (Nieomal katastrofa samochodowa.) Pędzący z zawrotną szybkością samochód wpadł w lesie pod Zblewem na kupę kamieni przydrożnych, na których się zatrzymał, unikając poważnej katastrofy.

— (Fryzjer starogardzki wicemistrzem Pomorza.) Na ostatnim konkursie o mistrzostwo Pomorza prezes starogardzkiego cechu fryzjerskiego p. Perron uzyskał 8 nagród i zdobył sobie wicemistrzostwo Pomorza w fryzurze damskiej.

— („Święto Druchen.“) W ubiegłą niedzielę obchodzili tu wszystkie Stow. Kat. Młodzieży Polskiej Żeńskiej swoje doroczne święto, poprzedzone rekolekcjami i wspólną spowiedzią, a w dzień święta wspólna komunja św.

— (Z uroczystości Bożego Ciała.) Uroczystości Bożego Ciała wypadły w naszym mieście w tym roku bardzo imponująco. Pięknie udekorowane ołtarze znajdowały się przed domami pp. Głowczewskiego, Nagórskiego, Gumińskiego i Borkowskiego — zaś z balkonu p. Kulczyńskiego w Rynku trębacz wykonał efektowne serenady.

— (Sezon kolarski.) Został tu otwarty uroczystie przez miejscowy klub cyklistów „Orzeł“ biegami na 40 km.

— (Kradzież.) Z lasu parafjalnego w Kokoszkowach nieznani złodzieje skradli ks. dziekanowi Doeringowi drzewo opałowe. U Krygera Maksa w Owidzu skradziono 2 rowery. W poczekalni 4-tej klasy na dworcu w Starogardzie złodzieje okradli p. Grzegorzewskiego, zabierając mu 7 zł. Robotnikowi Łoputnikowi z Starogardu złodzieje skradli 4 gęsi, zaś w Pin-czyni gospodarzowi Holcowi 12 gęsi. (as.)

— **Toruń.** (Wypadek motocyklisty.) W niedzielę, 29 ub. mies. o godz. 14 wydarzył się nieszczyśliwy wypadek na pl. Piastowskim w Chojnicach. Szosą od strony Sienfeldu jechał motocyklem p. Herman Moldenhauer z Chojnic. Z przeciwnej strony pędziło stado krów, należących do p. Rożka z Chojnic. Motocyklista widocznie późno zauważył krowy i chcąc uniknąć zderzenia, pohańmował gwałtownie w pełnym biegu. Skutki tego były fatalne: Siłą inercji p. M. wyrzucono został z siedzenia i upadł głową na bruk, odnosząc bardzo ciężkie rany. Stan jego jest groźny.

Sprzeniewierzenie w tczewskiej kasie stacyjnej przed sądem

Na ostatnim posiedzeniu karnem sądu okręgowego w Starogardzie onawiano sprawę sprzeniewierzenia 23 tys. zł w kasie stacyjnej w Tczewie. Urzędnik Paweł Wysocki z Tczewy zo-

— (Ujęty opryszek.) W dniu 18 kwietnia br., w czasie przejazdu pod eskortą z Torunia do Działdowa, w pobliżu stacji Lidzbark zmilił czujność policjanta i wyskoczył w bieg z pociągu więzień Stanisław Cieślowski. Mimo, iż C. miał ręce skute kajdanami, udało mu się zbiec. W kilka tygodni później, w czasie obławy w powiecie sierpeckim, policja przytrzymała podejrzanego osobnika, którym okazał się właśnie Cieślowski. Chciał on uciec przed obławą, lecz został wystrzałem z karabinu zraniony w rękę i ujęty. Umieszczono go w szpitalu więziennym w Grudziądzu. (wd.)

— **Wejherowo.** (Wielki odpust.) Na ostatni, 3-ci z rzędu wielki odpust na Kalwarii w Wejherowie przybyły bardzo liczne pielgrzymki z całych Kaszub: z Redy, Oksywia, M. Kacka, Swarzewa, Pucka, Starzyna, Strzelna i Łabęza. Dla wszystkich pielgrzymów odprawiono o godz. 11 mszę św. w Jarze i w kościele poklasztor-nym. O godz. 2 rozpoczęła się droga krzyżowa na Kalwarii Pielgrzymów prowadził ks. wik. Piesik. O godz. 6 odprawiono w kaplicy Trzech Krzyżów uroczyste nieszpory, a okolicznościowe piękne kazanie wygłosił ks. wik. Rolbiecki. Nazajutrz, w niedzielę, o godz. 8 rano wyruszyła tradycyjna procesja z kościoła poklasztornego na Kalwarię, w której wzięły udział niezliczone tłumy wiernych. Cztery orkiestry grały pieśni religijne. W procesji niesiono kilkadziesiąt chorągwi i pięknych feretronów. Na wzgórzu Trzech Krzyży w kaplicy Matki Boskiej Bolesnej odprawił ks. wik. Piesik mszę św. wotywną. Uroczystą procesję i sumę celebrował ks. Blaschke. Piomienne kazanie wygłosił ks. prob. Pronobis z Swarzewa. O godz. 3 popołudniu miasto żegnało już uroczystie pielgrzymów; przemówienie pożegnawne wygłosił ks. wik. Rolbiecki w obecności ks. prob. Przewoskiego z Oksywia. (as.)

Z Kaliskiego

— **Stupca.** (Czyn warjata.) W tych dniach opuścił dom swych rodziców w Stupcy p. M. malarz i jak obecnie się okazało, udał się do wsi Kawnice pod Koninem. Tam rozbili kijem 18 sztyb w domach gospodarzy, został przez tychże przychwycony i pobity do utraty przytomności. Ciężko rannym zajęła się policja posterunku Golina w powiecie konińskim, odwożąc go do szpitala do Konina, gdzie lekarz stwierdził na głowie jeszcze nieprzytomnego p. P. ósm ran, w tem jedna ciężka, zadana twardem narzędziem. — P. pozostawał od dłuższego czasu bez pracy i był na utrzymaniu swej rodziny, przyczem na kilka dni przed wypadkiem zdradzał chorobę umysłową. Policja przeprowadza dochodzenia, celem pociągnięcia winnych zنعانيا się nad p. P. do odpowiedzialności karnej. (sm.)

— **Turek.** (3-dniowy kurs gier sportowych.) Stowarzyszenie Młodzieży Katolickiej urządza ostatnio 3-dniowy kurs gier sportowych z udziałem 3 instruktorów pp. Ign. Golebiowskiego z Konina, Józefa Brudy i Zofji Witkowskiej z Włocławka. Kurs odbywał się na boisku „Sokoła“.

— („Święto Druchen.“) W dniu 30 maja odbyło się tutaj święto druchen. W związku z tem odbyła się wieczorem akademja, na której program złożyły się śpiew, deklamacja i jednoaktówka. Całość wypadła imponująco. (td.)

— **Zagorów, pow. Konin.** (Zuchwała kradzież.) W nocy na 31 maja br. zakradli się do zagrody rolnika p. Sommera we wsi Drzewce, oddalonej o dwa kilometry od miasta Zagorowa, złodzieje, którzy o-truli psa podwózkowego, a następnie dostawczy się do chlewu, zabil i wynieśli wagi 6 centnarów. Sztukę tę wynieśli w żyto po za wieś, poćwiartowali na cztery części i zabrali z sobą. Winnych kradzieży wysłędziła policja posterunku Zagorów, w osobie Andrzeja i trzech jego wspólników — bezrobotnych młodzieńców w wieku 18—20 lat, zamieszkałych w Zagorowie. Połowę mięsa policja odnalazła, a więc część jedną w ziemi w zbożu ukrytą i drugą na górze domu, zamieszkałym przez jednego ze złodziei, mianowicie Andrzeja. (sm.)

Samochód zlicytowany za 16 zł!

Zerków, 1 czerwca.
We wtorek, 31 maja przed południem odbywała się u nas na zarządzenie burmistrza p. Szurkowskiego licytacja samochodu osobowego marki „Ford“. Właścicielem samochodu był p. Woelke, mający przedstawicielstwo piługów parowych, który w ostatnich czasach nie mógł podolać wszystkim zobowiązaniom finansowym. M. in. zapłacił p. W. z zaplaceniem podatku drogowego w wysokości około 300 zł,

co było bezpośrednią przyczyną zarządzonej licytacji. Wymieniony samochód sprzeda lkomornik miejski za 16 zł, dosłownie za szesnaście złotych.

Wynika z tego jasno, że osiągnięta cena nie pokryje nawet kosztów licytacyjnych.

Licytacja powyższa wywarła przynębiające wrażenie, wśród tutejszego społeczeństwa i komentowana jest jako jedno z „radosnych“ pociągnięć odnośnych czynników. (zl)

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

LITERATURA I ŻYCIE

JUTRO ROCZNICA ZGONU ZNAKOMITEGO PISARZA

Jutro upływa lat trzydzieści od dnia, w którym zakończył życie Adolf Dygasiński. Niedoceniony za życia przez szersze warstwy czytelnice, zaczyna ten piewca przyrody polskiej rosnąć nam w oczach, w miarę jak oddalamy się od Niego. Krytyka literacko - historyczna coraz częściej zaczyna mówić o Dygasińskim jako o „polskim Kiplingu”, co nie wyczerpuje jego znaczenia, ani go nie określa bez reszty, lecz daje wyobrażenie o skali, jaką mierzy się teraz twórcę „Godów życia”.

Aby uczcić pamięć Dygasińskiego zamieścimy w jutrzejszym Dziale Kultury i Sztuki urywek z niedrukowanego jeszcze życiorysu znakomitego pisarza. Zawdzięczamy go córce Dygasińskiego, p. Zofii Wolertowej, która z pietizmem czuwa nad pamięcią i dziełem życiowym swego Ojca. Starania p. Wolertowej o zbiorowe wydanie dzieł Dygasińskiego rozbiły się, przy pierwszej próbie, o nielojalne stanowisko jednego z wydawców, jak o tem donosiłszy parokrotnie, aż wyrok sądowy otworzył na koniec drogę dalszej nad tem pracy. Rok żałobnego jubileuszu zostałby godnie uczczony, gdyby świetne dzieła Dygasińskiego zostały uprzystępnione ogółowi w wydaniu zbiorowym. Przy Funduszu Kultury Narodowej zorganizowany Instytut Literacki zdobyłby niemałą zasługę, gdyby tem się zajął.

NOWY REYMONT PO FRANCUSKU

Tyle zasłużony około przekładu Reymonta na francuskie p. Franck. L. Schoell wydał w Paryżu (Payot) przekład znanego „Pamiętnika panny Hali”, a to w t. zw. „Collection des deux textes”. Polega ona na tem, że tekst polski i francuski sąsiadują ze sobą na dwóch otwartych przed czytelnikiem stronicach. Dzięki temu początkujący w znajomości polskiego Francuz będzie mógł łatwiej przeczytać i zrozumieć wersję polską, a zarazem wejść w bliższą znajomość polszczyzny. Inna rzecz, iż zasługa F. L. Schoella byłaby może większą tym razem, gdyby obrał z Reymonta co innego. Po pierwsze, humor, i to satyryczny, nie był nigdy najsilniejszą stroną znakomitego pisarza. Powtóre, z tytułem wynikało od razu nieporozumienie. P. Schoell zatytułował przekład „Pamiętnik młodej Polki”. Wskutek tego gaskowatość panny Hali i jej głupiotkie odnoszenie się do życia uległo jakby generalizacji i spadło na młode Polki wogóle — te zaś ogółem na to chyba nie zasłużyły. Narysowane przez Reymonta karykatury ze środowiska epizjerstwa warszawskiego lat dziewiętnastych (matka Hali, ojciec, ciotki narzeczonego) nie są również towaram eksportowym na zagranicę. My wiemy, ile w tem jest przerysowania (o wiele grubszego, niż np. w warszawskich satyrkach Perzyskiego). Obcy otrzymują perspektywę niemiłą błędną, zwłaszcza, że we wstępie p. Schoell zapewnia, iż „satyra nie jest w Pamiętniku” gryząca i dotknięcie pozostaje lekkim! Tymczasem nietylko tak nie jest, ale sama robota artystyczno-pisarska utrzymuje się w gatunku, który nawet przy najwzrostnym entuzjazmie dla Reymonta odbija dość niezrozumiale od tytułu „laureat Nobla” („Grand Prix Nobel de litterature”) jaki na kartce tytułowej się znalazł i jest mało à propos tego właśnie utworu. Przekład oczywiście świetny, lecz, powtarzamy, Reymont zyskałby na tem, gdyby „Pamiętnik” ograniczył się do czytelników polskich, którzy przywiązują do niego tylko taką wagę, jaką ma w istocie. (rz)

Książki nadesłane

Leon Niewiarowicz: „Wartość siewna ziarna w zależności od miejsca jego zbioru”. Wilno 1932. Nakł. T-wa Lniarskiego w Wilnie.

Lucjan Żeligowski: „Myśli żołnierza-rolnika o naszym gospodarstwie”. Wilno 1932. Skład główny: Gebethner i Wolff w Warszawie. Druk. J. Zawadzkiego w Wilnie.

Inż. Stanisław Zembrzusi: „Sprawa Lniarska we Francji”. Wilno 1932. Nakł. T-wa Lniarskiego w Wilnie.

Janusz Jagmin: „Siejcie len!” Cztery pogadanki o tem, czy siał i jak siał len. Wilno 1932. Nakł. T-wa Lniarskiego w Wilnie.

FASADY CONTRA POMNIKI

Konkurs na pomnik i konkurs na sklep — Warunki sprzyjają — A przecie! — Nie-wczesna kurtuazja — Śniadanie Vasarego — Tutaj brak apetytu — Młodość, młodość! — Architektura, sport i szysk — „Kuglarz Madonny”.

Warszawa, 1 czerwca.

W dolnych salonach warszawskiej „Zachęty” wystawiono plon dwóch konkursów: rzeźbiarskiego, na projekt pomnika Chrystusa Króla, który ma stanąć na placu Zbawiciela, i architektonicznego, ogłoszonego przez zjednoczone Związki Słuchaczy Architektury w Polsce na projekt fasady sklepowej.

Sąsiedztwo, niezbyt szczęśliwie dobrane, nastroja widza do bardzo pouczających refleksyj i dlatego, acz niezbyt skory do pisania recenzji z wystaw, tym razem ochotnie siadam do Remingtona...

Dlaczego?.. Otóż właśnie! Dlaczego?.. Dłatego, że jedna z tych wystaw wzięła sobie za temat uroczystą postać Chrystusa Króla i wezwała do konkursu najszerze koła rzeźbiarzy polskich. Zdawałoby się, że chwila obecna wyjątkowo sprzyja takiej imprezie. Mamy w Polsce znakomitych rzeźbiarzy, którzy niestety, na skutek kryzysu, mają mnóstwo czasu. Komitet budowy pomnika rozporządza 72.000 złotych na cel budowy. Temat może rozplamić najzimniejszą nawet fantazję! Tymczasem... Fiasco. Gdybym nie czuł się skrepowany obawą popełnienia nietaktu, chętnie wyjawilibym różne myśli, jakie mi się nasunęły podczas oglądania plonu konkursowego. Mocne słowa jakie napisałem swego czasu w „Kurjerze Poznańskim” na marginesie konkursu na latarnię morską w Gdyni (miało to tytuł: „Rewja Gwiazd i Parada Orlów”), okazałyby się w danym wypadku mdłym komplementem.

Patrzac na konwencjonalnie potraktowaną postać Zbawiciela, mimo woli zaczyna się przypuszczać, że nie-wczesna wzajemna kurtuazja nakazała rywalom lepić figury posiadające jak najmniej wyrazu. Ale jeśli tak było, to w takim razie okazali przedewszystkiem niesłychany brak wiary już nie w siebie, ale nawet w swych kolegów.

Przypomina mi się anegdota pocciwego starego Vasarego („Vite de piu eccelenti pittori, scultori e architettori”) opowiedziana o wrazeniu, jakie zrobił na Donatellu krucyfiks, wyrzeźbiony przez Brunelleschiego. Zobaczył go w chwili, gdy przybył do pracowni przyjaciela, ażeby wspólnie z nim spożyć posiłek. Ujrawszy arcydzieło, które dzisiaj zdobi florencką Santa Maria Novella, upuścił koszyk, z którego popsały się na ziemię, chleb, ser, jaja! i co najgorsza, fiasco boskiego Chianti stravechlio!

Co czynisz? wrzasnął przerażony gospodarz...

Mniejsza o to! Jam już syty.

Takim był Donatello, pełen holdu dla przyjaciela w którego siły nie wierzył przedtem, ale którego charakteru i serca był pewien, bo przecież nie kto inny tylko tenże sam Brunelleschi, ustąpił dobrowolnie pierwszeństwa Ghibertiemu, gdy ich projekty na wrota do Bazyliki florenckiej sąd konkursowy na równi postawił.

W konkursie warszawskim tej szczytnej atmosfery się nie wyczuwa. Jeżeli, obejrawszy go, nie jadem o biadu, to nie dlatego iżbym w rozrządzeniu sztuk flaszki boskiego nektaru a poprostu dlatego, że straciłem apetyt.

Bezsprzecznie najlepszą, jedyną pracą godną nazwy dzieła sztuki jest rzeźba Zofii Kamińskiej. Gdybym zobaczył ten posąg w odosobnieniu, a co najważniejsza bez postumentu, który nie obciąża imienia autorki i nie jej przydłuża godziny czyszczone, poszedłbym w ślady Donatella i zrobiłbym jakie głupstwo z butelką Chianti. Może bym jej nie rozlał, o nie! Ale bardzo chętnie wypiłbym ją na intencję autorki.

Niestety, dzienniki doniosły, że komitet na ścisłym posiedzeniu, wybierając pomiędzy dwiema pracami jakie otrzymała początkowo równą ilość głosów, tj. Kamińskiej i Stanisława Jackowskiego, przechylił szalę na korzyść Jackowskiego. Myślę, że pomnikowi Kamińskiej zaszkodziło w oczach szerszego komitetu, pewne, nieznaczne podobieństwo postaci Chrystusa do posągów prawosławnych. Gdy tymczasem Jackowski utrzymał się w

ramach ustalonego wśród szerszych mas typu Zbawiciela.

Gdy pełen czarnych myśli opuszczałem salę posągów, znalazłem się nagle w zupełnie innej atmosferze. Ze ścian powiało młodością i to rzetelną młodością.

Studenti Warszawskiego Wydziału Architektury mają w tutejszym społeczeństwie ustaloną markę. Jeżeli siedząc w kinie usłyszę za plecami naprawdę dowcipne uwagi, mogę się założyć, że to... „architektura”. Jeżeli na zawodach lekkoatletycznych pada rekord polski — napewno architektura. Co drugi as polskiego sportu, to student architektury. To też i tutaj, w Zachęcie, nie zrobili mi zawodu nasi chłopcy, zresztą przepaszam, nietylko chłopcy, ale i panie także. One też nie pozwalają się wyprzedzić. Wszak pierwszą nagrodę na konkursie wnętrza ogłoszonym przez Instytut Propagandy Sztuki, też zdobyła studentka Wydziału Architektury p. Barbara Brulska. One nietylko są najładniejszymi i najelegantszymi warszawiankami, ale nadto nie pozwalają się chłopakom za nos wodzić. To też i w tym konkursie, który rozgłosił się obecnie w Zachęcie, wypłynęło również nazwisko kobiece, a jeżeli go nie wymieniam, to tylko dlatego, że pragnę podkreślić wartość wysiłku zbiorowego. Na konkurs nadesłano trzydzieści kilka prac, nagrodzono zaledwie ośmiem, ale tylko dlatego, że nie było więcej nagród do rozdania. Właściwie wszystkie osiem mogły śmiało dostać pierwsze nagrody, reszta drugie, zaś Warszawie i innym miastom Rzeczypospolitej szczerze i z serca życząc, żeby prędko, jak najprędzej, zdobyły mnóstwo fasad sklepowych projektowanych przez naszą młodzież... Stanie my się wtedy prawdziwym przedmurem zachodu...

Czy pamiętacie kochani czytelnicy nowelę Anatola France'a pt. „Kuglarz Madonny” („Le Jongleur de Notre Dame”), rzewne opowiadanie o średniowiecznym kuglarzu, który, aby wyrazić Madonnie swoje uwielbienie, pokazywał Jej, przed ołtarzem, sztuki swoje, bo pragnął uczcić ją tak, jak umiał i tem co umiał — tem, co jako sztuka było wyrazem jego duszy.

Bo, widzicie, mnie się ta nowela przypomniała w Zachęcie, kiedy opuszczałem salę posągów, znalazłem się w tej drugiej sali.

France powiada, że Madonna, wzruszona gorącą intencją kuglarza, uśmiechnęła się do niego.

Dr. Lech Niemojewski.

Pisma nadesłane

„Ziemia Wschodnio-pruska”. Zeszyt 5. Treść: Kłajpeda a my. — Pangermanizacja w powiecie niemieckiej. — Przyczyny polskiej klęski wyborczej w Prusach Wschodnich. — Królewiec. — Dawne hutnictwo żelaza na Mazurach. — Obca mowa w domy nam się wdiera! — Z dawnych polskich dokumentów. — Z Warmińskich obyczajów. — W Wiedniu o Prusach Wschodnich. — Jonek rozprozio po warmińsku. Adres Redakcji: Toruń, ul. Mickiewicza 109.

„Technika i przemysł”. Nr. 4. Treść: Międzynarodowe Targi w Poznaniu 1—8 maja 1932 r. — Mossoczy: „Zamek w Rytrze”. — Kaczmarek: „Ustalenie granic i pomiar szczegółowy w zabudowanych dzielnicach”. — Mausel: „Melioracja Polessia”. — H. S.: „Centralne ogrzewanie i wentylacja w obecnej dobie”. — H. Mausel: „Tanie budownictwo mieszkaniowe”. — Z życia Stowarzyszenia Techników. Adres Red.: Poznań, Św. Marcin 21.

„Sprawozdanie z czynności i posiedzeń polskiej Akademii Umiejętności”. Tom XXXVI. Nr. 6. Czerwiec, 1931 r.

„Przegląd Humanistyczny”. 1931. Rok VI. Zeszyt III — V. Treść: Willer J. „Uwagi gramatyczne”. — Witwicki T. „O dwójkiej metodzie odpytywania”. — Witwicki T. „Psychologia dwu typów kobiecych Siemkiewicz”. — Grüss N. „Kółka naukowe jako eksperymenty dydaktyczno-metodyczne”. — Boroński L. „Lenora Gottfrieda Bürgera”. — Blaustein L. „Z zagadnień dydaktyki psychologii”. — Ganszyniec R. „Pisownia imion klasycznych”. — Ganszyniec R. „Silviusia Sarbiewskiego”. — Ganszyniec R. „Początki Jana Secundusa”. — Spaet A. „Achilleis Goethego”. — Tarnawski W. „Wyniki badań shakespeareowskich XX wieku”. — Bibliografia. — Kronika. — Przekłady. — Adres Red.: Lwów, ul. Potockiego 20.

ŻYCIE KULTURALNE

W TEATRACH ZACZAŁ SIĘ RUCH

Z Warszawy donoszą nam:

Nadszedł czas nowych kontraktów, więc w światku aktorskim ruch niemały, zwłaszcza że, jak słychać, personel teatrów miejskich ma być gruntownie przetasowany. Dyr. Krzywoszewski podpisał już umowę dzierżawną z miastem na rok następny i teraz odbywa się badanie budżetu, w ślad za tem przyjdą, prawdopodobnie redukcje i zmiany. Mówi się o zaangażowaniu jeszcze kilku wybitnych sił, ale przydałyby się także zmiany w siłach drugorzędnych, które nie zawsze odpowiadają poziomem swym znakomitym kolegom z z pierwszego rzędu.

Niemniej zajmują brać aktorską to, co się przygotowuje w teatrach szczymanowskich. A co się niezawodnie przygotowuje, lecz dr. Szyfman jest zawsze milikowy i nie lubi zdradzać swoich planów. Opowiadano, że ma w Teatrze Polskim utworzyć, do spółki z kabaretem „Banda”, zespół do wystawiania komedii muzycznych i skeczów, nie zaniedbując zresztą dramatu. Okazało się, że plotkarze nie wiedzieli w którym kościele dzwonią, chociaż coś istotnie dzwoniło. Mianowicie dr. Szyfman — jak słychać z pewnego już źródła — nosi się z myślą, aby teatr Mały (w gmachu Filharmonii) przekształcić na kabaret literacki, dramat zaś prowadzić tylko w Polskim. Nie byłoby takie przedsiębiorstwo pierwszorzędne dla dyr. Szyfmana. Przecież przed laty wprowadził się był w Warszawie słynnym swego czasu „Museum”, który to kabaret był jakby uprzedmiotowionym dalszym ciągiem „Zielonego Baloniku” i miał wielkie powodzenie. (tw)

MUZYKA

Lwowscy muzycy w Cincinnati. Ze Lwowa donoszą nam: Znany i w Poznaniu wyborny wiolonczelista, prof. Dancowski, wychowanek naszego konserwatorium (klasy prof. Śladka), powrócił na stałe do swego rodzinnego miasta z Cincinnati, gdzie bawił przez lat dziewięć. Był tam członkiem orkiestry symfonicznej, kierowanej przez Fritza Reinera, a także profesorem konserwatorium. Otóż warto zaznaczyć przy tej okazji, że w Cincinnati utworzyła się jakby kolonia muzyczna lwowska, i to właśnie w tem konserwatorium, gdzie prowadził pracę pedagogiczną prof. Dancowski. Dwóch profesorów skrzypiec tamtejszej uczelni to także lwowianie, mianowicie Robert Perutz i Julian Pulikowski, uczeń naszego lwowskiego konserwatorium z klasy prof. Maurycego Wolfstala. Ponadto klasę fortepianu prowadzi dr. Karol Lisznieński, również lwowianin, małżonka słynnej pianistki angielskiej Margerity Melville. (lk)

NAUKA

Konkurs na prawniczą pracę naukową.

Aby ożywić ruch naukowy wśród prawników a zwłaszcza sędziów polskich, Zarząd Oddziału Warszawskiego Zrzeszenia Sędziów i Prokuratorów ogłosił konkurs na pracę naukową. Podane są trzy tematy do wyboru: „Weksel in blanco”, „Sprzedaż na raty podług ustaw dzielnicych i de lege ferenda” oraz „Onus probandi w procesie cywilnym”. Prace nie powinny przekraczać 10 stron druku w piśmie „Głos Sądowictwa”. Za trzy najlepsze prace przyznane będą nagrody w kwotach — 300, 200 i 100 złotych. Prace nadsyłać należy według ogólnie przyjętego systemu konkursowego do redakcji „Głosu Sądowictwa” w Warszawie, do dnia 1 listopada b. r.

Z Polskiego Tow. Filologicznego. Oddział lwowski odbył posiedzenie naukowe z referatem prof. dr. Bronisława Nadolskiego, pt.: „Wpływ Demostenesa na Furcyki Orzechowskiego”.

RUCH REGIONALISTYCZNY

O dawnym zamku śremskim i regionalnym muzeum zamieszcza dwa artykuły regionalne czasopismo szkolnej młodzieży śremskiej „Pierwiosnek”. W jednym H. Walter zajmuje się dziejami zamku, który już w X w. istniał, a spalił się w końcu XVIII w. Nadto p. F. Wietrzykowski przedstawia powstanie prywatnego muzeum regionalnego w Śrebie. Właściciel tegoż p. F. Salaciński jako 10-letni chłopiec znalazł pieniądze z czasów Zygmunta III i tak się tem zachęcił, iż przez całe życie zbierając różne zabytki i pamiątki do-czekał się wcale pokaźnego muzeum regionalnego. (J. St.)

POLONICA WŁOSKIE

Polonistyka w uniwersytecie w Rzymie. Tegoroczne wykłady i ćwiczenia z zakresu polonistyki poświęcił prof. Maver Wyspiańskiemu. Jest to o tyle pożądanym, że na ogół we Włoszech prawie nie dotąd o Wyspiańskim nie mówiło się ani nie pisało. W r. 1926 czytano i interpretowano „Legjon” w uniwersytecie w Rzymie, w zeszłym roku prof. Maver wygłosił o Wyspiańskim w Turynie samodzielnie ujęty odczyt. Teraz widocznie studja swoje w tej dziedzinie rozszerza. Poza tem wyklada on też w tym roku gramatykę starosłowiańską jako wstęp do gramatyki polskiej. Obok prof. Mavera prowadzi Dr. M. Brahmer kurs języka polskiego. (P.)

Urowadzenie powieściopisarza

Jeszcze nie skończyła się straszliwa afery Lindbergh-baby, gdy opinia publiczna w Ameryce została poruszona nową sprawą, której ośrodkiem jest wybitny pisarz amerykański John Russel. Jak wszelkie oznaki wskazują, Russel został uprowadzony przez bandytów, którzy chcieli odebrać mu ciekawą kłopot.

John Russel uchodzi za amerykańskiego Kiplinga. Jest on autorem wielkiej ilości bardzo rozpowszechnionych powieści oraz scenariuszów filmowych. Celem zbierania materiałów do swych powieści przewodził on cały glob w ciągu ostatnich kilku lat. Taniemy jego pozwolili mu na utrzymywanie własnego jachtu.

Ostatnimi czasami przybył on do Hollywood, aby wspólnie z przyjaciółmi-reżyserem napisać scenariusz filmowy. Jedną z aktorek filmowych z Los Angeles była jego przyjaciółką i ona właśnie zawiadomiła władze o zniknięciu powieściopisarza, oraz podała fakty, które naprowadzają na myśl uwięzienia go przez bandytów.

Russel miał wśród amerykańskich gangsterów wroga nazwiskiem Larsen. Ten Larsen, Norweg, towarzyszył przed laty Russelowi w podróży. Jednak został oddalony i doraźnie ukarany. Później Larsen napisał

do Russela list, w którym zagroził mu zemstą.

Upłynęło kilka lat i przez cały ten czas Russel nie słyszał o swym byłym sługusie. Pewnego dnia zgłosił się do Russela późnym wieczorem jakiś interesant. Ku największemu swemu zdumieniu Russel — jak opowiadał to swej przyjaciółce — ujrzał w nowoprzybyłym Larsena. Larsen oświadczył, że żaluje swego listu z pogrozkami, natomiast chciałby swemu byłemu panu wyświadczyć przysługę. Prosi go o „pożyczkę” 25.000 dolarów, celem dokonania większej transakcji przemysłowej, wzamian za co on mu zwróci w ciągu dwóch miesięcy 100.000 dolarów.

Russel wskazał Larsenowi drzwi. Nazajutrz otrzymał list: „Jutro o pół do dwunastej zgłosi się do pana posłaniec, któremu pan wręczy 25.000 dolarów. Gdyby posłaniec wrócił bez pieniędzy, lub gdyby mu się coś złego przydarzyło, będzie pan w ciągu 48 godzin trupem”.

Pomimo rady przyjaciółki Russel nie zawiadomił policji. Posłanieca Russel odprawił z kwitkiem. Nazajutrz powieściopisarz opuścił dom, aby dokonać zakupu i więcej nie wrócił. Policja naprosto poszukuje jego śladów.

Echa tajemniczej afery szpiegowskiej

Rewelacje paryskiego „Journala”.

Niezmiernie sensacyjne szczegóły dotyczące niedawnego procesu o szpiegostwo, w którym dwu oskarżonych skazano na śmierć, a tancerkę Majewską na dożywotnie więzienie, podaje korespondent „Journala” paryskiego z Gdańska.

Sowieckim konsulem generalnym w Gdańsku jest lekarz ginekolog, Kalina. Odnaczywszy się w służbie G. P. U. w Wiedniu i Berlinie, Kalina przeniesiony został na jeszcze ważniejszy dla Sowietów posterunek, mianowicie do Gdańska. Jego właściwe nazwisko brzmi: Izaak Eisenbuch. Do niedawna jeszcze dr. Kalina posiadał pomocnika, którego w Gdańsku nazywano Partinem. Ten Partin nagle znikł przed kilku miesiącami. Wtedy dopiero dowiedziano się, że był to agent G. P. U., że właściwie jego nazwisko brzmiało Mojżesz Katzenelbogen i że uciekł on do Moskwy. Na miejsce Partina przyjechał inny agent G. P. U., Jagrym.

Tej centrali szpiegowskiej dostarczano bardzo ważnych dokumentów, a ich agentką przez czas dłuższy była polska Mata Hari, tancerka Majewska, która stale odbywała wędrowki z Warszawy do Gdańska. Jak wiadomo, tancerka wraz z dwoma towarzyszami stanęła nie dawno przed polskim sądem doraźnym. Została skazana na dożywotnie więzienie, podczas gdy jej spółnicy, Borakowski i Bakowski skazani zostali na śmierć.

Szczegóły tej sprawy są niezmiernie interesujące. Niedawno temu stały sekretarz komunistycznej partii Polski w Gdańsku, Wojewódzki odwołany został do Moskwy. Wkrótce potem odwołaniu dowiedziano się, że Wojewódzki został zastrzelony. Jednocześnie G. P. U. rostrzelała też wielu innych agentów.

Władze polskie powzięły przekonanie, że agenci sowieccy posiadali ścisły kontakt z licznymi funkcjonariuszami polskimi, którzy im wręczali różne dokumenty i że te dokumenty dostarczane były na teren Gdańska przez tancerkę Majewską, gwiazdę najbardziej eleganckiego dancingu w Warszawie.

Niektóre dokumenty pochodziły niezaprzeczenie ze sztabu generalnego. Ażby znaleźć winnego, urządzono specjalną pułapkę na oficerów jednego z biur sztabu, z którego najprawdopodobniej pochodziły wydawane dokumenty. Pewnego dnia powierzono każdemu z nich rzekomo tajny dokument, który w rzeczywistości był zmyślony. Dokument ten oficerowie winni byli zhać w ciągu 24 godzin. Zastrzeżono przy tym, że nie wolno tego dokumentu wynosić poza biuro.

Wieczorem, po zamknięciu biur stwierdzono, że jeden z oficerów przekroczył ten zakaz, gdyż dokument, który mu zlecono, znikł. Oficerem tym był rotmistrz rezerwy Borakowski.

Od tego czasu strzeżono go bardzo pilnie i wkrótce potem aresztowano go w okolicach Gdańska wraz z tancerką Majewską i Bakowskim. Wszyscy troje przynależeli do winy.

Nowy lot Piccarda

Prof. Piccard, który zdobył sławę światową przez swój zeszłoroczny lot w stratosferę, przygotowuje obecnie nowy wlot, mający go unieść ponad 16.000 m. w górę. Pierwotnie prof. Piccard zamierzał powierzyć kierownictwo wyprawy któremuś z swych uczniów, następnie jednakże zdecydował się osobiście sterować balonem. Nowa gondola odpowiada swym kształtem kulistym i wykonaniem pierwszej. Niestety wlot tym razem nie może być podjęty z Augsburgu, gdyż fabryka balonów Riedinger tymczasem przestał pracować. Wobec tego Piccard tym razem startować będzie w Zurychu w Szwajcarii, gdzie administracja wojskowa z całą gotowością obiecała Piccardowi wszechstronną pomoc. Termin wlotu naznaczony został na koniec czerwca.

WIP.

Zemsta Boerów

Jak donoszą z Londynu, profesor angielski na uniwersytecie w Pretorii Lamont został rozebrany do naga przez 4 ch Boerów. Następnie napastnicy wymazali ubranie smółą i powtykali ptasie pióra i wystawili je na widok publiczny na placu. Miało to być zemstą za napisanie przez prof. Lamonta książki p. t. „Wojna, wino i kobiety”, ogłoszone jpod pseudonimem i obrażającej honor Boerów.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Prowokacja i nietakt podczas wielkiej procesji w Sosnowcu.

„Kurjer Zachodni” donosi, że podczas procesji Bożego Ciała w Sosnowcu grupka młodzieży, najwidoczniej opanowana przez wysłanników sowieckich, gdy procesja nadchodziła, stanęła w wyzywających postawach, paląc papierosy, nie zdejmując czapek i głośno rozmawiając. Niedorośli przelicyli się w swoich bezbożnych zamiarach. Oto kilku starszych ludzi, robotników, oburzonych tą chęcią profanowania nabożeństwa, przystąpiło do niedorostków, wzięło ich na bok i tam wyraziście przekonało, że tak postępowanie nie należy. Znajdujący się w pobliżu policjant zaopiekował się jednym z prowokatorów, zapisując nazwisko.

Drugim incydentem, który trzeba na karb nietaktu zaliczyć, był lot aeroplanu w czasie procesji, zupełnie nisko nad domami. W czasie czytania Ewangelii lotnik rzucił ulotki, wywołując, rzecz jasna, pewne zamieszanie i oburzenie.

Krwawe porachunki między bandami opryszków.

Terenem dwu zabójstw stał się w poniedziałek wieczorem Mokotów pod Warszawą. Były to krwawe porachunki dwu band opryszków, zwalczających się wzajemnie i szerzących postrach wśród spokojnej ludności tej dzielnicy. Członkiem jednej z tych band był 24-letni Edmund Kwiatkowski. Niedawno zwolniony z więzienia, w poniedziałek poranił on jednego z członków konkurencyjnej bandy, za co grożono mu zemstą. Około 9-ej wieczorem przy zbiegu ulicy Puławskiej i Skolimowskiej, zabito Kwiatkowskiego dwoma strzałami z rewolweru. Była to przybiecana zemsta.

W godzinę po tem zabójstwie przed domem nr. 48 przy ulicy Madalińskiego znowu rozległy się strzały rewolwerów. To zemsta kolegów Kwiatkowskiego. Jeden z jego zabójców padł ranny dwukrotnie w plecy. Był to 37-letni mieszkaniec Pys, Adam Borowski, którego w stanie ciężkim przewieziono do szpitala Dzieciątka Jezus. W wyniku zarządzonej w Mokotowie obław, w ręce policji wpadło trzech osobników, podejrzanych o zabójstwo.

Co sprzyja długowieczności?

Miasto czy wieś?

Schopenhauer powiedział cokolwiek, że raczej należałoby się uczyć sztuki cierpliwego znoszenia życia, niż sztuki długiego życia. A jednak ludzkość pragnęła i pragnie zawsze doczekać jak najstarszego wieku. Już życzenia nasze, składane przy pierwszej lepszej okazji, są najlepszym wyrazem tego, bo wszak zawsze słyszy się stereotypowe „sto lat życia”. Ale życzenia to nie wszystko. Ludzie gonią po prostu i rozbijają się za eliksirami młodości za odmładzaniem się kosztem kieszeni i dotkliwych cierpień. Niestety czas wykazuje, że wszelkie tzw. cudowne środki zawodzą, wobec czego nie pozostaje nic innego, jak przyrzecze się stuletnim ludziom i dowiedzieć się od nich, co robili, aby dożyć tak poważnego wieku.

Świeżo sporządzona statystyka stuletnich może oddać cenne usługi w tym względzie. Pierwszy warunek niestety natrafia na wielkie trudności, zwłaszcza u mężczyzn, bo brzmie — winien urodzić się kobietą! Ale dlaczego kobiety? Otóż z tej prostej przyczyny, że między stuletnimi jest mniej więcej podwójna liczba kobiet. Na ogół jest zresztą rzeczą znaną i przez świat naukowy stwierdzoną, że właściwie

kobiety mają prawo do nazwy „pień silna” i że na miano „pień słaba” zasługują przede wszystkim mężczyźni. Na całym niemal świecie przeważają narodziny chłopców, a jednak wiemy doskonale, że wszędzie słyszy się skargę na przewagę kobiet. Najoczniejszą więc rzeczą, że mężczyźni są wrażliwsi, słabsi i wcześniej umierają. Gdyby nowa statystyka zadowolila się tylko tem zestawieniem, to właściwie trzeba by powiedzieć, że szkoda było pracy, bo o tej przewadze kobiet wiemy od dawna.

Ale nowe zestawienie poucza jeszcze w innym kierunku i czyni to tak przekonująco, że nie można przejść nad tą sprawą do porządku dziennego. Zdradza ono mianowicie tajemnicę, że mieszkańcy miast nie mają właściwie widoków na osiągnięcie długowieczności. Trzy czwarte stuletnich urodziło się bowiem na wsi. Środowisko miasta skracza życie niepomniernie, natomiast wieś jest najlepszym eliksirem na długowieczność. Posłuchajmy, co mówi w tym względzie statystyka. Stwierdza ona niezawodnie, że przeważająca liczba nowych małżeństw — to rolnicy, leśnicy, pastuchy i robotnicy rolni. Na nic więc wszelkie udogodnienia życia miejskiego, wszelkie ośrodki lekarskie, wszelkie pogotowia ratunkowe, straż pożarna, kanalizacja, oświetlenie i wodociągi, oczyszczające wodę z bakterii?

Według nowego zestawienia przypada na milion ludzi trzech stuletnich. O ile zaś chodzi o miasto, to na milion przypada 0,3 stuletnich, czyli że 3 stuletnich przypada na 10 milionów ludzi. A mimo to mają miasta powodzenie i ludzie tłoczą się do nich jak muchy do miodu. Zjeżdżają bez zastanowienia na nędzę i nieraz i głód, byle zasmakować tej cywilizacji, która, jak widzimy, ludzi morduje. Życie koszarowe służy i dogadza, ale tylko pszczółom lub mrówkom w ich życiu społecznym, ale nie ludziom. Hasło „z powrotem do natury” trafia na głuchych; tymczasem nowa statystyka daje dużo do myślenia i powinna zachęcić do życia bliżej przyrody, do szukania zajęcia niekończąco w ośrodkach wielkich miast.

(kaw)

W 10-tą rocznicę zgonu działacza narodowego

Jutro, o godz. 9 odbędzie się w kościele św. Marcina nabożeństwo za duszę śp. dr. Stanisława Krzyżankiewicza, zmarłego 3 czerwca 1922.

Kim był Stanisław Krzyżankiewicz, wiedzą wszyscy z starszego pokolenia, którzy z nim współpracowali i pracy jego zbliżali się przyglądali. Był to człowiek nieustającego czynu i służby dla Polski, zawsze, każdej chwili gotów do ofiar i poświęceń, gdy dobro sprawy tego wymagało. Takim był od najmłodszych lat. W ten sposób pozostał do ostatnich dni swego życia.

Urodzony w 1879 r. we Wronkach, już jako uczeń gimnazjum w Brodnicy zasiadł na ławie oskarżonych w głośnym procesie o przynależenie do „Kółka”. Studując chemię na uniwersytecie berlińskim, później monachijskim, a w końcu w Zurychu, i będąc członkiem zakonu spirowanego Zjedn. Młodzieży Polskiej („Zet”), z zapalem pełnym inicjatyw i nieustraszonej pracowitości oddawał się pracy narodowej i organizacyjnej wśród młodzieży i wychodźstwa polskiego.

Uzyskawszy doktorat w Bazylei, przeniósł się do Poznania, i tu założył wpraw fabrykę chem. „Perkun”, którą przekształcił następnie na f-mę „Nitragina”. Pracę zawodową umiał zawsze pogodzić z pracą społeczną i narodową. W Poznaniu był jednym z najczynniejszych członków tajnej „Obrońcy Narodowej”, pozostając w niej do końca wojny światowej. Jako członek O. N. przesyłał drogami zakonu spirowanemu do komitetu Narodowego Polskiego w Lozannie ważniejsze informacje z kraju i z Niemiec. W gorących czasach przewrotu rewolucyjnego, oraz w czasie powstania Wielkopolskiego, brał znowu wybitny udział, zajmując się przede wszystkim zorganizowaniem w Poznaniu polskiej policji. Był też pierwszym kierownikiem policji poznańskiej, spełniając swe obowiązki w ówczesnych najtrudniejszych warunkach z całym zaparciem siebie.

Najszczytniejszą nagrodą za nieustanny trud ofiarny była mu świadomość, że umiera w Polsce wolnej i niepodległej. Pamięć tej postaci jasnej i płonącej wielką miłością ojczyzny żyje wśród nas, współtowarzyszów jego, i zapisana w złotej księdze zasługi narodowej.

Zebrania i wykłady T. C. L. w dzielnicach m. Poznania

W piątek 3 bm. o godzinie 18 na Chwaliszewie, w poniedziałek 6 bm. w Starolecie, we wtorek 7 bm. na Dębca, w środę 8 bm. na Jeży-

cach, w czwartek 9 bm. na Winiarach, w piątek 10 bm. na Ratajach.

Zebrania za wyjątkiem Chwaliszewa odbywać się będą o godz. 19. Weźmie w nich udział delegat Zarządu Głównego p. dr. Leon Bochenek, który też wygłosi referat n. t.: „Polska a Niemcy w świetle dzisiejszych stosunków”.

Na pół godziny przed zebraniem przeprowadzi delegat lustrację miejscowych bibliotek T. C. L. Na zebraniach przewidziany wybór nowego Komitetu T. C. L. Wśród 8 bm. o godz. 20 odbędzie się walne zebranie T. C. L. na Łazarzu, Matejki 39, w którym weźmie udział ks. dyr. Ludwiczak.

Na wspomniane zebrania zaprasza się członków T. C. L. i wszystkich interesujących się sprawami oświatowymi i szczerze oddanych idei T. C. L.

Podaje się do wiadomości, iż biblioteki T. C. L. mieszczą się przy ul. Chwaliszewo 49, (Jeżyce) Słowackiego 19/21, (Winiały) sala Sokoła, (Rataje) Staroleka i Dębica) szkoła powszechna.

Wielki festyn latowy

Pań Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo par. Farnej

O troskach i kłopotach codziennego życia zapomni każdy, kto przybędzie w niedzielę 5 czerwca na wielki festyn latowy w ogrodzie Bractwa Kurkowego w Szelagu. Któż to nie wie, jak ciężkie jest życie zwłaszcza dzisiaj, gdy o pracę trudno, a nieuniknione potrzeby wołają o zaspokojenie. Ale chyba już najcięższe jest tym, którzy zależą dzisiaj od ludzkiego dobrego serca — starcom, kalekom, nędzarzom i sierotom. Dlatego, mimo ciężkich czasów, obowiązków dobroczynności zaniedbywać nie można i trzeba dopomóc do zebrania funduszy na ulżenie nędzy licznej rzeszy najbiedniejszych. Godziwa rozrywka zaś potrzebna jest każdemu po całotygodniowej pracy. Podajmy zatem na wielki festyn latowy, urządzony staraniem Stowarzyszenia Pań Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo parafji Farnej.

W programie wiele niespodzianek dla dorosłych i dzieci. Wstęp tylko 30 groszy, dzieci mają wstęp wolny. — Początek o godzinie 3 po poł.; autobusy kursować będą ze Starego Rynku co 30 minut.



LOT

poprzez czyste przestworza wolne od kurzu, dymu i sadzy, dając moc cudnych wrażeń,

krzepi umysł i ciało.

zw 14 255

RADJO

Programy radiofoniczne:

Piątek, dnia 3 czerwca 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 11.45 (Warszawa); godz. 13.05 koncert gramofonowy (koncert żywych); godz. 14.00 notowania giełdy; godzina 17.05 „Wieści z frontu”; godz. 17.10 (W); godz. 17.35 (W); godz. 19.15 lekcja języka włoskiego; godz. 19.30 „Opinia publiczna we Francji” (wygl. dr. Marjan Jedlicki, doc. U. P.); godz. 19.45 (W); godzina 20.00 (W); godz. 20.15 (W); godz. 21.05 (W); godz. 22.20 (W); godz. 22.25 „Z nad krawędzi” (Brat Cezary); godz. 22.40 komunikaty sportowe i policyjne; godz. 22.55 muzyka taneczna z płyt gramofonowych.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 gramofon; godz. 13.35 arje w wyk. Guglielmetti (płyty); godz. 14.45 muzyka lekka (płyty); godz. 15.15 z życia Polskich Zespołów Śpiewających; godz. 15.25 odczyt z Krakowa; godzina 15.50 melodie operetkowe (płyty); godz. 16.20 odczyt z Wilna; godz. 16.40 gitary hawańskie (płyty); godz. 16.55 angielski (Linguaph); godz. 17.10 „Fantastyczny świat automatów”, wygl. inż. K. Kacprowski; godz. 17.35 muzyka lekka; godz. 19.15 „Przegląd roln. Prasy Zagr.” z Wilna; godzina 19.30 wiadomości sportowe; godzina 19.35 piosenki Laytona i Johnstona (płyty); godz. 19.45 prasowy dz. radiowy; godzina 20.00 kilka uwag o dyrygowaniu orkiestrą symf. wypowiedź dyr. E. Młynarski; godz. 20.15 koncert symfoniczny; wyk.: Ork. Filharmonji Warsz. pod dyr. F. Młynarskiego i H. Sztompka (fort.); 1) Wł. Zeleniński: Uwertura „W Tatrach”; 2) J. J. Paderewski: Fantazja polska na fortepian i orkiestrę; 3) Roman Palester: Symfonia dziecienna; a) Wstęp, b) Melodia, c) Polka, d) Warjacje, e) Wesole zakończenie, 4) F. Mendelssohn-Bartholdy: Symfonia a-moll (szkocka); godzina 22.05 feljton literacki pt. „Adolf Dygasinski” — wygl. p. St. Adamczewski; godz. 22.30 muzyka tan. z kawiarni „Adria”.

Programy zagraniczne. Huizen (1875 m) 19.40 koncert; Koenigswusterhausen (1635 m) 20.00 muzyka ludowa; Wiedeń (516 m) 20.30 koncert symfoniczny; Rzym (441 m) 20.45 koncert.

REGATY WIOŚLARSKIE na jeziorze Witobelskim 5 CZERWCA

o godzinie 16-tej z udziałem wszystkich czołowych Klubów Polskich
o mistrzostwo m. Poznania i eliminacyjne na Olimpiadę

KOMUNIKACJA: kolejowa z dworca głównego o godzinie 14,58 i 15,15
autobusowa z Kaponiery o godzinie 14,30 i co 15 minut.

Pw 18 717-22.207

Gimnazjum męskie im. Ks. Jana Długosza we Włocławku

z pełnymi prawami państwowymi, kategorii A.

Gimnazjum mieści się we wspaniałym nowocześnie urządzonej gmachu. Obejmuje wszystkie klasy od podstępnej do VIII z programem wydziału humanistycznego. Przy szkole istnieje internat, do którego przyjmowani są chłopcy moralnie i fizycznie zdrowi.

Atmosfera kultury podtrzymywana jest przez starannie dobrane grono wychowawców i wychowawczyń. Interniści mają zapewnioną pomoc w naukach, konwersacje w językach francuskim i niemieckim, lekcje muzyki, systematyczne wykładziny z ilustracjami muzycznymi, należyte wychowanie etyczne i fizyczne obficie, zdrowie i wykwintne odżywianie.

Egzaminy wstępne przed wakacjami odbędą się dnia 15 i 16 czerwca o godz. 16-tej, po wakacjach dnia 30 i 31 sierpnia o godz. 9-tej.

Kandydaci, którzy wykazali się świadectwami gimnazjów z prawami państwowymi, zostaną przyjęci bez egzaminu.

H. CEGIELSKI, Spółka Akcyjna w Poznaniu

Stan czynny

Bilans na dzień 31 grudnia r. 1931

Stan bierny

Nieruchomości fabryczne	9 731 690	21
Budynki mieszkalne	1 267 005	86
Maszyny i urządzenia	14 196 598	33
Narzędzia fabryczne	410 351	19
Utensylja biurowe	174 459	47
Modele	89 619	46
Sprzężaj i samochody	165 885	03
Patenty	1	—
Towary:		
towary w wykonaniu na zamówienie	4 092 869	78
półfabrykaty, części i surowce	4 431 057	92
gotowe fabrykaty	2 617 752	16
Kasa	16 320	39
Banki	523 596	71
Dłużnicy	4 064 116	48
Weksele w portfelu	57 502	29
Zaliczki wypłacone dostawcom	145 472	02
Hipoteki	172 000	—
Efekty	504 614	10
Udziały	64 943	50
Antycypacje	71 678	91
Strata za rok 1931	85 209	11
	42 882 743	92

Udzielone gwarancje hipoteczne	6 884 000	—
Wydane akcepty gwarancyjne	2 935 000	—
Obligacje wekslowe dłużników	4 576 566	19
Wydane gwarancje	445 700	—
	14 841 266	19

Kapitał akcyjny	9 240 000	—
Fundusz rezerwow	1 129 516	14
Rezerwa specjalna	3 877 920	33
Fundusz amortyzacyjny	10 095 841	63
Fundusz emerytalny	189 840	—
Fundusz popierania budowy dom. rob.	100 000	—
Obligacje	54 720	—
Hipoteki	1 279 561	—
Banki	1 991 729	97
Zaliczki odbiorców	2 823 498	42
Zdyskontowane skrypty dłużne	2 935 000	—
Wierzyciele	2 687 356	99
Pożyczki terminowe	1 654 216	—
Akcepty	4 210 743	25
Niepodjęte wylosowane obligacje	38 400	—
Nieodebrana dywidenda	363 214	53
Antycypacje	211 685	66
	42 882 743	92

Hipoteki gwarancyjne	6 884 000	—
Akcepty gwarancyjne	2 935 000	—
Zdyskontowane weksle	4 576 566	19
Otrzymane gwarancje bankowe	445 700	—
	14 841 266	19

Debet

Rachunek zysków i strat per 31 grudnia r. 1931

Kredyt

Robocizna	5 277 782	52
Pensje	1 598 153	98
Świadczenia socjalne	937 585	15
Podatki	1 332 129	52
Koszty handlowe	657 522	33
Procent i dyskont	1 234 238	90
Procent od skryptów dłużnych nieoproc.	132 780	—
Amortyzacja	1 855 015	—
Administr. domów mieszkaln.	21 651	95
Straty na dłużnikach	91 390	26
	13 138 249	61

Przeniesienie z r. 1930	18 252	32
Różnice kursowe	149 041	51
Rezerwa podatkowa	400 000	—
Fabrykacja i handel	12 485 746	67
Saldo	85 209	11
	13 138 249	61

H. CEGIELSKI, Spółka Akcyjna w Poznaniu

Zarząd: Inż. Wacław Fachinetti, Dr. inż. Adam Kreglewski, inż. Henryk Suchowiak.
Powyższy bilans oraz rachunek zysków i strat potwierdzamy.
Poznań, dnia 18 kwietnia 1932 r.

RADA NADZORCZA: Seweryn Samulski, Prezes.

Zgodność bilansu oraz rachunku zysków i strat z książkami Spółki potwierdzamy.
KOMISJA REWIZYJNA: Seweryn Samulski, Stanisław Krysiwicz, Dr. Włodzim. Seydlitz, Dr. Jan hr. Szoldrski.

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów odbyte dnia 30 maja 1932 r. powyższy bilans oraz rachunek zysków i strat zatwierdziło i uchwaliło przeniesienie straty w sumie zł 85 209,11 na następny rok obrachunkowy.

Walne Zgromadzenie wybrało ponownie ustępujących z kolei starszeństwa pp. Leona Greinera, Kazimierza Zychlińskiego, J. Henri Regnier-Oury, Georges Goldschmida oraz Jules Anspacha, a w miejsce p. Stanisława Krysiwicza wybrało Walne Zgromadzenie p. Witolda Broniewskiego z Poznania.

Walne Zgromadzenie

należ podpiśanego Banku odbędzie się we wtorek, dnia 14 czerwca r. b., po południu o godz. 4-tej w Poznaniu w restauracji p. Chwirot, Górna Wilda 41, z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie, odczytanie i przyjęcie porządku obrad i wybór prezydium.
2. Przedłożenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok 1931.
3. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i Rady Nadzorczej.
4. Uzupełniające wybory do R. N. i Kom. Rew.
5. Sprawy bieżące i wolne głosy.

Poznań, dnia 1 czerwca 1932 r. zw 14838

Bank Wielkopolski, Spółdzielnia z ogr. odpow.

w likwidacji w Poznaniu.

Rada Nadzorcza: Kostencki, prezes.

UBIKACJE HANDLOWE

parter i pierwsze piętro
w centrum miasta

nadające się na każdego rodzaju przedsiębiorstwo kupieckie natychmiast do wydzierżawienia. Bliższych informacji udzieli

Miejska Komunalna Kasa Oszczędności
w Lesznie. dw 3 795

UCHWAŁA. W sprawie postępowania układowego, wdrożonego na wniosek firmy Bławat Polski, Spółki Akcyjnej w Poznaniu, St. Rynek 87/88, zwołuje się w myśl art. 49 i nast. rozporządzenia o zapobieganiu upadłości z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. Ustaw R. P. nr. 27 poz. 244) ogólne zgromadzenie wierzycieli na dzień 15 czerwca 1932 godz. 11, przed Sądem Grodzkim w Poznaniu, ul. Młyńska nr. 1a, pokój nr. 29. Poznań, dnia 25 maja 1932 r. nw 10798 Sąd Grodzki.

W sprawie konkursowej Zygmunta Łuszczewskiego z Witkowską wyznacza się nowy termin do badania wierzytelności na dzień 19 lipca 1932 r. godz. 10. Witkowo, dnia 23 maja 1932 r. Sąd Grodzki. nw 10797



Ondulacje

trwała (elekt.) i wodna. Farbowanie włosów, brwi i rzęs. Manucure. Specjalność: Peruczki do użytku codziennego. Masaże głowy i twarzy i wszelkie zabiegi w wykonaniu staranem przez pierwszor. siły w

"SALON DE COIFFURE"
N. Muszyński
dla Pań i Panów
ul. 3 Maja nr. 3. i 27 Grudnia 4
Ceny przystępne.

Pw 18 735-22.232

Szkło

okienne, ogrodowe, katedralne, surowe, druciane, ornamentowe, kołowe dżmanty, klt szklarski itp., lustra i szczyby wystawowe poleca

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła

Spółka Akcyjna Poznań

Małe Garbary 7a. telefon 28-63.

Oddział w Łodzi. ul. Pusta 15/17.

Pw 15 094-17.64

Poszukuję kupna używanej czyszczalni

(Neuhausen)

oraz używanego ekonomicznego

samochodu.

Oferty z podaniem ceny do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 14 839

KRYNICA SOPLICOWO

Pensjonat i zakład dietetyczny

DR. E. ZARZYCKIEGO

Ceny na maj, czerwiec znacznie niższe.

dw 3 545

KRYNICA

KRÓLOWA ZDROJÓW POLSKICH

560 m. n. p. m. — Frekwencja 35 000 rocznie.

Sezon letni od 1 maja. Ceny znacznie niższe

3-tyg. pobyt wraz z leczeniem 1 osoby od 250 zł. Słynne szczawy żelazisto ziemne do picia i kąpiele. Najsilniejsza szczywa alkaliczna Europy „ZUBER”. Kąpiele Borowinowe. Zakład przyrodolecznicy. Ordynuje 60-ciu lekarzy Po 10 dniach pobytu 50% zniżka w przejeździe kolejami. Wspaniały park. Stałe koncerty. Teatr. Kino dźwiękowe. Dancinigi. — Wycieczki w przepiękne górskie okolice. Urzędnicy państw. i samorządowi korzystają z znacznych ulg. Informacji udziela odwrotnie Komisja zdrojowa.

dw 3 544

1-a KOSY

westfalskie, ręcznie kute „Serce” wysprze- daje niżej cen fabrycznych

Jan Deierling, Poznań, Szkolna 3.

Pw 18 588-22.169

Wydierżawienie owocu

z alei czereśniowych nad szosami w pow. obornickim na rok bieżący odbędzie się w poniedziałek, dnia 6. VI 1932 r., o godz. 10-tej, w sali hotelu p. Narożnińskiego w Obornikach. Wydierżawienie nastąpi jedynie za natychmiastową zapłatą czynszu dzierżawnego.

Warunki dzierżawy przeczytane zostaną w dniu przetargu.

Oborniki, dnia 28 maja 1932 r. nw 10793

Przewodniczący Wydziału Powiatowego.

3 Nn 3/31. UCHWAŁA. W sprawie udzielonego odroczenia wypłat kupcowi Aleksandrowi Sobolewskiemu w Śremie, umarza się postępowanie zapobiegawcze z powodu upływu terminu odroczenia wypłat. Śrem, dnia 25 marca 1932 r. Sąd Grodzki. nw 10796

ZBOLAŁE NOGI



UKOJONE
W CIĄGU
1 MINUTY

O ile nogi są zmęczone i zbolale, wrażliwe i spuchnięte, — możecie osiągnąć natychmiastową ulgę, — zanurzając je w kąpiele z Saltrat Rodell. — Wrażliwość nóg jak również palenie i spuchlizna znikają całkowicie w ciągu 1 minuty. Sole lecznicze i tlen, wydzielane przez Saltrat, przenikają do głębi por i wyciągają kwasy i jady powodujące ból. Zmiękczenia one odciski do tego stopnia, że można je odjąć w całości wraz z korzeniami. Po jednej kąpiele w Saltrat Rodell można już nieraz nosić obuwie o cały numer mniejsze niż poprzednio. Używajcie regularnie Saltrat, a pożegnacie się na zawsze ze zbolalymi, spuchniętymi nogami. Do nabycia we wszystkich aptekach i składach aptecznych. SPECJALNA UWAGA: Wszyscy cierpiący na ból nóg, powinni przeczytać nową książkę Dra Catrin, z której dowiedzą się, jak pozbyć się odcisków i wyleczyć raz na zawsze zbolale, zmęczone nogi. Cena zł. 2. — Dzięki specjalnej organizacji, wszystkim czytelnikom tej gazety wysyłamy bezpłatny egzemplarz w ciągu najbliższych 10 dni. Adres: Skład główny: L. Nasierowski, oddział 15-C, Warszawa, Kaliska 9. Nie trzeba przysłać pieniędzy. nw 10988

Losy

II klasy nadeszły

zamiana Plac Wolności 3

Kolektura Loterii Państwowej

STEFAN CENTOWSKI

Poznań, Plac Wolności 3

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, 1, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

„Antyki“

meble używane sprzedaje, kupuje Wielkie Garbary 39. Pw 18 565-55.195

Kapelusze

modne najtaniej sprzedaje Ceglowski, Pocztowa 5. nw 10 182

Koszule

na miarę wykonuje, materiały własne. Ceglowski, Pocztowa 5. nw 10 181

Parcele

40 gr. mtr. między Bukowską — Dąbrowskiego przy wpłacie 100; Antoninku, Starolecie i wszystkich dzielnicach Poznania. DeKa-Ha. Aleje Marcinkowskiego 13. zdw 64 069-70

Sypialnie

debowe kompletne materacami 330.—, jadalnie debowe 390.—, kuchnie 100.— Fabryka Mebli, Rynek Śródecki, telef. 19-59. zdw 62 576

Najszczęśliwsze

losy poleca Kędziora kolektura. Poznań Sieroca 5/6. zdw 47 926

Rakieta

tennisowa tania. Oferty Kurjer Poznański zdp 64 014

Dom — wille

nowa dochodowa sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 457

Chevrolet

ciężarówkę 2 tonnową w dobrym stanie okazynie sprzedam. Szamotul. Wroniecka 27. zdw 64 593

Gramofony — Płyty
Przybory — Naprawy
majsternia u fachowca „Kastor” św. Marcin 55. dw 3497

Okucia

budowlane meblowe najtaniej Stanisław Węwior — Poznań św. Marcin 34 Specjalny skład okuć. telefon 34-51 dw 2 936/7

Nowy

Dom Komisyjny Wozna 16. sprzedaje i kupuje meble używane garderobe różne inne przedmioty. Pw 16 033-55.16

Majątek

Poznańskie, 730 morg. w tem 80 lak. inwentarz kompletny, przy szosie, dworzec 2 km., cena handlowa 300 zł morga, wpłaty 100 tys. zł. Majątek na Pomorzu 550 morg w tem 80 lak. 70 lasu przy szosie, dworzec 2½ km., cena handlowa 160 000, wpłaty 40 do 60 000 zł. Kujawskie pośrednictwo Behr, Strzelno Wlkp. dw 3 703

Majątek

1400 morg. Kujawy, blisko Inowrocławia, cena handlowa 400 000 zł, wpłata według umowy. Poza tem duży wybór większych i mniejszych majątków. Łaskawe zgłoszenia uprasza z podaniem dysponow gotówki, poczem podam niezwłocznie stosowne maćki. Kujawskie pośrednictwo Behr, Strzelno Wlkp. dw 3 704

Majątek

418 morg na Kujawach, cena handlowa 160 000 zł wpłata 60 do 80 000 zł. Majątek na Kujawach 200 morg, cena handlowa 75 000 zł, wpłata 30—40 000 zł. Łaskawe zgłoszenia Behr, Strzelno Wlkp. dw 3 705

Gospodarstwo

84 morgi na Kujawach, cena 30 tys. zł, wpłaty 20 000 zł. Gospodarstwo 55 morg, cena 21 000 zł, wpłaty 10—15 000 zł. Zgłoszenia Behr, Strzelno Wlkp. dw 3 706

Dzierżawa

750 morg. z morgi 60 funt., 12 koni, 30 bydła, objęcie 13 000 zł. Dzierżawa 500 morg. 150 funt. z morgi, 15 koni, 35 bydła, objęcie 30 000 zł. Zgłoszenia Behr, Strzelno Wlkp. dw 3 707

Rakarnie

13 morgi ziemi sprzedam lub zamienię na dom lub gospodarstwo ewentualnie dopłace. Zgłoszenia Lewandowski, Strzelno, ul. Koscielnia Wlkp. dw 3 708

Meble kuchenne

najtaniej sprzedaje Koniecki, Piaskowa 3 kuchnie od 110 zł. zdw 59 744

Meble

tanio wprost z składnicy poleca K. Bakos, ul. Wenejańska 1. Most Chwaliszewski przy krzyżu. zdw 59 858

Restauracja

na sprzedaż. Adres Kurjer Pozn. zdw 62 951

Skład

instrumentów muzycznych 30 lat istniejący sprzedam przy wpłacie 25 000. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 64 084

Armatury

do pieców — drzewiczki, płyty, ruszta, piekarniki i t. d. najtaniej — Polska Hurtownia Żelaza, Plac Sapieżyński 2. zdw 64 114

Sprzedam

skład kolonialny ze sprzedażą wódeczną i tytoniową Śródmieście, Mieszkanki dwa pokoje kuchnia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 755

Meble

stylowe okazynie sprzedam. — Szczaniecki wytwórnia mebli, — Piaskowa 3. zdw 64 766

Dom

z ogrodem 10 ubikacji tania sprzedam. Zabikowo, ul. Polna 8 zdw 64 747

Nagrody — Prezenty

Słoje do zapraw

Porcelanę

zupelnie tania tylko wprost w Hurtowni Porcelany. Wroniecka 24. podwórze. zdw 64 777

Tanio

90 kg. białego metalu. Wielka 15. miesz. 18 zdw 64 784

Skład

wyrobów tytoniowych i papieru z 2-pokojowym mieszkaniem i kuchnią. Adres wskazuje Kurjer Poznański zdw 64 797

Pianino

Wierzbicice 18. m. 9. zdw 64 799

Sprzedam

motocykl z przyczepką okazynie. Chłodna 6 II. p. zdw 64 781

Rowerek

dziecięcy bardzo tania sprzedam. Rzepeckiego 27. m. 5. zdw 64 808

Sprzedam

3 samochody. 2 Fordy limuzyny, 1 Chevrolet otwarty, gotowe do jazdy okazynie tania. Zgłoszenia Józef Wojciechowski, Czerniejewo, pow. Gniezno, zdw 64 810

Motocykl

Rudge Whitworth prawie nowy gotowy do jazdy okazynie sprzedam. Rzemyszkiewicz, Półwiejska 4. zdw 64 848

Rowerek

dziecięcy korzystnie na sprzedaż. Poznańska 27 skrzydło lewo, mieszkanie 15. zdw 64 849

Motocykl

za 240.— sprzedam. Adres wskazuje Kurjer Pozn. zdw 64 870

Parcele

Antoninek, Naramowice, Staroleka 0,50, Dąbrowskiego 1,50, Bukowska 4,00. „Osadopol”. Rzeczypospolitej 9. zdw 64 874

Buldog

francuski młody sprzedam tania. Rzeczypospolitej 9. m. 11. zdw 64 876

Skład

kolonialny z kompletnym urządzeniem maglem oraz mieszkaniem. Adres Kurjer Pozn. zdw 64 879

Głośnik

Philipsa. Niegolewskich 16. mieszkanie 7. zdw 64 884

Superfiat

jak nowy za bezcen na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 886

Ford

otwarty maszyną dobrze utrzymanym 5 dobrych opon, gotowy do jazdy, korzystnie sprzedam. — Zgłoszenia: św. Marcin 21 mieszkanie 9. zdw 64 898

Dywany

Chodniki

Kilimy

najtaniej w firmie Dywany Żywieckie Bracia Górecy, Poznań Stary Rynek 44, I. Pietro, wejście z ulicy Woźnej. Pw 18 714-22.203

Skład

owoców przy ruchliwej ulicy sprzedam. Sew Mielżyńskiego 1. m. 3. zdw 64 896

Parcele

przy ul. Łukaszczyca i Kolejowej m. 2 po 4,50 sprzedam. Zgłoszenia restauracja Matejki 56. dw 3789

Sprzedam

dom mieszkalny z ogrodem w Poznaniu. Pośrednicy wykluczeni. Oferty „Par.” Aleje Marcinkowskiego 11. pod 59 226. Pw 18 815-55.226

Fortepian

Hofbauer, Wiedeń, odpowiedni do lokalu orzeczeniem rzeczoznawców większej wartości tania 450. Spieszne zgłoszenia: Hiedorski, Wspólna 57. zdw 65 018

Sprzedam

dom dużym ogrodem owocowym, i warzywnym, wpłaty 25.000.—, Sielska 41a. zdw 64 921

Majutki

500 morg 120.000, 410 morg 90.000, wpłaty ugodą. Rutkowski, Grobla 29. zdw 64 919

64

morgi, prywatne budynki, ziemia dobra, las, woda, przy miesiące 20 000 wpłaty 7 000 — 10 000 amortyzacja sprzedam Ratajczak, plac Sapieżyński 4. zdw 65 043

„Fiat“

503 otwarty 5 osob. w dobrym stanie sprzedam. Rożnowski, Jasna 5 m. 5. zdw 64 869

Maszynę

do szycia używaną sprzedam. Adres wskazuje Kurjer Poznański zdw 64 982

Maszynę

pisania sprzedam. Sikorska, Chelmońskiego 10 zdw 64 984

Limuzynę

4 osobowa dobrze utrzymana korzystnie sprzedam właściciel. Zgłoszenia telefon 69-51. zdw 65 026

Okazyjnie

akumulatory radiowe sprzedam. Dolna Wilda 21. m. 3. zdw 65 020



Walizy kolorowe

od 90 groszy. W. Czyst. Szkolna 11. — naprzeciw Szpitala. Pw 18 587-22.180

Pianino

mahoniowe (Jähne) zupełnie jak nowe, z elektr. oświetl. sprzedam. Blizsza wiad. Kurjer Poznański zdw 65 027

Wózek

dziecięcy, modny sprzedam. Polna 1. m. 18. 12—3. 7—9. zdw 65 084

Wózek

dziecięcy. Małeckiego 12. m. 9. zdw 65 046

Kolonjalke

tanio oddam. Dzierżawa 80 zł. Centrum. Adr Kurjer Poznański zdw 64 929

Rower

meski, wózek sportowy tania sprzedam. Ostrowski 15. m. 13. zdw 64 998

Pianino

tanio sprzedam. Dąbrowskiego 65. parter, prawo. zdw 65 013

Pianino

w dobrym stanie wyjeżdżając. sprzedam tania. Poznańska 27a. m. 7. Szolcowa. zdw 64 917

Wózek

dziecięcy, duży sprzedam. Tranquilla 23. m. 10 zdw 64 908

Maszynę

ramienna szewska, damska sprzedam. Warsztat. Szamarskiego 31. zdw 64 905

Singera

maszynę sprzedam. Drużbackiej 1. miesz. 4. zdw 64 904

Dom

parterowy, pięć ubikacji z placem pod budowę, tania sprzedam. Poznań, Debiec, Brzozowa 3 Nowak. zdw 64 802/3

Sypialnie

sprzedaje najkorzystniej Stolarnia Rybaki 15. nw 8857/8

2

łóżka, stoliki i akwarium do ryb. Strzelecka 20. m. 12. zdw 64 722

Willkę

4 pokojowa ogrodem (Puszczykowsko) za 7500, wpłaty 5.000. sprzedam. Popielski, Poznań, Piekary 18. I. zdw 65 015-16

Pianino Quant

forteplany, harmonjum, radio, aparaty, gramofony, okazynie tania. Lokal publ. Licytacji Wroniecka 4. Tel 3 175. Pw 18 730-22.219

Kasy National

szafy żelazne, maszynę do pisania, urządzenie składowe tania. Lokal Licytacji, Wroniecka 4. Pw 18 729-22.220

Krzesła

różne, większe parcie, biurka, fotele, kanapy, leżanki i inne meble Lokal Licytacji, Wroniecka 4. Pw 18 728-22.227

Jadalka

kompl., sypialka, szafy, stoły okazynie. Lokal Licytacji, Wroniecka 4. Pw 18 727-22.231

Rower

zupełnie nowy damski i męski tania. Słowackiego 48, mieszkanie 6 jw 3293

Skład

cukierków, kawiarnia korzystnie. Wyjazd. Informacja Piekary 10, mieszkanie 3. zdw 65 124

Młoda

wliczyce (suczka) sprzedam tania. — Grunwaldzka 27, mieszkanie 1. zdw 65 123

Skład

spożywczy, wyrobów tytoniowych z towaram 2.000.— Tomczak Wozna 21. zdw 65 109

Parowy

garnitur do mlecki, kompletny zaraz korzystnie na sprzedaż, marki Rustom Proktor. A. Jalożyński, Wozniki, p. Falkowo, pow. Gniezno. zdw 65 005

Tanio

kompletna sypialka jasna, kompletna kuchnia biała, oraz inne meble używane. Kupuje także meble używane. Polska Składnica mebli używanych, Wozna 44. zdw 64 949

Domek

Swarzędzu, dochód roczny 2.400, cena 14.500. Dutkiewicz, Poznań, Chwaliszewo 70. zdw 64 953

Stoły

binrowe, kasa ogniotrwała, stoliki pod maszynę, kartoteki i inne, z likwidacji biura tania do sprzedania A. Orłowski, Fr. Ratajczaka 15. (Pasaż Apollo prawo) godz. 17—18. zdw 64 942

Gospodarstwo

60 morg I klasy pow. Inowrocław kościół, szkoła, zabudowanie maszynowe, J. Płoszyński, Samsieczno, poczta Mrocza, pow. Bydgoszcz. zdw 64 970

Dom

rodzaj wille składem Poznań, rodzaj wille 8.000, sprzedam Bloch, Poznań, Długa 5. zdw 64 958

53

morgi, zabudowania I klasy, dom 5 pokoi, cena 7.500, wpłaty 5.000. Kawiarnia, Poznań, Garniecka 5. zdw 65 129

Naprawę okazja

ładny skład kol.-nabiałowy dobrze prosperujący kompletnie urządzone sprzedam tania, powody rodzinne Dąbrowskiego 4. zdw 65 035

Radjoaparar

pieciolampkowy korzystnie. Piekary 13 b, mieszkanie 10. zdw 65 036

Samochód

limuzynę po remoncie sprzedam. Wielka 12 m. 7. zdw 65 039

Idealnie czysty odbiór

3—4 kr. poj. przy popularnym 3 lamp, aparacie, długotrwałość do 15 miesięcy daje jedynie anodowa kama „Extra”. Ognio na żądanie. Ognio. Wytw. elem. Poznań, W. Garbary 19, tel. 38 01. Pw 18 716-22.209

Jadłodajnia

z wyszynkiem piwa w Kaliszu przy ruchliwej ulicy z powodu choroby od zaraz do sprzedania. Adres Kurjer Pozn. zdw 65 095

Fiat 501

4-osobowy otwarty na balonach po gruntownym remoncie, okazynie na sprzedaż. Elibor, Gasiorowskich 6. Pw 18 731-22.215

Motocykl

dobrym stanie sprzedam tania. Adres Kurjer Poznański Stary Rynek rw 6052

Skład

piekarski małe mieszkanie. Oferty Kurjer Poznański rw 6051

Radjo walizkowe

dwulampowe, do użytku domowego i spacerowego sprzedam. Komplet 150 zł, gotówka 120. Oferty Kurjer Poznański zdw 65 105

Sprzedam

3 pokoi
z komfortem bez odstepnego, ewent. dzierżawa naprzód poszukuje zbrojowca na stałej posadzie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 792

Wyższy
urzednik państwowy poszukuje mieszkania 4-6 pokojowego. Dzierżawa pół roku zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 793

Pokoju
próżnego wzgl. miesz. pokoju z kuchnią poszukuje małżeństwo bezdzietne. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 877

Pokój
i kuchnię lub pokój poszukuje wprost od gospodarza. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 64 829

4-5
pokoi w śródmieściu, Agencji wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 871

Stróżstwa
poszukuje małżeństwo bezdzietne, dobre polecone przez swych chlebodawców, obeznane z centralnym ogrzewaniem. Na życzenie kaucja. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 895

Pokój
lub dwa kuchnie od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 909

Mieszkania
2-3 pokojowego poszukuje od lipca. Czynsz pewny, ewtl. zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdw 65 002

Poszukuje
dzierżawy mieszkania z przynależną dużą piwnicą, remizą lub też szopa. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 988

Starszy
urzednik kolej. poszukuje od 1. 7. br. w Pozn. 3-4 pok. miesz. za cenę umiark. bez odstepu. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 65 094

4-5
pokoi kuchnia, łazienka w miescie wzrost od gospodarza. Czynsz do 150.— platny wedle umowy. Oferty Kurjer Pozn. zdw 65 169

Dwa
względnie 3-pokojowe kuchnie centrum. place rok zgóry. Zgłoszenia Wielka 17 wejście Wielkie Garbary. Śniadalnica. rw 6069

2
nienumebrowanych pokoi z kuchnią lub używaniem szuka zaraz wdowa po poruczniku i dzieckiem. Oferty podaniem warunków. Ciepłota. Wielkie Garbary 36. rw 6059

Poszukuje
pokoi z kuchnią, place na rok zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 947

Mieszkania
2-3 pokojowego wprost od gospodarza poszukuje centrum lub łaznia wyższy urzednik wojewódzki. Czynsz pewny. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 963

Mieszkania
3-4 pokojowego komfort. obszerne poszukuje wzrost od gospodarza do sytuacji małżeństwo. Place kwartał zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 961

2
lub 3 pok. mieszkania szukam. Place zgóry. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 65 123

Urzednik
poszukuje 2-4 pokoi, czynsz regularnie ewtl. zgóry, gwarancja. Oferty Kurjer Pozn. zdw 65 114

Dwupokojowego
mieszkania z kuchnią poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 65 049

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamiana
poszukuje stróżstwa z zamianą mieszkania na pokój i kuchnię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 786

Zamiana
3 pokoje z komfortem. centralne ogrzewanie. 120.— miesiecznie na 2 pokojowe. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 812

11 POKOJE UMEBL.

Małżeństwu
bezdzielnemu, panu, pani czysty. Wierzbice 23, m. 9. zdw 64 631

Za 25 zł
skromny pokój dla panienki Poznańska 59 m. 3. narożnik Jasnej. zdw 62 817

Dwuosobowy
frontowy. Strona 26, m. 5. zdw 63 094

Pokój
ładny, dwuosobowy wszelkie wygody. telefon. Miodowicza 21-25. mieszkanie 6. Orłada od 4-6. zdw 64 939

Tanio
czyste, słoneczne, piękne. frontowe niekrepujące pokoje umebrowane w zielonej przy ogródkach zaraz razem lub pojedynczo. Zielona 3, m. 6. zdw 64 420

Niekrepujący
od 1 czerwca panom lub paniom. Górna Wilda 17. mieszkanie 9. zdw 62 126

Pokój
dobrze umebrowany elektryczność utrzymaniem bez i jeden próżny wynajme panu godz. 1-3. Półwiejska 5, m. 5. zdw 61 817

Pokój
Kolejowa 46, trzyn dom, mieszkanie 7. zdw 63 590

Słoneczny
ładny pokój. Piekary 24, m. 4. zdw 65 104

Frontowy
dwuosobowy, balkon. Zielona 2, m. 6. zdw 65 103

Pokój
inteligentnej osobie wynajme. — Strusia 6, Łazarz, miesz. 11. zdw 64 764

Pokój
elektrycznością. Dąbrowskiego 49, m. 16. zdw 64 760

Pokój
frontowy słoneczny, oddam tanio Rybaki 23 miesz. 8. zdw 64 753

Frontowy
umebrowany. Strumykowa 35, mieszkanie 10. zdw 64 757

Pokoje
dwa wzgl. jeden duży, w willi dobrze umebrowane łazienka, telefon, oświetlenie elektryczne, ewent. bezdzietnemu małżeństwu bez używania kuchni wydzierżawie. Zgłoszenia telefon 60-29. zdw 64 754

Dobrze
umebrowany pokój. Scholz, Kwiatowa 5, III, m. 9. zdw 64 749

Pokoik
zaraz. Fabryczna 6, m. 8. zdw 64 748

Pokój
zaraz Zielona 3, m. 9. zdw 64 735

Pokoje
niekrepujące utrzymaniem lub bez. 3 Maja 6, m. 7. zdw 64 851

Klatki
Grobła 10, m. 8. zdw 64 861

Pokój
Wierzbice 30a, m. 4. zdw 64 866

Pokój
elektryczne światło zaraz. Wierzbice 14, m. 17. zdw 64 881

Niekrepujący
Niegolewskich 16, m. 7. zdw 64 883

Utrzymaniem
lub bez pianina, lift. 27 Grudnia 10, m. 6. zdw 64 835

Lepszy
pokój elektryczność. panu Wrocław 5, m. 5. zdw 64 843

Pokój
Św. Marcina 64, III, front. zdw 64 897

Niekrepujący
Łakowa 16, I, ptr. zdw 64 880

Centrum
frontowy. Rzeczpospolitej 2, III. zdw 64 888

Pokój
klatki schodowej. Szulc, Pocztowa 12. zdw 64 918

Wspólny
pokój, elektryczność. Adres Kurjer Pozn. zdw 64 916

Frontowy
zaraz. Marcina 5, II, m. 11. zdw 64 913

Pokój
Skarbowska 14, m. 8. zdw 64 912

Niekrepujący
odnowiony, elektryka, łazienka, utrzymanie, bez zaraz. Różana 23, II. zdw 64 903

Panom
dwa — trzyosobowy dwadzieścia pięć, obłady. Wrocław 13, m. 11. zdw 65 024

Jasna
9 mieszkanie 4 pokoi z wygodami, elektryczność. zdw 65 019

Elegancki
oddzielne wejście wynajme, Podgórna 13, mieszkanie 10. zdw 65 012

Pokój
frontowy, niedrogi zaraz. Wielka 17, m. 13. zdw 65 003

Pokoik
Słowackiego 29, II, prawo. zdw 64 992

Pokój
Młyńska 3, m. 8. Pw 18 733-55 229

Pokój
z klatki schodowej natychmiast do wynajęcia. Dąbrowskiego 34, mieszkanie 3. zdw 65 076

Pokój
niekrepujący umebrowany bez pościeli dla pana. Słowackiego 42, I, prawo. jw 3294

Pokój
elegancki zaraz. Przecznicza 2, m. 4. jw 3300

Długa
19 m. 5. rw 6060

Pokój
1-2 osobowy. Św. Marcina 20, m. 6. zdw 64 944

Prześlizne
pokoje umebrowane w eleg. domu blisko Mostu Teatr. zaraz do wynajęcia. Do dysp. telefon, łazienka, z utrzymaniem lub bez za przystępną cenę. 2 pokoje dla małżeństwa lub pana, 1 pokój dla panny. Brodniewicza, Słowackiego 12, III. zdw 65 126

Pokój
umebrowany szasz. Zielona 7, mieszkanie 10. zdw 64 932

Pokój
dla 2-3 osób, małżeństwu. Marcina 5, m. 10. zdw 64 930

Pokój
klatka, elektr., ewtl. łazienka. Maszalska 5a, miesz. 13. zdw 64 927

Dwa
lub jeden umebrowane. Bukowska 9, II. zdw 64 963

Pokoju
centrum, poszukuje rodzina ziemianka. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 960

Elegancki
panom Plac Sapieżyński 5, m. 7. zdw 64 954

Pocztowa
16, m. 11. 2 czyste pokoje ze wszystkimi, komfortem, do wynajęcia od zaraz. zdw 64 951

Pokój
blisko dworca. Focha 27, front, II, mieszkanie 9. zdw 64 950

Utrzymaniem
bez. Dziatynskich 3, m. 5. zdw 65 135

Romana
Szymańskiego 3, mieszkanie 3. zdw 65 119

Lepszy
elegancki telefon. Przecznicza 10, m. 1. zdw 65 110

Skromny
pokoi oddam panience. Św. Marcin 62, m. 6. zdw 65 040

Jedno
dwuosobowy także małżeństwu. Kreta 6, m. 2. zdw 65 041

Tanio
ładny pokój elektryczność. Kantaka 8, m. 7. zdw 65 050

Ładny
niekrepujący od zaraz. Kreta 24, m. 10. zdw 65 063

Pokój
oddam za posługę. Skarbowska 14, m. 5. zdw 65 073

Pokój
lepszy zaraz. Małe Garbary 4, Wawer. zdw 65 144

Umeblowany
balkon, telefon tanio. Strona 27-9. zdw 65 108

12 SZUKA POKOJU

Solidne
małżeństwo poszukuje portierstwa lub próżnego pokoju za posługę. Oferty Kurjer Pozn. zdw 65 783

Próżnego
dużego pokoju śródmieście. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 858

Bezdzielnne
małżeństwo etatowy urzednik poszukuje zaraz próżnego lub umebrowanego pokoju używaniem kuchni, możliwie centrum, nie wyżej II piętra. Oferty ceną Kurjer Pozn. zdw 64 863

2-3
pokoi z telefonem na biuro poszukujemy. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 887

Pokoju
umebrowanego używaniem kuchni, tylko przy Placu Wolności zaraz solidna pani. Spieszne oferty Kurjer Pozn. zdw 64 981

Pokoju
taniego okolicy Wielkiej poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 6063

Jednoosobowego
taniego, poszukuje student. Oferty ceną Kurjer Pozn. zdw 64 940

Pokój
używaniem kuchni centrum inteligentna rodzina do I piętra zaraz. Oferty ceną Kurjer Pozn. zdw 65 120

Pokoju
szuka aplikant sądowy. Oferty z ceną do Kurjera Pozn. zdw 65 112

Mieszkania
5 pokojowego komfort, łazienka okolicy Jeży, czynszem miesiecznym od gospodarza od 1 sierpnia. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdw 65 042

13 LOKALE

Dwa
lub trzy pokoje, duże, jasne, na cicha pracownie potrzebne. Tylko w centrum nie wyżej pierwszego piętra. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 750

Skład
pokojem przy Pl. Wolności nadajacy się na każdą branżę zaraz do odstąpienia. Wymarzony punkt na skład rzemieślniczy. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 772

Lokalu
handlowego przy ruchliwej ulicy poszukuje się. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 64 810

14 DZIERŻAWY

Dzierżawa
probowstwo wielkości 225 mórg, pow. Bydgoszcz z żywym i martwym inwentarzem oraz żniwem J. Płoszyński, Samoszewo, poczta Mrocza, pow. Bydgoszcz. zdw 64 971

Szukam
dzierżawy gościnną z 25 morgami ziemi. Szczegółowe oferty adresować Kurjer Pozn. zdw 64 983

Rzetelnemu
fachowcowi wydzierżawię piekarnię — cukiernię z składem kol. przy Poznaniu Rynek. Obiecie około 10 000. Oferty Kurjer Pozn. zdw 65 075

Restauracja
pełna koncesja, sala czteropokojowa mieszkaniami w Poznaniu od właściciela 3 500 w tem dzierżawa. Mroczkowski, Żydowska 1. rw 6066

Od gospodarza
zaraz do wynajęcia razem lub oddzielnie lokal narożnikowy z urządzeniem na skład delikatesów. Mieszkanie 3 pokojowe frontowe, parterowe, łazienka, wygody, kuchnia Matejki 43-49 portier wskazuje. dw 3791

15 LETNISKI I UZDROWISKA

Żegiestów pensjonat żorlina
pokoje z utrzymaniem czerwcowe od 5 zł piękne położenie, bieżąca, ciepła zimna woda, lekarz, auta biblioteka, radio. Bielecka. dw 3 742

Krościenko n. D.
Pensjonat „Hanka” przyjmuję po cenach niższych. dwp. 3751

Hrebenów
jedno z najpiękniejszych letnisk w Karpatach (500 mtr.) wśród lasów szpilkowych nad rzeką Opór Poczty Dom Zdrowia pierwszyorzędny pensjonat polski. Kapiela rzeczna, wietrzne, słoneczne. Biblioteka, tenis, radio, wywieziarki, zebrania towarzyskie. Poloni letniskowej towarzyszy gry i zabawy. Telefon nr. 1. — Kapiela domowa. Kuchnia we własnym zarządzie. Ceny niskie. Stacja kolejowa (szlak Lwów — Ławocze), poczta w miejscu. zdw 64 364

Krynica „Stella”
pod zarządem Julii Węgielewej (przy Nowych Łazienkach) poleca pokoje słoneczne komfortowo urządzone z ciepłą i zimną wodą bieżącą w pokojach. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. zdw 57 310

Wisła
Pensjonat „Dziecińska” T. Przedsiębiorstwa pokoje z całodziennym utrzymaniem Informacja Kossobudzka, Poznań, Wyspiańskiego 14 telefon 61-54. zdw 60 514

Pokoje
na letnisko zaraz do wynajęcia. W pobliżu lasy i jeziora. Zgłoszenia uszne lub listowne W. Słowińska, Steszew, Łaskowa 3. zdw 64 800

Pokój
kuchnia do wynajęcia na letnisko. Rohling, Łasek, poczta Zabikowo. zdw 64 806

Letnisko
wielki powiat rawicki 2 osoby, dogodne warunki. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 64 847

Orłowo Morskie
w lepszej prywatnej willi z pięcioro tenisowym polem do wynajęcia, najwyżej dwuosobowe w czerwcu 100.— w lipcu i sierpniu po 150.— Na życzenie z wikttem. Adres poda Kurjer Pozn. zdw 64 852

Lipiec
małżeństwo z trojga szkolnymi dziećmi poszukuje letniska z utrzymaniem, gdzie las i woda jak najbliżej Poznania. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 855

Wypoczynek
majątek w Obornickim, okolica piękna, zdrowa i sucha. Lasy i rzeka. Kuchnia wykwinna 5 zł. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 64 828

Dla
poważniejszych Panów lubiących polowanie letnisko w pięknej okolicy nad jeziorem. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 64 830

Truskawiec
Pensjonat „Małopolanka”, komfort, radio, telefon, prima kuchnia, ceny konkurencyjne, od 20 maja. Halina Tomaszewska, Górski. nw 10 990

Zakopane - Bukowina
Willi Wierchy poleca pokoje z utrzymaniem dziennie 7 zł. Piękne położenie przy Domu Ludowym. Odzwonienie 5 razy dziennie. Informacje Poznańska 26, m. 8. zdw 65 098

Letniska
Puszczykowo — Puszczykowsko 2 lub 1 pokój z kuchnią poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 65 001

Letnisko
pokoje na czas letni polecam w pięknej okolicy przy lesie. Warcie ogród, komunikacja kolejowa autobusowa, poczta Orzechy. Zielonogóra, F. Gaworowski. zdw 65 087

Letnisko
Uniwersytet Ludowy w Dalkach pod Gnieznem przyjmuję gości z utrzymaniem od 5 zł lub bez utrzymania. Piękny, suchy park, lasy iglicowy i liściasty w miejscu w pobliżu lasy wielkie. zdw 64 948

Krynica
uroczyste położenie pierwszorzędnego pensjonatu „Reduta” (5 minut od Nowych Łazienek) pokoje słoneczne z balkonami — doskonała kuchnia, ceny krzyżowe. Otwarci cały rok. dw 3794

Zakopane
„Florida” pensjonat M. Parzykiej przy ul. Chałubińskiego — dom nowoczesny, duży, zadziorny ogród, kuchnia bardzo dobra, ceny niższe. Telefon 554. nw 10 993

Muszyna — Zdrój
pensjonat „Hanka” Heleny Olaszewskiej poleca pokoje z wykwintnym utrzymaniem po cenach przystępnych. Kapiela Popradowa, mineralne i borowinowe w miejscu. dw 3797

Letnisko
las, woda, słiczna okolica, poleca pokoje z dobrym utrzymaniem, tanio. Ostojki, Nowawies Podgórną, poczta Borzykowo (Wrzesnia). zdw 64 911

16 OSOBISTE

75 gr
manicure trwałe farbowanie. — Kramarska 27, I. rw 6067

Podziękowanie
Pani F. Niemyskiej, właścicielce wytwórni kosmetycznej „Poznań”, Grunwaldzka 5, wyrażam szczerze uznanie i polecam wszystkim wypróbować przezenną krem kosmetyczny „Orhidol” jako prearat nadzwyczaj skuteczny — przeciw zanieczyszczeniom skóry, piegiom, krostom i t. p. Takim wyrobom krajowym Szczęść Boże. Jadwiga Seroczanka, Poznań, Młyńska 12. zdw 65 136

21 ZGUBY

Indeks
zagaln. (L. album 1364) wydany przez Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Poznańskiego na nazwisko Stańczakówny Sylwestry. zdw 46 805

Zaginął
czarny piesek wyhodowany. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 807

Świadectwa
pracodawców zagubili, uczciwy znalazca zechce oddać Maria Nowakówna. Patrona Jackowskiego 30, u pp. Kozackich. zdw 64 831

Zgubiono
ul. Dąbrowskiego, Św. Marcin, portmonetkę zawierającą 125 zł. Poszkodowana traci swój cały pieniądz, prosi szlachetnego znalazcę o zwrot. Wdowa Leontyna Niklas, Podgórna 13, m. 9. zdw 65 156/7

22 ROZMAITE

Tysiące chorych
na katar żołądka wędzica kurcze, bóle, niestrawność, zgagę, nudności, wymioty, brak apetytu, ogólne osłabienie etc. Odzyskali zdrowie używając ziółka sławnego na cały świat. Doktor Dietla, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Żadajcie bezpłatnie broszury pocztą. Adres Liszki, Anteka. Pw 11 194/5-62.63/4

Przepisuje
na maszynę tanio. Lewandowska, Focha 94 wejście z Pasażu m. 13. zdw 62 316

1,45
pończochy jedwabne do prania 1a jedwab 2,90 złoty Bemberg od 3,25 pończocha jedwabna niedocięta, nieonej trwałości od 3,90. pończochy maco od 45 gr. jedwabny flor od 95 gr. 1a pończocha poczwórna od 1,90. fil d'ecosse od 2,90. poczwórny fil d'ecosse od 3,25. Dziesięć nr. 5 od 60 gr. 10 nr. od 80 gr. skarpety meskie od 45 gr. deseniove od 75 gr. poleca po znacznie niższych cenach w wielkim wyborze specjalny magazyn pończoch i fabryka bielizny J. Schubert Poznań, ul. Wrocław 3a. Ceny niskie — towary trwałe. Pw 16 017-14.30

Wadliwa
wymowa jak belkot, sepienie, jankanie usuwa w 12 lekcjach tanio za pomocą własnego systemu Jan Lange b. dyrektor Teatrów Polskich, ul. Kantaka 1 III, front przyjmuję od 3-5 po poł. zdw 64 416

Samochoodem
ciezarowym zwożki przeprowadzki. Tel. 70-19. zdw 64 925

Kto
podejmie się rozprzedaży bardzo poczytnej książki. Oferty tylko dokładnymi warunkami do Kurjera Pozn. zdw 64 815

Przyjmę
dziecko na wychowanie i lepszego pochodzenia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 840

Dziecko
oddam chłopiec 8 miesięcy. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 873

Przyjmę
dziecko na wychowanie i lepszego pochodzenia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 840

Salon
mód. Fr. Ratajczaka 10, szyje elegancko, tanio. zdw 64 899

Obiady
kolacje smaczne — tanie wydaje Małopolka kuchnia domowa. Młyńska 13, m. 6. zdw 65 029-30

Wróżę
z kart, z reki — tylko osobom inteligentnym. Oferty Kurjer Pozn. zdw 65 081

Gandawczyków
byłych wychowawców Uniwersytetu w Gandawie zapraszają dożycielce Kola Gandawczyków do zgłoszenia się. J. Glebocki, Warszawa, Elektrowa 69, m. 35. aw 10 991

Zamienie
samochozik Pikoło na motocykl z przyczepką. Oferty Kurjer Pozn. zdw 65 077

Kajak
dwuosobowy kto pożycz na 5-pięć za wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 937

Obrazy
krajowych artystów wyprzedaje tanio Wystawa 3 Maja 3, podwórce. zdw 64 759

Dyplomowana
krawcowa przyjmuję kostjmy, płaszcze, suknie od 6 zł, wykonanie pierwszorzedne. Skryta 3, m. 3. zdw 64 923

Farbiarnia
wyróbów skóranych poszukuje w Poznaniu kilka placówek składowych odcem przy ciąża zamówień. Pierwszeństwo mają szewcy, rymarze, tapiczerzy. Oferty z podaniem brzozy do Kurjera Pozn. zdw 64 959

Oddam
rocznego chłopczyka na 3 miesięczne wychowanie inteligentnej rodzinie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 65 116

Wykonuję
wszelką garderobę damską, elegancko, tanio. Słowackiego 39, m. 9. jw 3270

Chiromantka
słynna przepowiada przeszłość, teraźniejszość, przyszłość dobrze z rak, kart, Romana Szymańskiego 8, podwórce parter, lewo, przy Placu Światokrzyskim. zdw 65 058

23 OŻENKI

Kawaler
lat 49 szuka starszej panny celem ożenku. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 048

Kawaler
lat 30, cukiernik, piekarsz, przystojny, posiadający umebrowanie i 18 tys., zapozna pannę lub wdówkę z cościołwiek gotówką lub nieruchomością celem ożenku. Pośrednicy wykluczeni. — Oferty proszę skierować Kurjer Pozn. zdw 64 448

Kuchmistrz
kawaler lat 35 szuka współniczki kapitałem 2-3.000.— celem otwarcia jadalni. Ożenek nie wykluczone. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 801

Kłóra
z szlachetnych pań, użyczy energicznemu, samodzielnemu kupcowi, lat 32 dla powiększenia składu kwotę do zł. 15.000.— Procent podług umowy lub też ożenek. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 909

Panna
lat 29 posiadająca własny dom, interesem, bogatej okolicy szuka pana posiadającego kilka tysięcy zł dla wspólnego dobra, celem ożenku. Oferty fotografia Kurjer Pozn. zdw 65 037

Kupiec
stęskniony pragnie poznać w celu matrymonialnym pania, która chciałaby wyjść zażam. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 65 061

Wdowa
średnim wieku, milego usposobienia z mieszkaniem pragnie wyjść zażam. Panowie w stosownym wieku (majątek niekonieczny) — zechcą przesłać oferty Kurjer Pozn. zdw 65 097

Kawaler
lat 45, poszukuje współniczki natychmiast do interesu sezonowego z cościołwiek gotówką. Małżeństwo niewykluczone. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 65 097

24 NAUKA

Angielskiego
francuskiego (wyższego), włoskiego udzielam tanio przez lato. Strzelecka 31, podwórce wprost. II prawo. zdw 64 661

Tłumaczenia
na francuskie, angielskie, niemieckie polskie wykonuje przepisy na maszynie lekcje Spanowska, Aleje Marcinkowskiego 24, m. 31. od 3.30-5. nw 7541

Angielka
rutynowana tanio, wakacyjne lekcje i zbiorowo. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 752

Studentka
3 roku prawa przyjmie kondycję na wyjazd. Konwersacja francuska, początki muzyki. Łaskawe zgłoszenia Poznań, Skarbowska 4, m. 15. zdw 64 824

Studentka
U. P. romanistka poszukuje kondycję. Znajomość francuskiego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 894

Kursy handlowe
Tadeusza Preissa, Ratajczaka 29, 2 lipca. zdw 65 010

Wróżenia
z kart, z reki tanio wyuczam tylko osoby inteligentne. Oferty Kurjer Pozn. zdw 65 080

Udzielam
korepetycji — zakres gimnazjum. Oferty Kurjer Pozn. zdw 65 079

żeńskie Kursy Techniczne
Poznań, Kraszewskiego 17, m. 15, przyjmują zgłoszenia na rok 1932/3. Pw 18 597-55.231

Kto
z Łazarni przygotowuje syna mego w matematyce do egzaminu. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 945

Poszukuje
francuskiego klasa VII. Oferty
Kurjer Poznański zdw 65 061

25 MUZYKA

Pianino
dam w najem. Oferty Kurjer
Poznański zdw 64 854

Zamienie
nowe czarne pianino na stare z do-
płatą. Oferty Kurjer Poznański
zdw 64 994

Pianino
tanio do wynajęcia. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 64 995

Pianino
ćwiczeń lekcie, Mińska 3-8.
Pw 18 734-55, 290

Fortepian
do ćwiczeń. Św. Marcin 20, m. 6.
zdw 64 943

26 ROZRYWKA

Kino Wilsona
„Mogila Nieznanego Żołnierza”.
Maria Malicka — Jerzy Marr.
zdw 64 798

Miły pobyt
„Paryżanka”. Półwiejska 30. —
Koncert artystyczny. zdw 64 993

Czytelnia Dippla
warunki niższe.
Wielki wybór nowości polskich,
francuskich, niemieckich, angielskich.
Plac Wolności 11.
zdw 64 986

Kino Aurora
Szalony Jeździec. zdw 65 071

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej ceny
drobnych

Gospodyni
kucharka. poszukuje posady
1 lub później. Oferty Kurjer
Poznański zdw 64 411

Mamka
cztery tygodnie po porodzie. Czysta,
zdrowa szuka posady. Oferty
Kurjer Poznański zdw 64 378

Krawcowa
poszukuje stałej posady. Zgłoszenia
M. Gurbada. Środa,
Wlkp., Paderewskiego 7.
zdw 64 455

Za
kaucję 500 zł poszukuje posady
portiera woźnego lub innej me-
chanicznej lat 30. Oferty Kurjer
Poznański zdw 64 723

Młodsze
dziewczce do dziecka prac domo-
wych szuka posady. Strzałowa 6,
m. 11. zdw 64 705

Służąca
wiejska szuka posady z gotowa-
niem. Oferty Kurjer Poznański
zdw 64 459

Francuska
szuka posady. Oferty Kurjer
Poznański zdw 65 979

Rzeźbiarz-rysownik
szuka posady. Oferty Kurjer
Poznański zdw 65 973

TEATRY

Teatr Wielki: Sobota, 4. 6. —
o 20,30 — Obchód Moniusz-
kowski „Straszny Dwór”,
opera na plenerze na Tar-
gach Poznańskich.

Teatr Polski: Dziś — „Baby”.
Piątek, 3. 6. — „Baby”.

Teatr Nowy: Dziś — „Wesoły
wspólnik” z Antonim Fert-
nerem.
Piątek, 3. 6. — „Wesoły
wspólnik” z Antonim Fert-
nerem.
Sobota, 4. 6. — „Wesoły
wspólnik” z Antonim Fert-
nerem.

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „7 dni szczęścia”.
Aurora: „Szalony jeździec”.
Colosseum: „Pieśń Truba-
dura”.
Corso: „Złotokopieć młodość”
i „Młodość Cowboya”.
Metropolis: Tajny Detektyw.
(salonowy dramat).
Muza: „Serce nie służy”.
Odeon: „Alraune”.
Orzeł: „Wybuch w prochu-
ni” i „Małżeństwo na złość”.
Renaissance: „Kłamięsz ko-
biete” i „Djabelek”.
Roxy: „Bogini Pokus”.
Sfinks: „Wieczna miłość”.
Słońce: „Złodziej Miłości”.
Tecza: „Rinaldo Rinaldini”.
Wilsona: Mogila Nieznanego
Żołnierza.

Leśnik - inżynier
kawaler, samodzielny, praktyk,
pierwszorzędne referencje posu-
kuje zaraz posady. Grudziądz, ul.
Kilińskiego 10, L. Korbut.
zdw 64 513

Inteligentna
pani do prowadzenia składu z
małą kaucją, poszukuje posady.
Adres Kurjer Pozn. zdw 64 188

Fotograf
laborant-retuszer poszukuje po-
sady. Łaskawe zgłoszenia Kur-
jer Pozn. zdw 64 429

Dziewczyna
poszukuje posady — posady —
świadectwa pierwszorzędne. —
Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 64 375

Piekarz-cukiernik
piecowy poszukuje posady od za-
raz. Łaskawe zgłoszenia do Ku-
rjera Pozn. zdw 64 456

Korespondent
w polskim, niemieckim, francu-
skim, angielskim, pisze bie-
gle maszyną, szuka posady.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 159

Uczennica
szuka posady najchętniej w
składzie piekarskim. Oferty Ku-
rjer Pozn. zdw 64 762

Szuka
jakiegokolwiek pracy robotnika,
woźnicy młody człowiek. Oferty
Kurjer Pozn. zdw 64 769

Szukam posady
biuralistki na wsi, również do
pielęgnowania chorej osoby —
zajmę się także gospodarstwem.
Łaskawe zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdw 64 770

Uczniwa
dziewczyna z prowincji posu-
kuje posady do dzieł lub lekkiej
pracy domowej. Dobre polece-
nia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 782

Emeryt
urzędnik państw. Wielkop., w
sile wieku znajomości rachun-
kowości i kasowości państw, po-
szukuje posady jako rachmistrz,
kasjer od zaraz lub później. —
Miejscowość obojętna. Łaskawe
oferty Kurjer Pozn. zdw 64 768

500 zł
kaucją da kelner, biegły w swym
zawodzie za posadę lub przyjęcie
bufetu na rachunek. Oferty Ku-
rjer Pozn. zdw 64 789

Panienska
z dwuletnią praktyką w składzie
spożywcym, znająca także pra-
cę domową poszukuje zaraz po-
sady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 794

Inteligentna
dziewczyna z dobrem gotowaniem
i szczerą przyjaźnią posadę za-
raz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 795

Sumienna
masażystka z dłuższą praktyką
poszukuje masażystki częściowej
(1,50) i całonocnych (3,00). Oferty
Kurjer Pozn. zdw 64 796

Uczniwa
dziewczyna poszukuje posady do
wszystkiego zaraz. Oferty Ku-
rjer Pozn. zdw 64 809

Dziewczyna
szuka posady do południa. —
Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 872

Dziewczyna
z dobrą znajomością języka
niemieckiego poszukuje posady.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 816

Szukam
posady do wszystkiego. Oferty
Kurjer Pozn. zdw 64 821

Szukam
posługi. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 64 822

Absolwent prawa
Uniwersytetu Poznańskiego lat
28 kawaler, energiczny, obeznany
z przemysłem, procesowością
i egzekucją, podatkami, admini-
stracją, doskonale świadectwa
poszukuje posady najchętniej w
przemysle-handlu, Pomorze lub
Poznańskie. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdw 64 856

Dobra
krawcowa domowa szuka posady.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 859

Panna
do dzieł, znająca szycie bie-
lizny, haftowanie przyjmie po-
sade. Łaskawe zgłoszenia do
Kurjera Pozn. zdw 64 885

Ślusarz - maszynista
obeznany z wszelkimi maszynami
parowymi jako palacz egzamino-
wany przy kotłach, parowych po-
szukuje jakiegokolwiek posady. —
Zgłoszenia proszę Kurjer Pozn.
zdw 65 095

Ekspedjentka
w krytycznym położeniu posu-
kuje posady w branży delikate-
sów lub tytoniu. Zna język pol-
ski i niemiecki. Oferty Kurjer
Poznański zdw 64 718

Wychowawczyni
pielęgniarka z dobrą znajomością
pedagogiki poszukuje posady do
dzieł lub pielęgnowania chorych z
masażem, chętnie na wyjazd.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 827

Wdowa
w ciężkim położeniu prosi o jakąś
posadę lub pomoc. Łaskawe ofe-
ry Kurjer Poznański zdw 64 892

Z kaucją
200 zł. poszukuje stałej posady za-
raz lub innej. Oferty Kurjer
Poznański zdw 64 922

Panna
lat 30, samotna, mająca ojca ka-
lekiego, poszukuje prania poza do-
mem. Szamarzewskiego 36, m. 16.
zdw 64 915

Dziewczyna
pracownia, czysta, sumienna, su-
ka posady do wszelkich prac do-
mowych. Łask. zgłosz. Kurjer
Poznański zdw 6029

Ogrodnik
kawaler, lat 26 poszukuje posady
od 1 lipca w większych firmach
jako samodzielny lub 1 pomoc-
nik, zna dobrze nasienie, szkół-
karstwo, sadownictwo, kwia-
ciarstwo, warzywnictwo, specja-
lista cyklamów. Świadectwa
polecenia pierwszorzędne. Oferty
Kurjer Poznański zdw 65 011

Gwarna 20

„Książka Antykwariat”

kupuje książki powieściowe, szkolne, nau-
kowe, poszczególne dzieła i całe biblioteki.

Za książki bez widocznych
znaków użyć a płacimy od
30% do 45% ceny katalogowej.

Od sprzedającego zawsze wymagaliśmy
i będziemy wymagali nadal okazania
dowodu osobistego.

Woźna 12

Sierota
poszukuje posady do wszystkiego
lub do dzieł. Oferty Kurjer
Poznański zdw 64 886

Posługaczka
poszukuje posady zaraz. Oferty
do Kurjera Pozn. zdw 64 862

Posługaczka
szuka posady na południu —
Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 864

Inteligentny
uczniwy pan poszukuje admini-
stracji domu. Łaskawe oferty
Kurjer Pozn. zdw 64 865

Panienska
z prowincji inteligentna, miła
przyjmie jakąkolwiek posadę
najchętniej do składu. Zgłosze-
nia Kurjer Pozn. zdw 64 811

Dziewczyna
z porządnej rodziny poszukuje
posady od zaraz. Oferty Kurjer
Poznański zdw 64 882

Uczniwa
posługaczka, poszukuje sprząta-
nia lub prania. Oferty Kurjer
Poznański zdw 65 000

Praczką
rzetelną poszukuje prania od za-
raz. Oferty Kurjer Poznański
zdw 64 991

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego
zaraz lub 15. 6. Oferty Kurjer
Poznański zdw 64 987

Stenotypistka
biegła, znajomość języka nie-
mieckiego poszukuje posady. —
Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 826

Kreślacz
techniczny z dłuższą praktyką po-
szukuje posady. Oferty Kurjer
Poznański zdw 65 083

Pierwszą pensję oddam
temu, kto dopomoże do uzyskania
posady. kreślacza lub biuralisty.
Świadectwa, referencje, najlepsze.
Oferty Kurjer Poznański zdw 65 082

Biuralista
korespondent — dłuższą praktyką
dobrze świadectwa, poszukuje po-
sady. Oferty Kurjer Poznański
zdw 65 078

Sierota
lat 16, poszukuje posady do
wszystkich prac domowych od 15.
Oferty Kurjer Poznański zdw 65 052

Uczniwa
osoba poszukuje posady. Oferty
Kurjer Poznański zdw 65 051

Młodzieniec
uczniwy z prowincji abstynent,
lat 22, posiada dyplom zoferki
może pomóc w księgowości lub
jako podwózkowy polowy lub ja-
kiekolwiek inną pracę przyjmie za
skromnym wynagrodzeniem. —
Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdw 65 098

Panna
z prowincji szuka posady do
dzieł z szczerą, zna również go-
sposdarstwo domowe, miejscowość
obojętna. Łaskawe oferty do Ku-
rjera Poznańskiego pod
zdw 65 099

Dziewczyna
do wszystkiego z średnim goto-
waniem poszukuje posady od 15.
Oferty Kurjer Poznański zdw 65 051

Krawcowa
podręczna przyjmie posadę dla
praktyki za małym wynagrodze-
niem. Oferty Kurjer Poznański
zdw 6057

Dziewczyna
gotowaniem do wszystkiego po-
szukuje posady. Oferty Kurjer
Poznański zdw 64 946

Dziewczyna
kucharka samodzielna do wszyst-
kiego poszukuje posady. Oferty
Kurjer Poznański zdw 64 984

Służąca
w średnim wieku samodzielnie
gotowaniem cośkolwiek szczerą
poszukuje posady. Oferty Kurjer
Poznański zdw 65 145

Młodzieniec
nawetros sumienny, oparty na
poważnych rekomendacjach do-
kładnie obeznany w pracach po-
dwózkowych jak i w prowadzeniu
księgowości gospodarczej oraz
biegły w zastawianiu wypłat za-
robków robotników, poszukuje po-
sady zaraz lub od lipca. Oferty
Kurjer Poznański zdw 64 926

Woźna 12

„Książka Antykwariat”

kupuje książki powieściowe, szkolne, nau-
kowe, poszczególne dzieła i całe biblioteki.

Za książki bez widocznych
znaków użyć a płacimy od
30% do 45% ceny katalogowej.

Od sprzedającego zawsze wymagaliśmy
i będziemy wymagali nadal okazania
dowodu osobistego.

Praczką
poszukuje prania. Oferty Kurjer
Poznański zdw 64 993

Pomocnik
kupiecki, branży kolonialnej, dy-
plomem szoferskim, poszukuje po-
sady. Na żądanie kaucja. Oferty
Kurjer Poznański zdw 64 924

Aptekarska
siła pomoc, żeńska z 9 letnią prak-
tyką, wszechstronnie obeznana
wład. językiem polskim i niemiec-
kim, poszukuje posady za skro-
mnym wynagrodzeniem. Miejsco-
wość obojętna. Referencje bardzo
dobre. Oferty Kurjer Poznański
zdw 64 976

Bona
wyreczytelka lat 23, praktyka,
szczerą szuka posady na wsi. Zgł.
Kurjer Poznański zdw 64 975

Freblanka
nauczycielka, młoda, praktyka, b.
dobre świadectwa, szuka posady
na wsi. Zgłosz. Kurjer Poznański
zdw 64 974

Ochroniarka
kwalifikowana szuka posady.
Zgł. Kurjer Poznański zdw 64 973

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego
od 15. Oferty Kurjer Poznański
zdw 64 965

Dziewczyna
do wszystkiego, sumienna, uczni-
wa, poszukuje posady zaraz lub
od 15. Oferty do Kurjera Po-
znańskiego zdw 64 962

Praczką
poszukuje prania. Oferty Kurjer
Poznański zdw 64 955

Służąca
umiejąca gotować, która służyła
u państwa 19 lat, szuka posady.
Zgłoszenia pod Adama, Srem.
Poznańska 9. nw 10 992

Panienska
uczniwa, z dobrego rodziny z do-
brymi świadectwami kochająca
dzieci, miejscowość obojętną, Ła-
skawe zgłoszenia uprasza się do
Kurjera Poznańskiego zdw 65 047

Biuralistka
ekspedjentka młodsza poszukuje
posady najchętniej branży kafi.
Miejscowość obojętna. — Oferty
Kurjer Poznański zdw 65 055

Drugoletni
obecnie zredukowany urzędnik
bankowy w starszym wieku po-
szukuje za skromnym wynagro-
dzeniem odpowiedniego zatrudnie-
nia. Oferty Kurjer Poznański
zdw 65 056

Książkowa
maszynista poszukuje posady
wynagrodzenie skromne. Oferty
Kurjer Poznański zdw 65 060

Pomocnik
fryzjerski, dzielny w swym zawo-
dzie poszukuje posady zaraz. —
Oferty Kurjer Poznański
nw 10 795

Pielęgniarka
szuka posady do noworodka zaraz
lub później. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdw 65 140

Sierota
lat 18, poszukuje posady. Oferty
proszę Kurjer Poznański zdw 64 928

Dziewczyna
z prowincji uczniwa czysta i pra-
cownia szuka posady zaraz. Oferty
Kurjer Poznański zdw 64 882

Dziewczyna
poszukuje posady od 15. 6. do
wszystkiego, z gotowaniem. —
Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 674

Dziewczyna
lat 26, sumienna, uczniwa, znają-
ca się cośkolwiek na kuchni po-
szukuje posady zaraz lub później
F. Nowicka, Mochy p. Wolsztyn
zdw 64 744

Praczką
poszukuje prania. Oferty Kurjer
Poznański zdw 64 732

Dziewczyna
poszukuje posady za małym wy-
nagrodzeniem. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 64 714

Dziewczyna
z prowincji poszukuje posady do
wszystkiego od zaraz. Oferty Ku-
rjer Poznański zdw 64 572

Pokojuwa
poszukuje posady od 15. 6. obsłu-
gą praniem prasowaniem sztyw-
nej bielizny tylko do dworu. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 64 574

28 WOLNE MIEJSCA

Panienska
młoda, inteligentna i przystojna,
kochająca dzieci, znająca szycie
i prasowanie, potrzebna zaraz do
majątku do 8-letniego chłopczy-
ka. Pisemne zgłoszenia z doła-
czeniem świadectw i fotografii
do „Par.” Aleje Marcinkowskie-
go 11, pod 22.186 Pw 18 707-22.186

Uczennica
uczniwa z porządnej rodziny, za-
raz potrzebna — Zgłoszenia od
9.30—11. przed południem. Firma
„Emka” właściciel Marian Wło-
darczyk, Poznań, ul. Wrocław-
ska 30 Pw 18 709-22.198

Inkasent
który pożyczyc 2.000 — właśc.
domu może się zgłosić. Pensja
120. — Oferty Kurjer Pozn.
zdw 64 768

Poszukuje
młodszej dziewczyny do pracy
domowej. Jankowska Droga De-
bińska 11 pływalska.
zdw 64 775

Pomocnik
fryzjerski, onduacja potrzebny.
Dąbrowskiego 76. zdw 64 779

Maszynistka
znająca pracę w biurze adwo-
kackim, pisząca na maszynie
Adler od 15. 6. do 15. 7. 1932 po-
trzebna. Oferty do Kurjera Po-
znańskiego zdw 64 787

Szofer
kaucja 300 zł potrzebny zaraz
na wóz osobowy. Józef Wojcie-
chowski, Czerniejewo, pow.
Gniezno. zdw 64 820

Wspólniczki
gotówka 400. — do robót ręcz-
nych poszukuje. Oferty Kurjer
Poznański zdw 64 832

Powierzmy
rejonowe zastępstwo sprzedaży
opatentowanych papilotów „Eri-
se” wprowadzonym w składach
aptecznych, posiadającemu ca.
250 zł gotówki, Tow. Handl. L.
Majewski & S-ka Warszawa ul.
Emilii Plater 11. nw 10 989

Bufet
na rachunek korzystnie wydzier-
żawie. Metelski, Zielona 3, m. 21
parter. zdw 64 952

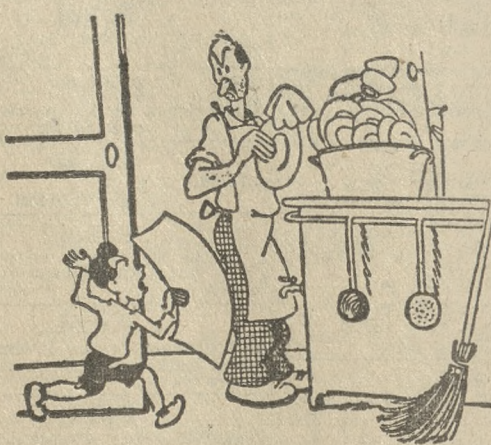
Uczennica
fryzjerska potrzebna, Marszałka
Focha 36. zdw 64 890

Pomocnik złotniczy
na robotę nowa i reperacje po-
trzebny. Podać warunki. L. Gra-
bowski, Toruń, Kopernika 32.
Pw 18 718-22.206

Uczennica
do składu potrzebna. Nowak.
Marsz. Focha 57. Artykuły me-
skie. zdw 64 979

Dziewczyna
lat 16 do dziecka lekkiej pracy do-
mowej, bez spania, Półwiejska 3,
zegarmistrz. zdw 65 141

Humor zagraniczny



— Tatusiu, tatusiu! Mamie przyznano nagrodę za
oszczędność domową!

(Ric et Rac, Paryż). S. F.

##